Nyt Liv

1 - 2012
Årg. 45

Når ondt bliver godt

Retfærdiggørelse og helliggørelse

Alt skal tjene til det bedste

Nyt Livs kontor:
Postboks 57, 9330 Dronninglund
Tlf.: 9884 4384
E-mail: nyt.liv@fiberpost.dk

Nyt Livs kasserer:
Peder Hovgaard
Thyrasvej 15, 8600 Silkeborg
Tlf.: 8694 8013
E-mail: nyt.liv@fiberpost.dk
Kontonr.: 1909 7850170497
Gironr.: 652-2424

Nyt Livs formand:
Bent Christensen
Irisvej 21A, 9330 Dronninglund
Tlf.: 4052 0972
E-mail: 8154@interflora.dk

Nyt Livs forlag:
Inge Christensen
Postboks 57, 9330 Dronninglund
Tlf.: 2341 5591
E-mail: svag@info.dk

Nyt Livs hjemmeside:
www.nytliv.dk

Formand for Kristent Skole- og Kursuscenter:
Jørgen Christensen
Storskovvej 10, 9330 Dronninglund
Tlf.: 2938 2315
E-mail: l.j.smedegaard@post.tele.dk

Djurslands Efterskole:
Kanneshøjvej 43, Fjellerup
8585 Glesborg
Skoleleder: Anders Christensen
Viceskoleleder: Tom Skuldbøl
Tlf.: 8631 7533
E-mail: de@djurslands.dk
Hjemmeside: www.djurslands.dk

ISSN: 0903-1863

Tryk: Øko Tryk

Nytårsfotos: Jacob B. Christensen

Fotos fra 70'erne: Bent Christensen

Tilmelding, afmelding eller adresseændring kan ske via Nyt Livs hjemmeside: www.nytliv.dk.

Indhold:

Andagt: Ingen er som Jesus 2
Leder: Når ondt bliver godt 4
Nytårslejr 2011/2012 9
DE og KSK 11
Indbydelse til generalforsamling på DE 19
Byggeplaner 20
Helbredelse i dag 22
Vakt til modtagelighed 27
Retfærdiggørelse og helliggørelse 31
Læreopløsning i endetiden 36
Nøglepersonen 47
Boganmeldelser 48
Den ufravigelige lov hos Gud 51
Lev stærkt 54
Alt skal tjene til det bedste 61
Guds udvalgte folk 65
Døbt til døden 71
Annoncer 79

Ansvarshavende redaktør Mikkel Vigilius
Ved Stengærdet 12, 3400 Hillerød
Tlf.: 4824 5665, e-mail: vigilius@ready.dk

Redaktionssekretær Henrik Gren Hansen
Grådybet 27, 2.2, 6700 Esbjerg
Tlf.: 6081 7209, e-mail: henrikgren@live.dk

Nyt Livs formand Bent Christensen
Irisvej 21A, 9330 Dronninglund
Tlf.: 9884 1149, e-mail: 8154@interflora.dk

Nyt Livs næstformand Svend Aage Paulsen
Æblehaven 5, 3600 Frederikssund
Tlf.: 4731 5618, e-mail: svendaa@paulsen.mail.dk

REDAKTION

Nyt Liv er en bevægelse, der arbejder på tværs af lutherske missionsforeninger og kirkesamfund. Nyt Liv tager sigte på at være et supplement og ikke et alternativ til allerede bestående forsamlinger. Grundlaget for Nyt Livs arbejde er Bibelen som Guds ufejlbarlige ord, og den evangelisk-lutherske kirkes bekendelse som sand og forpligtende tolkning af Bibelen.

INGEN ER SOM JESUS

Af sognepræst Thomas Holden Jensen

Da jeg så ham, faldt jeg ned for hans fødder som død; men han lagde sin højre hånd på mig og sagde: "Frygt ikke! Jeg er den første og den sidste og den, som lever: Jeg var død, og se, jeg lever i evighedernes evigheder, og jeg har nøglerne til døden og dødsriget." (Åb 1,17-18).

Disse vers er hentet fra Bibelens sidste bog – Johannes Åbenbaringen. Hele bogen er én lang åbenbaring af Jesus Kristus. Denne Jesus, der, som Johannes formulerer det, *"har løst os fra vore synder med sit blod"* (1,5). Der tales om mange ting i denne bog, som kan være svære at forstå. Men formålet med hele bogen er at pege på Kristus som den *absolut* eneste vej til frelse fra en evig fortabelse – både i fortiden, nutiden og fremtiden. Ved synet af Jesus skete der det, at apostelen Johannes faldt ned for Jesu fødder, som var han død. Ordene "frygt ikke" er en hjertelig og beroligende hilsen til Johannes fra Jesus. Måske kan det overraske, at Johannes reagerer med så stor frygt ved synet af Jesus. Men dette hænger sammen med, at Jesus åbenbarer sig for Johannes i sin guddoms herlighed og majestæt.
Da Jesus levede her på jord, havde han taget *en tjeners skikkelse på* (Fil 2,7). Det var ikke synligt for hans samtids øjne, at han både var sand Gud og sandt menneske. Men alligevel kunne *troens øje* se det, som det fysiske øje ikke så: Thomas, en af Jesu disciple, bekendte det om Jesus: *"Min Herre og min Gud!"* (Joh 20,28).

Jesus er den første og den sidste. Dvs. han er til fra evighed og til evighed. Ham var det, der døde, opstod igen og nu lever for aldrig mere at dø. Men hvorfor var det, han blev menneske, levede, døde på et kors og opstod igen? Jo, det var, fordi han ved denne mægtige gerning har *"løst os fra vore synder med sit blod"*. Og givet os sin retfærdighed i bytte for alle vore synder.

Tænk lidt over dette: Kristus er blevet menneske med det ene formål at frelse dig og mig. Lovens mægtige Gud har i Kristus opfyldt alt, hvad der skal opfyldes, for at *du* kan blive frelst (2 Kor 5,18-21). Og hvad kan vi små mennesker som du og jeg så føje dertil? – INTET. Hvem er mon så tåbelig at tro, at han kan gøre det bedre, end Gud selv har gjort det! Gud har lagt frelsesplanen, at enhver, som tror hans søn skal have livet ved denne søn (Ef 1,3-6).
Hvad er der så tilbage at gøre for dig da? Jo, der er faktisk kun tilbage at sige tak. At tro at det er nok, det som Jesus gjorde også for dig. At dét holder, hvad *han* har gjort både i dommen og døden. Ja, at det er det eneste, der har nogen værdi for Guds åsyn. Her må jeg tro – og ikke noget andet. Alt andet ville være gudsbespottelse.

Den Gud, som engang har lagt jordens grundvolde, han har også lagt én eneste *grundvold* for vores frelse. Og den grundvold lagde han for os, da Jesus døde for os – på et kors. Således elskede Gud verden, at han, den almægtige Gud selv, gjorde det, der skulle til for at

frelse dig og mig. Tænk, hvilken kærlighed. Over for den grundvold hører kun ét eneste hjemme – der er kun ét eneste, der kan give mig frelsen: at jeg ved Guds nåde kommer til tro på det, Jesus har gjort for mig – at det er *nok*, også for *mig*. Og denne tro kan du ikke tage af dig selv – nej, den *gives* af Gud selv til et menneske, ved at det hører ordet om Jesus forkyndt (Rom 10,17).

Da får et menneske øjnene op for den herlighed og nåde, der er i Jesus Kristus. Og at denne herlighed og nåde tilhører netop det menneske i troen på ham.

Sådan et menneske er virkelig saligt: Jeg har en frelser, som døde for mig langfredag og som opstod for mig påskemorgen. Han er den, som har nøglerne til døden og dødsriget. Denne Jesus døde for mig – hvilken underfuld frelser, jeg da ejer. Nej, *ingen* er som Jesus.

Thomas Holden Jensen, sognepræst, Østerlars-Gudhjem

Fra Kirkebladet Østerlars-Gudhjem, Maj - juni 2011, nr. 3.

NÅR ONDT BLIVER GODT

Af Mikkel Vigilius

I dette forår er det 50 år siden, den nazistiske krigsforbryder Adolf Eichmann (1906-1962) blev dømt og henrettet i Jerusalem. I efterkrigstiden blev han personificeringen af nazismens ondskab. Eichmanns opgave var at sikre en effektiv strøm af jøder til de nazistiske udryddelseslejre. Han lagde alle sine evner og kræfter i denne opgave og var stolt af sin indsats. Han mente, at han ved at udrydde jøderne rensede både det tyske folk og det europæiske kontinent.

Eichmann var født og opvokset i en luthersk familie og bekendte livet igennem, at han troede på Gud. Samtidig havde han en stærk tro på evolutionslæren, og på denne baggrund var han overbevist om, at det var både naturligt og godt at udrydde mindreværdige menneskeracer.

Denne overbevisning blev bekræftet og forstærket i den nazistiske bevægelse. Blandt nazisterne blev det set som et skridt fremad i menneskelig erkendelse og værdighed, at man målrettet rensede sit folk og sit land for enhver racemæssig urenhed. Hvis nogen tøvede på dette område, blev det opfattet som et tegn på moralsk forvirring, blødsødenhed og illoyalitet over for folket.

Hvis Eichmann på et tidspunkt havde betænkeligheder ved at dræbe jøder, forsvandt de med tiden i den nazistiske bevægelse. Han kom til at se det onde som godt og var stolt af sine handlinger.

Eichmanns sjælesørger

I forbindelse med retssagen mod Adolf Eichmann i Jerusalem ansøgte den canadiske præst William Hull om tilladelse til at samtale med og øve sjælesorg over for Eichmann. Hull havde på dette tidspunkt været missionær i Israel i 26 år og havde vidnet om Jesus over for både jøder og arabere. Hans ønske var at hjælpe Eichmann til anger over sin synd og tro på Jesus som sin frelser. De israelske myndigheder gav Hull den ønskede tilladelse, og han førte herefter en lang række samtaler med Eichmann. Det blev en sjælerystende oplevelse for præsten.

I Eichmann mødte Hull en høflig, civiliseret og venlig mand uden hverken psykopatiske eller fanatiske træk. Han var velovervejet,

klar i tanken og i stand til at sætte sig ind i andres tanker. Men han kunne ikke se noget som helst galt i det, han havde gjort:
"Jeg har ingen synd. Jeg har intet at bekende. Jeg angrer intet. Hvad skal jeg med en forsoner, når der intet er at forsone?"

Hull læste i Bibelen med Eichmann og fokuserede på tekster om Guds hellighed og dommens dag. Det var Hulls ønske og bøn, at Eichmann måtte se sin synd og sit behov for Jesus Kristus som sin frelser. Men Eichmann så intet og ville intet se, hverken før eller efter dødsdommen. På vej til hængningen talte Hull for sidste gang til Eichmann om at vende sig til Jesus og bede ham om frelse. Men det var forgæves. Eichmanns sidste ord var en stolt bekendelse af, at han havde gjort sin pligt over for fører og folk.

Efter henrettelsen skrev William Hull en bog om sine samtaler med Eichmann. Samtalerne havde ikke været fortrolige, og Eichmann havde intet sagt, som han ikke ville stå ved over for offentligheden. På den baggrund mente Hull, at det var forsvarligt at fortælle om samtalerne, og han så et vigtigt formål i det.
Eichmann havde for Hull været en forfærdende illustration af, i hvilken grad vi som mennesker kan bedrage os selv til at tro, at ondt er godt, og at godt er ondt. Vi har intet sikkert moralsk kompas inden i os. Gud har indskrevet sin lov i vore hjerter (Rom 2,14-15), men det er et kompas, der kan ændres.
Åbner vi os for forførende tanker, vil vi uundgåeligt blive påvirket. Gradvist vil vi få en ny opfattelse af, hvad der er galt, og hvad der er godt. Der er ingen grænse for, hvor langt vi kan bevæge os ud i selvbedrag. Vi kan nå frem til at se det entydigt onde som godt og det entydigt gode som ondt. Det må forfærde os, at det er sådan – eller rettere: at *vi* er sådan.
I forordet til sin bog skrev Hull, at han udgav bogen for at advare os, ikke mod nazisterne, men mod - *os selv*[1].

Hver tid sin forførelse
Vi lever ikke i et nazistisk samfund og møder derfor ikke den samme forførelse som Eichmann. Vi lever i et egocentrisk samfund, hvor vi forføres til at tro, at livets mål er den størst mulige nydelse, selvrealisering og lykke for os selv. Hver især må vi tage vare på vores eget liv og stræbe efter at få mest muligt ud af det for os selv. Vi har kun ét kort liv, og derfor gælder det om at suge mest mulig glæde, lykke og nydelse ud af det.
Vi skal ikke være tro mod en fører og et folk, men mod *os selv*. Vi skal mærke efter indadtil og finde ud af, hvad vi selv har det godt med. Vi skal være "autentiske", hører vi, og det er et godt ord, men i nutidens fortolkning kommer det ofte til at handle om, at vi skal tage udgangspunkt i os selv, vores eget hjerte, vore egne ønsker, vore egne følelser og så gøre det, vi selv har det godt med. Kun sådan kan vi leve livet rigtigt og få det maksimale ud af det for os selv.
Lev ikke for andre, men for dig selv!
Som kristne er vi på ingen måde immune over for vor tids egocentriske forførelse. Vi har det samme syndige hjerte som alle andre, og det er et hjerte, der begærligt tilegner sig budskabet om, at vi skal leve for os selv. Jo mere vi lytter til dette budskab, jo mere kryber det under huden på os. Gradvist begynder vi at tænke og føle på en ny måde. Handlinger og holdninger, som vi tidligere tog afstand fra, fordi de stred mod Guds ord, begynder vi nu at forholde os åbne overfor, fordi de ser ud

til at føre glæde og lykke med sig her i livet. Vi vurderer i tiltagende grad, hvad der er ondt og godt ud fra, hvad der *gør* ondt og *gør* godt. Det bliver stadigt mere naturligt for os at orientere os mod alt det, som er behageligt og nydelsesfuldt, og vi tænker, at det er i overensstemmelse med Guds gode vilje for os. Gud har jo skabt os til at have et godt liv, udfolde vore evner og muligheder og glæde os over livet.
Gradvist udvikler vi en kristendom, hvor vi glider med den kulturelle strøm, lever for vores egen nydelse og selvrealisering, vælger alt det svære og tunge i kristenlivet fra og tror, at vi er under Guds nåde med dette liv.

Når vejen til lykken spærres
På hvert nyt hold på vores bibelskole taler jeg med eleverne om, hvornår de oplever det særligt svært at være tro mod Guds ord. Det viser sig igen og igen, at elevernes troskab mod Guds ord for alvor sættes på prøve, når de har en oplevelse af, at Guds ord spærrer os vejen til et lykkeligt liv:

- Når Guds ord forbyder os at søge skilsmisse, selvom ægteskabet er hårdt og ulykkeligt (1 Kor 7,10-11).
- Når Guds ord forbyder en kvinde at blive leder og lærer i menigheden, selvom hun mener at have både kald og nådegave til det (1 Tim 2,11-12).
- Når Guds ord forbyder en teenagepige at tage en fortrydelsespille, efter at en dreng har udnyttet hendes manglende erfaring med alkohol (2 Mos 20,13).
- Når Guds ord forpligter den fraskilte til at leve alene eller at forlige sig med sin ægtefælle (1 Kor 7,10-11).
- Når Guds ord forpligter os til at finde en kristen ægtefælle og sige nej til hjertets forelskelse i en ikke-kristen (1 Kor 7,39).
- Når Guds ord forpligter en homofil til at leve seksuelt afholdende og ikke følge sine følelser og sit hjerte (1 Kor 6,9-10).

I alle disse situationer sættes vores tro på prøve. Tror vi, at Guds ord i alle forhold leder os til det, som er evigt godt? Eller tror vi, at vi bedst selv kan vurdere, hvad der er godt, og hvad der er ondt?

Et skridt videre
"Hjertet er det mest bedrageriske af alt" (Jer 17,9). Det er Guds ords bedømmelse af vort hjerte. Lader vi os bestemme og lede af vores eget hjerte, så farer vi med sikkerhed vild. Netop derfor forsøger djævelen af al magt at overbevise os om, at det er mere kærligt og godt at følge vores eget hjerte end at følge Guds ord.
Den gamle bibeltroskab er alt for firkantet og mangler syn for, hvor kompliceret og broget livet kan være – siger djævelen. I mødet med vor tids konkrete menneskeskæbner kan vi ikke bruge de klare bibelske svar til noget. Her må vi fornemme og føle os frem. Hvad der er rigtigt og godt i de enkelte menneskers liv, det må vi vurdere i situationen, og så må vi glæde os over, at Gud altid er på livets og glædens side. Derfor vil han aldrig spærre nogen vejen til lykke og glæde …
Djævelen er en mester i at få den onde løgn til at lyde som en bedre og kærligere sandhed.

Lader vi os bestemme og lede af vores eget hjerte, så farer vi med sikkerhed vild.

Lytter vi til ham, og følger vi ham, vil vi ikke føle, at vi bevæger os ud i formørkelse, forhærdelse og ondskab. Vi vil tværtimod føle, at vi bevæger os mod en stadigt mere forstående, kærlig og god kristendom. Vi lytter jo til mennesker, vi føler med dem, vi fornemmer, hvor de er, og derfor forstår vi også, hvorfor det nogle gange er det eneste rigtige, at et dårligt ægteskab opløses, at en kvinde med en rig åndelig udrustning bliver præst, at en misbrugt teenagepige aborterer, at en fraskilt bliver gift, at en kristen finder sammen med en ikke-kristen, og at en homofil lever sine følelser ud. Vi føler, at vi er nået frem til en langt bedre og mere kærlig kristendom end den, vi møder i Bibelen, og det er vi stolte af.

Jeg håber ikke, det lyder som en karikatur, for det er det ikke. Det er konkret og aktuel virkelighed, og det er det ulykkeligt langt ind i vore formelt bibeltro menigheder. Det er ikke kun vore unge, som fristes af djævelen til at følge deres egne hjerter imod Guds ord. Det gælder i høj grad også deres forældre, deres præster og deres prædikanter. Bag fristelsen står han, som kun vil os det ondt (Joh 10,10). Han er en mester i at forklæde ondt som godt, så vi ser synden som kærlig, og så vi føler, at vi bevæger os fremad i godhed og kærlighed, jo længere vi bevæger os ud i synden. Det er kun Guds ord, der kan rive os ud af bedraget, vække os og åbenbare sandheden for os.

Kærlighedens Gud

Når jeg taler med bibelskolens elever om disse ting, er det et centralt mål for mig at hjælpe dem til at se og forstå, at alle dele af Guds ord er udtryk for Guds kærlighed til os, også de dele af Guds ord, som vi umiddelbart reagerer mod, fordi vi synes, at de spærrer os vejen til lykken.

Når Gud forbyder skilsmisse og gengifte, er det for at hjælpe de to, som i kærlighed har valgt hinanden, til også at blive sammen. Intet ægtepar kommer gennem livet uden kampe og kriser. Der er fjender både udefra og i ægtefællernes hjerter, der vil bryde ægteskabets hellige ring. Men ringen er og forbliver ubrydelig – livet ud. Netop den virkelighed er en uvurderlig hjælp for de to ægtefæller til gang på gang at finde sammen igen, tilgive hinanden og begynde forfra som medarbejdere på hinandens glæde.

Når Gud forbyder en kvinde at blive leder og lærer i menigheden, er det for at værne den ordning, som Gud har givet for forholdet mellem mand og kvinde. I ægteskabet er manden kaldet at være en leder, der sætter hensynet til sig selv og sine egne ønsker, ambitioner og mål i anden række i forhold til det, som gavner og glæder hustruen og familien (Ef 5,25). Alt, hvad manden er og har, må han investere i dette kald. Kvinden er kaldet til at støtte manden i hans kald (Ef 5,22). Hvor begge ægtefæller går ind i deres kald, åbnes der for en ubeskrivelig velsignelse i ægteskabet.

Når Gud forpligter os til at finde en kristen ægtefælle, er det fordi han elsker os og vil have os til himlen. Når han forbyder os at slå fosteret ihjel, er det, fordi han vil værne det forsvarsløse liv. Når han kalder den homofile til at leve afholdende, er det, fordi han ved, at den homofiles smerte og sorg ikke forsvinder ved seksuel udfoldelse, men at vejen til et helt og frimodigt liv også for den homofile går ud i det åbne forhold til Gud, under hans nåde, på vej mod evig forløsning.

Alt hvad Gud har talt, er talt i evig godhed, visdom og kærlighed. Men vi kan kun se det på én eneste måde: ved at åbne os for det ord, Gud har talt, og tage det til os. Det er også kun ved at tage dette ord til os, at vi kan fornyes og bevares i en levende tro frem til målet i himlen.

Vejen frem

Borte fra Guds ord kan vi bedrage os selv til at tro, at ondt er godt, at synd er kærlighed, og at vi har fred med Gud, selvom vi er under Guds dom. Det er en forfærdende realitet, at vi *ikke* kan regne med, at vi har det godt med Gud, blot fordi vi har god samvittighed med det, vi gør.

Lever vi ikke i en stadig, personlig tilegnelse af Guds ord, så bliver vores tro, tanker og samvittighed uundgåeligt formet af den kultur, vi lever i. Så driver vi uden kompas og uden retningssans for den stærkeste strøm i tiden, og den strøm vil altid føre os væk fra Guds nåde og ind under Guds dom.

Hvor går vejen frem?

Vejen går der, hvor vi lever i stadig tilegnelse af Guds ord. Gud er trofast. Han bliver ved at tale til os i sit ord, og gennem dette ord vil Gud til stadighed afsløre det for os, når vi er på vej til at forsvare noget, som ikke bør forsvares.

Vi kan ikke regne med, at vi selv vil mærke det, når vi bevæger os ud i synden. Men Guds ord vil gøre det klart for os, og når ordet afslører synd i vort liv, så kalder det os samtidig til at træde ud i lyset og tale ud med Gud om det.

> Alle dele af Guds ord er udtryk for Guds kærlighed til os, også de dele af Guds ord, som vi umiddelbart reagerer mod, fordi vi synes, at de spærrer os vejen til lykken.

Det gør ondt på os at erkende og bekende vor synd, men her i lyset kommer Gud os i møde med Jesu blod, som renser for os for al synd. Al vores trods, forvildelse, ulydighed, hovmod og selvklogskab renses væk af Jesu blod, og vi får en helt ny begyndelse under Guds nåde og i fællesskab med ham:

”Hvis vi vandrer i lyset, ligesom han er i lyset, har vi fællesskab med hinanden og Jesu, hans søns blod renser os for al synd” (1 Joh 1,8).

Lad os leve her, i tilegnelse af Guds ord, i et opgjort forhold til Gud og under Guds rige nåde for Jesu skyld! I dette nådens fællesskab med Gud vokser en ny bøn og et nyt ønske frem i vore hjerter:

”Ad den vej, du befaler, vil jeg løbe, for du har gjort mit hjerte fri. Herre, vis mig dine loves vej, så vil jeg følge den helt og fuldt” (Sl 119,32-33).

---

1 Hull, William, *The Struggle for a Soul*, Doubleday, New York, 1963.

NYTÅRSLEJR FOR ALLE ALDRE

Da det for fire år siden blev foreslået at arrangere nytårslejre i Fjellerup, var det et udtalt ønske fra de unge i Nyt Liv, at det *ikke* skulle være en ungdomslejr. Den skulle være for alle aldre, så de forskellige generationer kunne have glæde af hinanden, både menneskeligt og åndeligt.

Det ønske blev i høj grad tilgodeset på nytårslejren 2011-2012. Den var kendetegnet ved en aldersspredning på omkring 75 år. De yngste deltagere tilbragte det meste af tiden på ryggen i deres lifte og barnevogne. De ældste var en gruppe på tre kvinder, som alle var enker, og som alle udtrykte stor glæde over at være sammen med de unge.

En af disse tre var Anne Grethe Laier, som var med på sin første nytårslejr nogensinde: ”Det er nok det bedste nytår, jeg har haft. Om Gud vil, og jeg lever, vil jeg gerne med igen næste år. Guds Ånd og Guds ord var det bærende fra først til sidst, så det var hvile, fred og tryghed at være der. Jeg var også meget glad for gode samtaler med nogle af de unge.” Anne Grethe Laier havde to afrikanske piger med på henholdsvis 15 og 16 år: ”De var meget glade for at være med, selvom der var fem bibeltimer, og vi sang af de gamle sange. Så de vil også med igen næste år.”

Hovedtaler på lejren var Martin Haahr Olsen fra København. Han holdt tre bibeltimer, hvor det samlende tema var det kristne liv i troen på Jesus. Henrik Gren Hansen og Mikkel Vigilius holdt hver en bibeltime.
Modsat de to tidligere år var der ikke mulighed for denne gang at deltage i en midnatsgudstjeneste i Fjellerup nytårsaften. I stedet var den sidste del af aftenen sat af til vidnesamvær, sang og stille bøn hen over midnat. Det var en meget berigende måde både at afslutte og begynde et år på.
Maden var lagt i hænderne på Jeanett og Mak, som i de senere år også har haft hovedansvar for bespisningen på sommerens bibellejr. Det var utroligt god mad, ganske enkelt. For en børnefamilie er det lidt af en gave at kunne tage af sted på sådan en lejr, få maden lavet og serveret, og så bruge tiden på at være sammen som familie, høre Guds ord og glæde sig over det kristne fællesskab.

Tina og Christian Lønbæk var taget af sted med deres to piger, Signe og Johanne, på henholdsvis seks og syv år.
”Vi har været med på bibellejren om sommeren i flere år og har været meget glade for det,” fortæller Christian.
”For os er det gave at få mulighed for at være med i et stort kristent fællesskab, hvor vi kan føle os åndeligt hjemme. Vi hører selv til en lille forsamling i hverdagen, men det er det samme åndelige fællesskab, vi oplever begge steder. Vi er meget taknemmelige for, at vores piger også er glade for at være med. Det er ingen selvfølge, men en gave.”

Nytårslejren 2012-2013 bliver igen 30. dec. - 1. jan. Hovedtaler er Egon Kattner, som har sagt ja til at holde fem bibeltimer. Sæt allerede nu kryds i kalenderen – uanset alder!

- *Mikkel Vigilius*

DE OG KSK

DJURSLANDS EFTERSKOLE OG KRISTENT SKOLE- OG KURSUSCENTER

v/Henrik Gren Hansen

Guds kald

"Jeg er overbevist om, at vi i denne vennekreds behøver et sådant sted, og jeg tror, der her ligger en vældig opgave, som må løses. Et sted, hvor vi kan hente mod og kraft på ny. Et sted, hvor der må lyde levende og bibeltro forkyndelse og undervisning, og hvor der igennem en sådan undervisning og forkyndelse opmuntres og opvækkes til sand efterfølgelse af Jesus Kristus."

Det sted, som bagermester Peter Balle Kristensen talte om, var det, som i Nyt Livs blad i januar 1973, for godt og vel 39 år siden, blev præsenteret som et "evangelisk skole- og missionscenter". Eller som Peter Balle Kristensen benævner det: et "Skole- Kursus- Bibel- og Ferie-center, 'Nyt Liv-center'".
Mangt og meget var på dette tidspunkt uvist og uafklaret, både hvad angår stedets præcise anvendelse og konkrete tilblivelse. Men gennem flere år havde Gud lagt sagen på hjertet af en flok mennesker med tilknytning til de vækkelsesmøder og kampagner, som Nyt Liv arrangerede under ledelse af Herbert Neimanas.
Deltagerne ved disse samlinger oplevede en rig vækkelsestid, hvor Ordets forkyndelse ramte mange hjerter og ledte ikke så få til omvendelse og tro på Jesus som deres frelser. Vækkelserne medførte imidlertid et påtrængende behov for undervisning og oplæring i troen, for at det, som Guds Ånd havde født, ikke skulle kvæles af verdens ånd, men måtte blive næret og styrket.
Samtidig mærkede flere det stigende pres, som tidsånden lagde også på modne og prøvede kristne.
"Jeg er overbevist om, at djævelens største triumf i dag er travlheden, forjagetheden ..." skriver Peter Balle Kristensen i januar 1973. Og han fortsætter:

"Der er så meget i vort samfund i dag, der trækker nedad og forfladiger, og vi bedrager os selv, hvis vi lukker øjnene for dette. Jeg er overbevist om, at der i et sådant center vil være vældige muligheder, og jeg tror det er meget vigtigt, at vi også får ungdomsskolearbejde med ind i det. Jeg tænker på en strofe fra en af vore gode sange: 'Det skønneste syn på denne jord er unge på knæ for Gud'.
Vi har den lykke at erfare, at Gud arbejder med ved vækkelsesmøder og kampagner, at unge og ældre tager imod Jesus som deres personlige frelser. Det kan vi ikke takke nok for, men det opbyggende, det, der virker helliggørende og bevarende, må have en stor placering i arbejdet, derfor må vi også have ungdomsskoletanken med."

Et stort skridt i tro

Behovet var der. Og kaldet var der. Guds Ånd havde tændt nogle hjerter i brand for det, som senere skulle blive til Kristent Skole- og Kursuscenter og Djurslands Efterskole.
Men *hvordan* det skulle gå til, havde Gud ikke åbenbaret lige så klart. Nyt Liv var dengang som nu ikke nogen stor kirkelig organisation, og for en menneskelig betragtning kunne det se umuligt ud at skaffe tilstrækkeligt med

midler til så stor en opgave.
Peter Balle Kristensen skriver i juli 1973:

”Enhver vil sikkert forstå, at det er en meget stor opgave, vi her i fællesskab påtager os. Her er brug for store pengemidler, her er brug for mange arbejdsvillige hænder, her er brug for megen ekspertise af forskellig art, men først og fremmest vil vi bede om forbøn. Bed om, at vi må blive bevaret fra vort eget, thi vore egne synspunkter og ‘fornuftige‘ idéer er kun andenklasses og fører derfor til dårlige resultater, men vi ved, at om det er Herrens gerning, vi gør, da skal vi intet mangle, og da velsigner Han vore hænders værk, så vor uanseelige gerning får betydning i tid og evighed.”

Det var denne tone, som kendetegnede arbejdsudvalget med den store opgave fra først til sidst. Frimodigt bad man mennesker om hjælp og endda om store ofre. Men mere indtrængende blev der bedt om forbøn – i bevidstheden om, at det hele rent menneskeligt set var og blev et umuligt projekt.
Da Herbert Neimanas i oktober 1973 med stor glæde orienterede Nyt Livs venner om overtagelsen af den nedlagte landejendom på Kanneshøjvej 43 i Fjellerup, gjorde han det derfor med følgende ord:
”Der er blevet taget et stort trosskridt, men det er et skridt ud på Guds løfter, og Gud er trofast, han holder altid, hvad han lover! Vi vil regne helt med Herren, han formår! Der hvor vore muligheder ophører – begynder Guds muligheder.”

Der blev foretaget et stort trosskridt – eller måske nærmere et spring ud på det dybe vand. I den proces, der fulgte, oplevede bestyrelsen for det, som nu hed Kristent Skole- og Kursuscenter (KSK) både velsignelserne, men også de anfægtelser, som altid følger et sådant skridt.
Formand for bestyrelsen Peter Balle Kristensen skriver en måned efter overtagelsen af ejendommen:

”For os i bestyrelsen har det været overvejelser på overvejelser: Tør vi gå ind i dette? Har vi venner nok ud over landet, der vil fatte kærlighed til dette store projekt? Tør vi regne med, at vi kan klare de store pengesummer, det kommer til at dreje sig om?
Vi har gang på gang måtte bøje knæ for denne sag, bedt Gud om at ville vise os vejen frem, bedt om kraft og mod til at tage det store trosskridt. Vantroen ligger så snublende nær, det er altid lettere at gå og vade i strandkanten end at gå ud på det dybe, hvor vi ikke selv kan bunde, hvor vi kun har Gud og hans løfter at holde os til.
Og vi er sandelig kommet på dybt vand. Der er måske en og anden, der vil synes, at det er for voveligt. Var det ikke bedre, om vi havde ventet, til vi havde samlet kapital, så vi stod stærkere? Og jeg skal gerne indrømme, at en handel til 400.000 kr. uden næsten en øre på lommen, det er et stort spring, som nok kan gå på tværs af al menneskelig snusfornuft.
Men over for dette står den sandhed tilbage: ‘Herrens ærinde har hast‘. Jo mere kristendomsundervisningen glider ud i vore skoler, jo mere brug er der for kristne ungdomsskoler, der står fast på Bibelens grund. Også oprettelsen af kristne friskoler er med til at skabe dette behov, forstået sådan at kristne ungdomsskoler må virke som overbygning for kristne friskoler. Vi har aldrig stået i en situation på skolefronten, der har krævet så stor en indsats af troende mennesker, som netop nu.”

Fra de første år til i dag

Der blev igen og igen bøjet knæ for sagen – og lige så flittigt blev der arbejdet.

Ombygningen af landejendommen til et skole- og kursuscenter skulle ske ved selvbyggeri under ledelse af dygtige fagfolk. Det indebar, at der fra d. 14. januar 1974 hver fredag og lørdag mødtes en flok, som i fællesskab arbejdede på at få stedet gjort klar til brug. De store ryk skete i sommertiden, hvor der blev afholdt bibelcamping-arbejdslejr i hele fire uger.

Formand for Nyt Liv Bent Christensen fortæller:

”I de første år kom vi sammen for at bygge om dagen og dele Guds ord om aftenen, og det var ikke kedeligt! Alle Guds gode gaver kom til udfoldelse; en kunne tegne et hus, en kunne bruge en gummiged, en kunne bruge en murerske eller en sav. Nogle kunne lave mad, andre var gode til at slås i vand. Nogle kunne synge eller blæse i trækbasun, andre kunne tale Guds ord og undervise, andre øve sjælesorg og vejlede.”

Trækbasun og guitar. Der var på dette tidspunkt ikke campingpladser på grunden, så man benyttede p-pladsen.

Tingene gik ikke gnidningsfrit, heller ikke på det åndelige område, for det var en broget flok, hvoraf en del var nyomvendte og manglede oplæring og undervisning. Men arbejdsfællesskabet blev et rigt fællesskab for mange, som oplevede Guds velsignelse ved at samles om hans ord og arbejde sammen for hans riges sag.

”Herrens ærinde har hast,” skrev Peter Balle Kristensen. Og allerede i august 1975 kom de første elever til Djurslands Efterskole (DE). Der var plads til 40, og elevholdet blev det første år på 37.

Da baglandet ikke var så stort, blev elevflokken i de første år også en broget forsamling af elever. Børge Larsen, som var med fra begyndelsen og stadig er lærer på DE, fortæller:

”For mig var de første år nok de mest spændende, også selv om der var en hel del samarbejdsvanskeligheder, der betød, at vi skiftede forstander og flere medarbejdere de første tre år.

Det var spændende at arbejde med teenagere, hvis baggrund spændte lige fra et trygt, kristent hjem i Agger til børneværn og småkriminalitet på Vesterbro. Det gav konfrontationer på mange felter, men også utroligt skønne oplevelser, når det lykkedes at komme ind på livet af unge, der havde fået alt for lidt kærlighed og accept i deres liv. Vi fik lov at opleve, at kristendom ikke blot var teori; men at Jesus virkelig kan give mennesker en ny begyndelse og sætte i frihed.”

Selvom efterskolen fik en noget turbulent begyndelse, var der et stort og udholdende engagement fra skolens bagland. I 1977 var der således hele 115 skolekredsmedlemmer med til godkendelsen af Ejvind Nejsum som forstander.

BYGGERI I FJELLERUP...

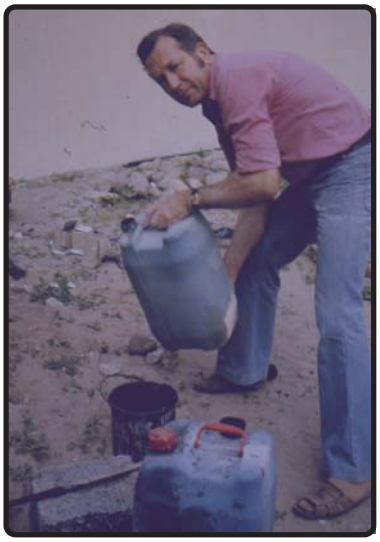

Herbert Neimanas gør klar til at tjære sokkel.

Vækkelsesforkynder Arne Åno og hans kone Gislev holder her kaffepause foran den gamle hovedindgang. Arne var uddannet bager, før han blev fuldtidsprædikant, så han måtte også af og til en tur i køkkenet i Fjellerup.

1974 / 1975

Både nuværende formand for KSK, Jørgen Smedegaard, og nuværende formand for Nyt Liv, Bent Christensen, var med i arbejdet. Her holder Bent dog "ferie" på Grenå Sygehus efter at være faldet i et hul på byggepladsen - mens Jørgen graver jord ud i sommervarmen.

Værelsesfløjen ved hovedindgangen bygges. "Murer-Bent" gjorde et solidt stykke arbejde. Selvom der blev knoklet, var der også tid til mange gode snakke. I baggrunden ses Herbert Neimanas på hug - og nogle af de mange børn, som også gik op i sagen.

... En efterskole og et kursuscenter bliver til

Landmand Verner Christensen kom forbi med et par grise. Elsebet og Bodil ved nok, hvordan man håndterer sådan nogle.

Mogens Kock Pedersen var med i den første KSK-bestyrelse. Der var liv og glade dage under sommerens bibel- og arbejdslejre.

I 1978 ansatte Nyt Liv sin første ungdomssekretær Ole Andersen, som bl.a. skulle have personlig kontakt med eleverne på efterskolen. Og det var også i november 1978, man kunne fejre grundstensnedlæggelsen for de bygninger, som i dag kendes som N1 og N2, hvilket øgede skolens kapacitet betragteligt.
Siden da har man udvidet på forskellig vis.
Man købte en midlertidig barak til formning; den gamle Jakobskole fra Aarhus blev købt til undervisning i fysik, musik, mm. og blev fragtet til efterskolen på 11 lastbiler; der blev opført en værkstedbygning og en idrætshal, som nu fungerer som spisesal.
Senere byggede man nyt lærerværelse og den store bygning N3 med bl.a. en idrætshal i internationale mål.

Der er stadig bygge- og renoveringsarbejde på DE. Her er det lærer på DE Flemming Kousholt og Johannes Nielsen, der er i gang i spisesalen, som fik nyt loft i uge 7.

De følgende sider kan fortælle om et nyt byggeprojekt, som KSK og DE i fællesskab har planer om. Det er en vanskelig tid for efterskolerne, men DE har stadig et stort optag af elever, og det er vigtigt, at man også fremover kan tilbyde gode faciliteter.
Fra næste skoleår bliver der mulighed for at vælge linje i 10. klasse, idet skolen lancerer en ny og anderledes 10. klasse "Give away", som ud over den faglige undervisning sætter særligt fokus på diakonalt arbejde.

Børge Larsen - lærer på DE siden begyndelsen.
- og stadig afholdt!

Den anden linje hedder ”10 classic” og er, som navnet antyder, en mere klassisk model, men stadig med mulighed for en række spændende valgfag.
Anders Christensen og Tom Skuldbøl har siden 2011 udgjort skolens ledelsesteam. De bringer en hilsen og invitation til skolekredsens generalforsamling på s. 19.
Aktuelt fortæller de: ”Vi har 94 elever i år, og er også godt med hvad angår tilmeldinger til de kommende skoleår. For tiden modtager vi næste års elevholds valgfag og valg af ny 10. klasse. Det er meget interessant at se, hvordan de nye tilbud modtages.”

DE og Nyt Liv

Forud for rykindet af det første elevhold i 1975 var gået en lang proces for at opnå statslig anerkendelse. Denne blev i første omgang holdt tilbage, bl.a. fordi man ikke måtte undervise i en sovesal – men også mere grundlæggende fordi KSK var en selvbestaltet bestyrelse, og for at drive skole krævedes en folkevalgt bestyrelse valgt af en skolekreds. Af disse formelle årsager var det nødvendigt, at DE og KSK måtte være to selvejende institutioner med hver deres bestyrelse og vedtægter. Dette forhold har givet anledning til en del forvirring gennem tiden. Allerede i 1975 kan Peter Balle Kristensen berette om en ven, der er forvirret over, at det arbejde, som han kendte som KSK ”nu engang imellem hed Djurslands Efterskole”!
Der spørges stadig ganske ofte til forholdet mellem Nyt Liv, KSK og DE.

Bent Christensen illustrerer forholdet med følgende model:

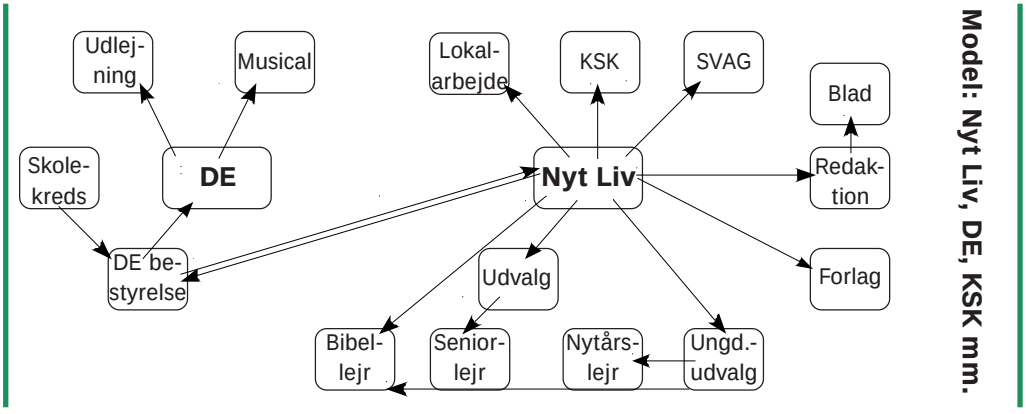

Model: Nyt Liv, DE, KSK mm.

Nyt Liv og DE er altså to selvstændige enheder, men med forbindelse til hinanden. Nyt Liv ejer ejendommen Kanneshøjvej 43, bortset fra matr. nr. 12of med tilhørende bygninger (dvs. N1, N2, N3, fysik og formning, og den nye forstanderbolig) og råder over skolens bygninger i skoleferierne og tre forlængede weekends om året. Skolen har derudover forskellige bygninger på lejeaftale, placeret på KSK´s grund.

Formelt set består forbindelsen desuden deri, at Nyt Livs Landsudvalg udpeger tre personer til DE’s bestyrelse. Gennem tiden har en del af Nyt Livs venner også engageret sig i skolekredsen, som vælger de seks øvrige bestyrelsesmedlemmer. Nyt Livs Landsudvalg er selvsupplerende, men DE’s bestyrelse udpeger en revisor eller advokat som fuldgyldigt medlem af Landsudvalget.

Det er klart, at det fra begyndelsen har været et ønske, at båndene mellem DE og Nyt Liv skulle være stærkere end disse rent formelle omstændigheder.
Peter Balle Kristensen skrev i 1975 efter sin forklaring af, at DE og KSK er to selvejende institutioner: "Det er vort håb, vor bøn og vor tro, at det gennem alle årene fremover må virke som en enhed, et kristent fællesskab – kun over for myndighederne må vi holde linjerne klare."
Der er fortsat mange venner af Nyt Liv, som ser arbejdet på efterskolen som en hjertesag, og som dagligt beder for eleverne og de ansatte; om at skolen må være et sted, hvor de unge må trives og udvikles som mennesker; og om at efterskoleopholdet også i vores vanskelige tid må rumme kaldet til omvendelse og til et liv med Jesus som dyrebar og umistelig frelser for al synd.
I år er "skoleordet" for eleverne på Djurslands Efterskole fra 1 Joh 4,10: "Deri består kærligheden: ikke i at vi har elsket Gud, men i at han har elsket os og sendt sin søn som et sonoffer for vore synder." Tænk om dette store evangelium kunne nå ind i hjerterne på de unge og blive fundamentet for deres tro og liv med Gud!

Var der brug for, at de troende engagerede sig i den kristne skolesag i 1970'erne, er der det bestemt ikke mindre i dag. Og arbejdet i Fjellerup har fortsat mest af alt brug for støtte i form af forbøn. Selvom Gud *har* gjort undere og *har* velsignet det arbejde, som blev begyndt som et stort skridt i tro, så er der stadig, fuldt ud så meget som dengang, brug for at det er Herrens tanker og ikke menneskетanker, der råder på dette sted.
Som bønnen er i grundstensdokumentet for skolen: "Lad dine øjne være åbne over dette hus både nat og dag, over det sted, hvor du har sagt, dit navn skal bo, så du hører den bøn, din tjener opsender, vendt mod dette sted" (1 Kong 8,28-29).
Samtidig er der stadig brug for økonomisk hjælp (jf. de følgende sider) og for et vågent og aktivt engagement for skolen i dens bagland. Dette kan bl.a. ske ved indmeldelse i skolekredsen.

Bent Christensen opfordrer:
"DE har egne vedtægter, der er udarbejdet i enighed i Nyt Liv, men historien har lært os, at rigtige og gode vedtægter kun har betydning, så længe der er mennesker, der vil bruge disse vedtægter i den ånd, de er skrevet, og sige ja til kaldet om at udfylde de nødvendige pladser. En kristen skole lever af Guds velsignelse og vennernes forbøn. Den har brug for en stor og aktiv skolekreds, der har til opgave at finde og vælge de rette bestyrelsesmedlemmer, der igen skal ansætte personligt kristne medarbejdere, der har syn for nødvendigheden af, at den kommende slægt hører Guds Ord og kommer til personlig tro på Jesus.
Troen kommer af det, der høres, derfor er det vores opgave at skabe rammer, hvor Ordet kan høres, til åndeligt liv, og som åndelig næring på vejen mod målet.
DE er bl.a. en frugt af den vækkelse, vi oplevede omkring 1960/70, men også den skolevækkelse, vi oplevede omkring 1975. Ser vi tilbage på disse vækkelser har vi meget at sige tak for; ser vi frem, har vi som måske aldrig før brug for rigtig mange nye skolekredsmedlemmer, der vil bede og arbejde for DE."

Ansøgning om medlemskab af skolekredsen: Gå ind på www.djurslands.dk og klik under fanebladet "forældre" på "Djurslands Efterskoles Skolekreds".

Kære bagland og skolekredsmedlemmer!

Velkommen på Djurslands Efterskole. Det vil glæde os rigtig meget at se dig på skolen, og søndag d. 13. maj er du særlig velkommen, for da afholder vi skolens generalforsamling. Vi vil gerne gøre lidt ekstra ud af denne dag: Vi starter med morgenkaffen, tager til gudstjeneste og spiser derefter middag sammen.
Der vil være mulighed for at se de renoverede lokaler omkring spisesal, dagligstue og indgangsparti, samt høre om vore byggeplaner.
På generalforsamlingen orienterer vi om årets gang, glæder og udfordringer i det forløbne år, løst og fast fra hverdagen og tanker om fremtiden, og vi er der også for en direkte dialog med bestyrelse og ledelse. Hen over vinteren har vi bl.a. arbejdet med og finpudset skolens profil.
Vi glæder os over at have dig som en del af skolens bagland, og vi sætter stor pris på, at du er medlem af skolekredsen. Efterskolerne er midt i en vanskelig tid, og en skole som vores kan ikke overleve uden gode støtter og uden jeres tanker og ikke mindst forbøn for elever, medarbejdere og bestyrelse.
Tak for din støtte, og fordi du har hjerte for og beder for DE.
Du kan også følge skolens hverdag på www.djurslands.dk. Det vil glæde os rigtig meget at se dig på DE, og du er meget velkommen til hele dagen eller dele af den.

Kærlig hilsen
Ledelsesteamet
Anders Christensen og Tom Skuldbøl
Bestyrelsen for Djurslands Efterskole

Dagsorden for generalforsamlingen d. 13. maj 2012

Velkomst
1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning ved formand Henrik Grove Rasmussen
3. Ledelsesteamets beretning ved Anders og Tom
4. Det reviderede regnskab forelægges til godkendelse
a) skolens regnskab
b) skolekredsens regnskab
5. Fastlæggelse af kontingent
6. Valg af bestyrelsesmedlemmer, herunder valg af suppleanter. Forslag til kandidater skal være bestyrelsesformanden i hænde skriftligt senest 14 dage før generalforsamlingen
7. Valg af revisor
8. Behandling af indkomne forslag
9. Evt.
Afslutning

Ifølge vedtægterne skal man have betalt kontingent for 2012 inden d. 13. maj for at kunne afgive stemme ved generalforsamlingen.

Skolekredsens familiedag 13. maj 2012

Fra 9.45	Formiddagskaffe på Djurslands Efterskole
Kl. 10.30	Gudstjeneste i Fjellerup Valgmenighed i kirken v. Ingolf Henoch Pedersen
Kl. 12.15	Middag på DE
Kl. 13.30	Generalforsamling
Kl. 15.30	Kaffe

BYGGEPLANER

KSK (Kristent Skole- og Kursuscenter i Fjellerup, der ejes af Nyt Liv, og lejer bygninger ud til Djurslands Efterskole) har i flere år drøftet muligheden for at bygge nordfløjen på Centret om - dvs. fløjen med bl.a. køkkenet og den gamle pejsestue, som er det sidste, der står tilbage fra købet i 1973. Der har gennem tiden været forskellige tiltag og forslag til denne ombygning.

Det er nu muligt i fællesskab med Djurslands Efterskole (DE) at bygge nyt/ombygge til en fornuftig finansiering med renter og afdrag.

I KSK's bestyrelse tror vi, det er bedst at bygge nyt.

Fra skolen er der ønske om at få mere plads i bageriet, lagerplads, toilet og omklædning til personalet samt plads til atten elever ovenpå. Der vil så blive en stor sal i underetagen med plads til ca. 300 - en slags auditorium.

Det vil være godt til elev-forældre-sammenkomster og vores bibellejre om sommeren, og det vil også være et plus ved udlejning. Alt i alt tror vi, det kan blive et fornuftigt projekt i samarbejde med DE.

Vi har ansøgt Kreditforeningen om lån og har fået afslag. Ikke pga. manglende sikkerhed, det var ok, men man har besluttet ikke at gå ind i skolebyggeri, som er indirekte afhængig af staten.

Hvad gør vi så?

Vi har i KSK og Nyt Liv en god økonomi, men vi må have hjælp til at løfte denne opgave.

Derfor spørger vi jer, Nyt Livs venner: Er der nogen, som kunne tænke sig at låne os penge til dette byggeri?

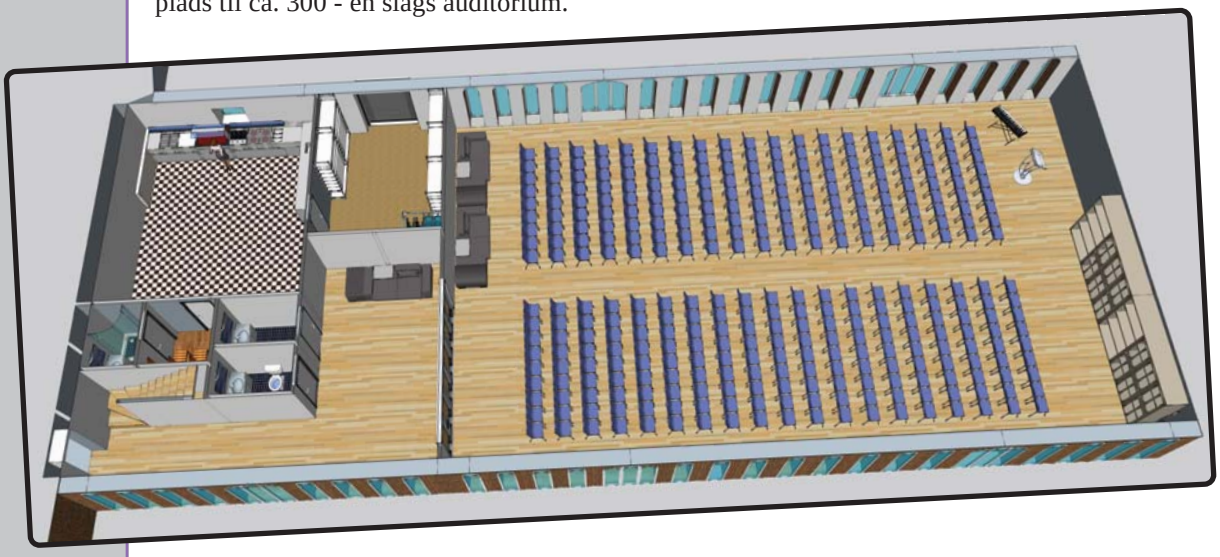

Stueetagen i tilbygningen til DE rummer udbygget køkken og lagerfaciliteter. Hertil er tilknyttet omklædnings- og badefaciliteter. Fra den lille opholdsstue er der, via en gang, adgang til to toiletter samt en større sal. Yderligere er der fra gangen en trappe, som giver adgang til tilbygningens første sal.

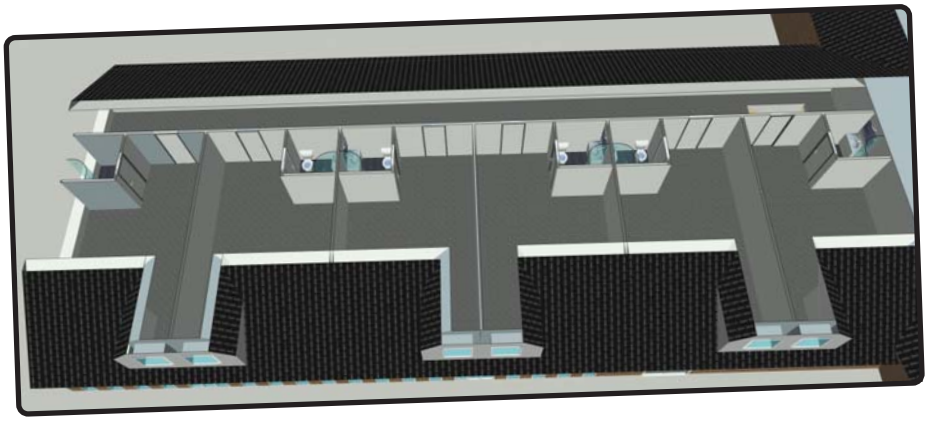

Adgangen til førstesalen i tilbygningen til DE sker via trappen, som kan skimtes øverst til højre. Herfra er der via en mindre gang adgang til seks 3-mandsværelser med eget bad.

Tegninger af tilbygningen : Søren Lindhard Thomsen

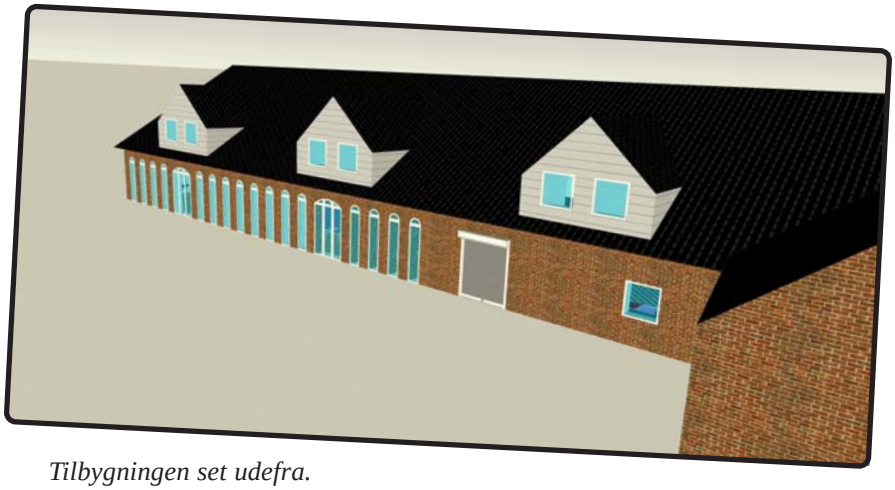

Tilbygningen set udefra.

Kan du give os et lån?

Renter og afdrag taler vi om efter jeres ønske. Vi regner med, at et fuldt færdigt byggeri vil koste ca. 6 mio. Vi har også en idé om, at det kunne være muligt at bygge det i etaper.
Hvis nogen har gode ideer, hører vi gerne fra jer.

Ønskes der flere oplysninger, er man meget velkommen til at ringe til:

Jørgen Christensen, Smedegaard
(formand for KSK)
Tlf.: 9884 1796 / 2938 2315.
E-mail: l.j.smedegaard@post.tele.dk

HELBREDELSE I DAG

Af Mikkel Vigilius

Går der en måned, uden at det sker? At vi bliver mindet om en kristen, som er blevet ramt af hård sygdom. Måske er det livstruende, og måske er det en bror eller søster, der står ved livets begyndelse eller midte.
Hvis vi kender dem godt, kaster det en mørk skygge ind over vores hverdag. Er vi tæt på som familie eller venner, kan mørket overvælde os.
Er der lys i dette mørke?

Lægernes hjælp

Når vi står i situationen, spejder vi umiddelbart efter midler og hjælp til helbredelse. Og ofte vil der være hjælp at få. Vi har meget at være taknemmelige for på dette område i vor tid! I min egen familie har vi flere gange oplevet, at livstruende sygdom er blevet afhjulpet ved midler, som lægevidenskaben har udviklet inden for de seneste generationer.
Lad os takke Gud for disse gode gaver, og lad os benytte os af dem i bøn til ham.
Hvem er det, der helbreder gennem medicinsk behandling? I sidste ende er det Gud. Han er den, der råder over al sygdom og al helbredelse. Der er ingen modsætning mellem at søge hjælp hos lægen og at søge hjælp hos Gud i bøn til ham.
Men behandlingen kan trække ud, og den kan vise sig virkningsløs. Da fortættes mørket igen, og vi begynder at spejde efter andre muligheder for hjælp. Ofte er det i en sådan situation, vi bliver mindet om Bibelens ord om helbredelse som svar på bøn.

Guds helbredelse

Det er godt, at vi husker disse ord! De er ikke forbeholdt en særlig kristelig gruppering, og der er en lang, men ofte upåagtet, tradition blandt bibeltroende kristne for at gøre brug af disse ord.
”Er nogen iblandt jer syg, skal han tilkalde menighedens ældste, og de skal salve ham med olie i Herrens navn og bede over ham.” Sådan lyder Jakobs vejledning i Jak 5,14, og den må vi gøre brug af. Gud knytter stærke løfter til denne praksis, og mange syge har oplevet, at den førte til, at de blev oprejst fra sygelejet, blev fuldt helbredt eller blev trøstet og styrket i troen på, at de var i Guds

almægtige og kærlige faderhånd – midt i lidelsen.

Vi har ingen vidnesbyrd i Bibelen om, at den rette bøn forenet med den rette tro altid vil virke helbredelse. Paulus fortæller, at han har måttet efterlade sin medarbejder Trofimus i Milet på grund af sygdom (2 Tim 4,20), og Timotheus får gode råd mod sin syge mave (1 Tim 5,23). Der er ingen tvivl om, at disse to syge mænd var troende Guds børn. Men de blev ikke helbredt.

Her mindes vi om en central bibelsk sandhed: Det er Gud, som råder over helbredelsen, og giver den, når og hvor han vil det. Og det er der en stor trøst og tryghed i!

I sygdommen er vi ikke overladt til os selv. Vi er overgivet i hænderne på den Gud, der elsker os med evig kærlighed. Den Gud, som langt bedre end vi selv ser, hvad der tjener til vores sande og evige vel: at vi bevares hos ham og når målet.

Hvordan kommer vi til det? Det ser vi ikke selv, men Gud ser det, og han fører os ad rette og gode veje helt frem til målet. Han fører os ikke uden om lidelsen, men han går sammen med os igennem den og bruger den til at bevare og styrke os i troen.

”Gud bruger de midler, det må du forstå, som medvirker til, at du målet kan nå – saligheden!” (Oscar Ahnfelt).

Det må vi hvile i. Helbredelsen er helt i Guds hænder, og den kan ikke være noget bedre sted.

Gud kan

I Matthæusevangeliet hører vi om en spedalsk, der kommer til Jesus og beder om helbredelse. Det er værd at bemærke hans bøn: ”Herre, hvis du *vil*, kan du gøre mig rask” (Matt 8,2).

Denne bøn er i dyb samklang med Bibelens lære om guddommelig helbredelse. Gud kan! Der skal ikke råde nogen som helst tvivl om det. Han er Herre over al sygdom og al lidelse – ja, over døden. Gud *kan* helbrede, men det er ikke altid han vil, fordi han ser, at en anden vej er den bedste for os.

Vi har ingen vidnesbyrd i Bibelen om, at den rette bøn forenet med den rette tro altid vil virke helbredelse.

Dette forstår vi ikke. Vi reagerer imod det. Et stykke på vej er det naturligt. For den hårde sygdom *er* ond og gør ondt, og i sidste ende river den os fra hinanden og fra livet. Hvordan kan Gud lade os blive i den? Det forstår vi ikke. Og meget af den forkyndelse, som lyder i kristne sammenhænge i dag, gør det kun sværere at forstå.

Fremgangsteologien møder os under mange forskellige former. Men dens grundlæggende budskab er det samme under alle formerne: Som kristne behøver vi ikke at blive ramt som andre mennesker af svær sygdom og lidelse. Gud er jo for os!

Og når Gud er for os og er kærlig, så vil han naturligvis også give os et godt og harmonisk og lykkeligt liv her i verden!

På ét plan ved vi godt, at dette ikke passer, men på et andet plan suger vi det til os. Og den dag, vi selv eller en af vore nærmeste rammes hårdt og smerteligt af sygdom, så tænker vi uvilkårligt, at enten er vi nu kommet bort fra Gud, eller også har Gud svigtet sit ord og sine løfter!

Midt i Guds faderhånd

Her har vi brug for at få Skriftens lys ind over

vore liv. For hvad ser vi her?
Vi ser, at lidelsen rammer Guds allerbedste børn i denne verden. Job var verdens mest retsindige og retskafne mand – og blev ramt af ubeskrivelig hård lidelse. Abraham var de troendes far - og måtte vente i dyb anfægtelse og sorg en livsalder igennem på det lovede barn. Paulus var Guds udvalgte redskab – og måtte leve med en torn i kødet, der førte ham til desperationens rand.
Var de glemt af Gud? Var de kommet bort fra ham? De var midt i hans faderhånd! De var omsluttede af ham på alle sider! Intet ondt nåede dem, uden at Gud ville det og så, at det tjente til deres sande og evige vel.
Har Gud svigtet sit ord og sine løfter, når sygdom og lidelse slår ind i vores liv? På ingen måde! Det er netop, hvad Gud har forberedt os på i sit ord.
Det går for os i denne verden gennem lidelse til herlighed (1 Pet 4,12-13; 5,1; 5,9-10). Vi må igennem mange trængsler for at komme ind i Guds rige (ApG 14,22). Livet i denne verden er for os alle forbundet med prøvelse og lidelse (Rom 8,18).
Vi lever i syndens, lidelsens og dødens verden, og det får vi alle lov at mærke! Nogle prøves hårdere end andre, men ingen går fri. ”Hver mand har sit, stort eller lidt” (Thomas Kingo).
Sådan er det her i verden, og det har vi brug for at blive mindet om, så vi ikke opbygger uholdbare forventninger til livet her. Det er ikke her i denne verden, vi skal forvente at finde ro, hvile, sjælefred og harmoni. Det er ikke her, vore længsler, drømme og håb skal opfyldes. Det er det ikke!
”Jorden har ej den ro, jeg søger” (Mary Schindler).
Det har den ikke, og det får den heller aldrig!

Den afgørende trøst
Hvad er da trøsten og evangeliet til kristne, som er hårdt ramt?
Evangeliet er først og sidst dette: Du hører ikke længere hjemme i denne verden! Så sandt du er et Gud barn, så har du fået et nyt hjem i himlen og på den nye jord!
Det er den altoverskyggende trøst, rigdom og glæde for ethvert Guds barn under alle forhold. Du har ikke længere dit hjem her i syndens, lidelsen og dødens verden. Du er på vej mod et andet og bedre hjem. Det går mod herlighed, mod forløsning, mod nyskabelse – altid!
Snart bryder det frem. Frelseren kommer. Vi skal se ham, som han er, og da skal han omskabe jorden til Paradis igen. Og det er virkelighed!

Gud handler forskelligt med os her i livet. Nogle kristne helbredes på underfuld måde for svære sygdomme. Andre dør af de samme sygdomme. Vi skal med frimodighed bede om helbredelse, men vi må først og sidst række hinanden den hjælp og trøst, som gælder for alle troende til enhver tid: at vores forløsning er nær. At den nye verden snart bryder frem. At dagen nærmer sig, da trængslerne og smerterne for altid er ovre.

”Der skal komme en dag,
da al smerte bliver glemt,
ingen mørke skyer mer,
ingen tårer dér vi ser.
Der er fred og evig vår,
evigt freden dér består,
hvilken herlig og underfuld dag!”

Det er denne gave, der er den store trøst og hjælp til alle Guds børn under alle forhold – også midt i den svære sygdom. Det er dette

evangelium, der er det strålende klare lys i mørket! Det går mod forløsning, opstandelse og evig herlighed – altid!

Det afgørende spørgsmål

På denne baggrund bliver det klart, hvad der er det afgørende spørgsmål for den, som lider under svær sygdom. Det afgørende spørgsmål er ikke, om Gud vil give mig helbredelse, så jeg i nogle år her på jorden kan leve uden sygdommens byrde. Det afgørende spørgsmål er dette ene: Har jeg syndernes forladelse? Er jeg frelst? Har jeg del i det evige liv?

I sidste ende er det dette ene, alt står om!

Det er tankevækkende at se, hvad Jesus siger til den lamme mand, der bæres til ham af de fire venner: "Vær frimodig, søn, dine synder tilgives dig!" (Matt 9,2).

Kan man forestille sig et møde med forbøn for syge, hvor dette sker? En lam bliver bragt frem, og prædikanten går hen til ham og lægger hænderne på ham med ordene: "Vær frimodig, dine synder er dig tilgivet – for Jesu skyld!"

Jeg er ikke sikker på, at det ville være rigtigt at gøre det på denne måde. Ville budskabet blive forstået? Men der kan ikke være nogen tvivl om, at det, Jesus sætter først, må vi sætte først. Den første og største hjælp, vi må række syge mennesker, er evangeliet om syndernes forladelse for Jesu skyld. Rækker vi dem ikke det, så svigter vi dem!

Helbredelsen som tegn

Vi ved ikke, om Jesus ville have helbredt den lamme mand, hvis ikke de skriftkloge havde sat spørgsmålstegn ved hans myndighed til at forlade synder. Men vi ved, at helbredelsen kom til at tjene som et tegn på sandheden og troværdigheden i evangeliet. Og præcis den funktion havde også apostlenes helbredelser (ApG 14,1-4). De skulle bekræfte ordet om nåden!

Sådan må vi se også på de helbredelser, som forekommer blandt kristne i dag. Som tegn på, at evangeliet er sandt. At Jesus virkelig har taget alle vore synder, alle vore sygdomme og alle vore smerter på sig (Es 53,4). Endnu erfarer vi synden i os, men den er sonet! Endnu mærker vi sygdommen og smerterne hos os, men de *er* overvundet!

Den første og største hjælp, vi må række syge mennesker, er evangeliet om syndernes forladelse for Jesu skyld.

Når Gud giver os helbredelser, så er det vidnesbyrd om, at Gud har magten over alt ondt her og nu, og forvarsler om den virkelighed, der venter på den nye jord, hvor vi endeligt skal befries fra al synd, sygdom og smerte – for Jesu skyld! Det er det, der er vores store rigdom!

Sund sjælesorg over for syge

På denne baggrund må vi fastholde tre ting i sjælesorgen over for syge i den kristne menighed:

1) Evangeliet om syndernes forladelse og den evige forløsning i Jesus må løftes frem som den store og afgørende trøst, gave og hjælp.
2) Ved forbøn må det tydeliggøres, at vi betror den syge i Guds gode hænder, og at han kan svare enten med helbredelse eller med nåde og tro til at bære sygdommen.
3) Det må understreges, at fortsat sygdom ikke er vidnesbyrd om manglende tro, lige-

ARTIKEL

som helbredelse ikke er et tegn på sand og frelsende tro.

Disse tre hensyn må vi have for øje, også når vi vurderer tilbud om forbøn for syge ved møder og stævner i forskellige kristne sammenhænge. Er det denne vejledning og omsorg, der bliver givet?
Vi kan ikke nøjes med at se efter, om der bliver talt om Jesus, og om der er mennesker, der bliver helbredt. Vi må spørge efter, hvilken åndelig vejledning, der bliver givet! Hvis vejledningen er falsk og ubibelsk, bør vi holde os væk. Ellers stiller vi os åbne for vildførende ånders påvirkning.

Vurdering af dem, som helbreder

Skal vi virkelig være på vagt over for dem, som helbreder, hvis de bekender troen, træder frem med Bibelen i hånden, taler om Jesus og hjælper mennesker? Skal vi ikke være positive og åbne over for Guds Ånd?
Jo, vi skal være åbne for Ånden. Nærmere bestemt den Ånd, der taler i Skriften. Hvad siger denne Ånd?
"Mine kære, tro ikke enhver ånd, men prøv om ånderne er fra Gud, for der er gået mange falske profeter ud i verden" (1 Joh 4,1).
"Der skal fremstå falske kristus´er og falske profeter, og de skal gøre store tegn og undere for om muligt at føre selv de udvalgte vild" (Matt 24,24).
"Tag jer i agt for de falske profeter, der kommer til jer i fåreklæder, men indeni er glubske ulve" (Matt 7,15).
Når vi skal forholde os til dem, som kommer til os i Guds navn og tilbyder os deres hjælp til helbredelse, så er det store og afgørende spørgsmål ikke, om de taler om Gud og Jesus, og om de hjælper mennesker. Det store spørgsmål er, om de taler sandt, og om de syge får hjælp ikke bare til helbredelse, men til frelsende tro på Jesus.
Gør de ikke det, skal vi ikke åbne vore ører, hjerter og menigheder for dem. For da leder de os væk fra Jesus, fra den evige frelse og fra trygheden ved at være i Guds gode hænder i alt, hvad der sker.

Tryg i fremmed land

Den sande tryghed i kristenlivet er betinget af, at jeg ved dette ene: Jeg er i Guds gode hænder, og han får lov at råde!
Da er jeg overgivet til ham, som elsker mig højere end noget menneske på denne jord. Ham, som har én lidenskab: at føre mig frelst til målet. Ham, som formår at vende alt til velsignelse, fred og frelse. Intet er bedre og mere trygt end at være i hans hænder!

"O, tænk hvor stort, mit liv er i Guds hænder.
Hvad end der sker, mig intet skade kan.
Det onde til velsignelse han vender.
Og jeg er tryg, skønt gæst i fremmed land."

VAKT TIL MODTAGELIGHED

Af Hans Erik Nissen

Læser vi evangelierne med friske øjne, ser vi gang på gang Jesus i sammenstød med dybt religiøse mennesker. Mange af dem er fortrolige med de bibelske skrifter i en grad, som vi har svært ved at forestille os. Ja, Jesus siger om dem, at de ransager Skrifterne. Hvordan kan det være, at det netop er mod sådanne, Jesus retter den hårdeste anklage og dom?
Svaret er ligetil: Jesus gør det ikke for at forkaste dem, men for at vække dem til modtagelighed. Deres store kendskab til Skrifterne, deres bønner og respektable livsførelse, ja hele deres fromhedsliv blev et skjold og en falsk sikkerhed. Det var som en skanse, der hindrede dem i at bøje sig ind under Jesu ord, erkende sandheden og virkeligheden af deres egen fortabte tilstand. De modtog ham ikke som Frelser, fordi de manglede forudsætningen for at gøre det.

Du kan være syg til døden, men du går ikke til læge, så længe, du selv tror, at du er rask. De raske har ikke brug for læge. Det er alene de syge, der har det.

Vi møder det samme i dag. Vor tid er bestemt ikke upåvirket af det åndelige. En kristelig tale, som harmonerer med det naturlige menneskes religiøsitet, skaber stadig lydhørhed. Vi skal imødekomme det, flertallet ønsker om et varmt fællesskab, en kort, interessant og letforståelig prædiken, rytmisk musik og kor og lovsange på iørefaldende melodier, og det hele lagt ind i et underholdende og friskt mødeoplæg.

Jesus siger: Følg mig!
Hvad gjorde Jesus, når de store skarer flokkedes omkring ham?
Han talte til dem på en måde, der fik det store flertal til at forlade ham. Jesu troende disciple har utvivlsomt gang på gang været rystet over ham. Han fik jo folk til at gå bort. Det skete i en sådan grad, at han ved en lejlighed også spurgte dem, om de ville gøre det samme?
Der er ikke tvivl om, hvad det er, Jesus vil. Han vil frelse. Intet menneske er uden for hans frelsesvilje. Men som den, der kender alt til bunds, ved Jesus, at ikke en eneste bliver frelst, hvis ingen bliver vakt til modtage-

ARTIKEL

lighed.
Det sker ikke gennem aktivering af vor iboende religiøsitet eller en videreudvikling af den. Den eneste vej til frelse er et opgør med alt det bedste i os. Det må forkastes, for det er gennemtrængt af selviskhed og synd. Det er en del af den nye fødsel, når hungeren efter Jesus fødes. Uden hunger og tørst spiser ingen hans kød og drikker hans blod.

Sporene skræmmer

Tusinder har gennem årene været med i kristeligt ungdomsarbejde gennem kortere eller længere tid, men for mange, mange blev det ikke skelsættende. Hvorfor er det kun ganske få af dem, der i dag hører Herren til? Svaret er, at det store flertal aldrig blev frelst. De kom ikke til personlig, frelsende tro på Jesus.
Hvorfor gjorde de ikke det? Jeg er overbevist om, at hovedgrunden er, at de ikke mødte den forkyndelse, der førte dem ind i et opgør med synden gennem en bekendelse i anger og bod. Den ville have vakt dem til modtagelighed. Kun den, der lærer synden at kende som synd mod Gud, gør tolderens bøn til sin: Gud, vær mig synder nådig.

For nærmere at forstå, hvad det indebærer, vil jeg pege på Rosenius. Han er en forkynder, som stadig i enestående grad vækker til modtagelighed. Det hænger sammen med, at han forkynder loven gennemsigtig, så jeg i og bag loven ser Gud. Jeg stilles ansigt til ansigt med Den Hellige. Min synd bliver synd mod ham, og jeg må med David bekende: Mod dig har jeg syndet, mod dig alene.
Da ser jeg, at jeg med alt, hvad jeg er og har, er under Guds dom. Der er intet af mit eget, der holder mål over for ham. Ikke engang min kristendom gør det. Jeg skulle elske Gud af hele mit hjerte. Det længes jeg efter, men hvordan er det lykkedes? Jeg kommer til kort i en sådan grad, at hvis Jesu blod ikke dækker hele mit forhold til Gud, er jeg evigt fortabt.
Rosenius lader Guds ord afsløre mig i al min elendighed og vel at mærke: min elendighed over for Gud. Når han er færdig med at skildre min tilstand på et område, går han videre til det næste. Lyset føres længere og længere ind og dybere og dybere ned. Lidt efter lidt får jeg øjnene op for, at fordærvelsens afgrund er i mit kød, så jeg med Rosenius må synge: Højst elendig er jeg, men i Kristus bær jeg dog et herligt skrud. Jeg i dette klæde ren og skøn kan træde frem for himlens Gud.

Sådanne ord vender det naturlige menneske sig imod. Min selvbevarende og selvhævdende natur rejser sig i protest. Den vil anerkendes, og vender sig imod enhver tale om mit iboende syndefordærv, som nedbryder selvfølelsen.
Det er ydmygende at være, hvad man er: en fortabt synder. Men samtidig er det et afgørende skridt på vejen til frelse. Jeg får brug for en Frelser, og han er ikke langt borte fra den fortabte. Tværtimod, det er netop sådan en som mig, han er kommet for at frelse.

Vend tilbage

Stærkere og stærkere må kaldet lyde til de foreninger, organisationer og kirker, der tidligere havde en sand og fuldtonende forkyndelse af lov og evangelium: Vend tilbage til den grundlæggende forkyndelse om synd og nåde! Vær ikke optaget af tal! Hvor mange, vi samler, er ikke afgørende. Det er det derimod, om vi er redskab til sjæles frelse og bevarelse. Det er, hvad der spørges om på dommens dag.

Her må vi ikke vige. Heller ikke over for dem, som påpeger, at den forkyndelse, der gør synden levende, skaber splid indadtil i forsamlingerne. Det gør den altid i større eller mindre grad - stærkest i forsamlinger, hvor spændingen mellem levende og død kristendom er størst.
Satan sår altid rajgræs blandt hveden.
Rajgræsset må vi leve med, men vi kan ikke leve med, at det ransagende og vækkende element i den bibelske forkyndelse først nedprioriteres for siden at udraderes. Det gælder livet! Tænk på, hvor stærk den vækkende tone er i Jesu forkyndelse. Og tænk på, hvad der sker med de kristne, som gang på gang sidder og lytter til præster og prædikanter, som er fremmede for vækkelse og langsomt og umærkeligt prædiker deres tilhørere ind i dødens søvn.

Hvad med evangeliet?
Muligvis spørger du, om ikke også evangeliet skal forkyndes? Jo, det er altafgørende. Men en evangelieforkyndelse uden selvransagende og forpligtende lovforkyndelse bliver ikke til frelse.
Uden den lades vi tilbage i en eller anden af de mange former for selvretfærdighed, som vor syndige natur nødigst af alt vil slippe.

Vi kan ikke leve med, at det ransagende og vækkende element i den bibelske forkyndelse først nedprioriteres for siden at udraderes. Det gælder livet!

Selvlivet er sejlivet. Det opgiver ikke så let. Det vil ikke høre dødsdommen over sig selv. Det vil ikke dø.

Men der er ingen anden vej. Paulus siger: Men synden kom jeg først til at kende gennem loven. Det betyder, at forkyndes loven ikke, bliver der ingen syndserkendelse, og uden syndserkendelse vækkes ingen til modtagelighed.
I dag er en af menighedens største ulykker, at der ikke er tørst, hunger og længsel efter Jesus som Frelser. Man har brug for ham som hjælper og vejleder gennem livet, og hvem vil ikke gerne have hans velsignelse? Men Jesus ønsker først og fremmest noget andet. Han vil frelse fra et evigt helvede. Det kan han kun komme til at gøre hos den fortabte, som er klar over, at han har behov for at blive frelst. Alle andre tager ikke imod ham i den frelsende betydning af dette ord.

Hvad skal vi gøre?
1) Først og fremmest skal vi bede om Helligånden. Det har Jesus opfordret os til. Han er den store hjælper. Det er Ham alene, der kan overbevise om synd.
Bag bønnen om Helligånden ligger erkendelsen af vor egen magtesløshed. Vi kan intet udrette gennem noget af det, vi kan få op at stå. Ingen kan sige Jesus er Herre uden ved Den Hellige Ånd. Enhver kan naturligvis lære at sige ordene, men det er ikke det samme som at sige dem i bibelsk forstand, hvor det at sige dem betyder, at der er dækning for dem i ens eget liv. Intet mindre end en åndsudgydelse fra himlen kan indefra afgørende ændre åndssituationen i vore nordiske lande. Men det kan ske. Herren kan endnu engang vække liv af døde.

2) Er vi optaget af antal, ender vi i modløshed. Vi ville gerne have nogle tal på bordet. Ikke alene i dag, men også når vi tænker på menighederne på Paulus´ tid. Hvor store var

de? Men vi leder forgæves i hans breve efter svar. Paulus er optaget af det vigtigste, og det er ikke spørgsmålet om antal, men om menighedens åndelige liv eller dens mangel på åndeligt liv.
Det er bedre at være i en lille forsamling, hvor der lyder en forkyndelse, som Helligånden kan bruge til at skabe modtagelighed, end at være i en stor forsamling, hvor man vel har brug for Jesus, men det er til alt muligt andet end at frelse fortabte syndere.

3) Den forkyndelse, som lyder i en menighed, er afgørende for dens åndelige sundhed og kraft. Men der udgår også en åndelig påvirkning fra det enkelte lem i menigheden til de andre lemmer. I den forbindelse er det vigtigt, at ordet *nidkærhed* kommer ind i vort liv. Det betyder, at vi tager Guds ord alvorligt.
Det er værd at lægge mærke til, at det er i Bjergprædikenen, Jesus taler om, at selv det mindste bogstav af loven ikke skal forgå. At elske Gud er at holde hans bud. Vi er ikke alene kaldede til at være hellige, men til at være det i al vores færd.

4) Vi må bede Herren oprejse forkyndere, der kan male os Jesus for øje, så vi i Ham ser os løst fra alle krav og alle bud og hviler i det fuldbragte alene.
Det er helt nødvendigt til troens bevarelse at finde ind i troens hvile, hvor alle vore kilder er i ham, hvor Jesus er hjertets skat, og hvor vi ikke ved af andet til liv og salighed end ham.
I Jesus er både din retfærdighed, din helliggørelse og din forløsning. Jesus er dit alt. Du ser Jesus alene, og dit hjerte synger: Jesus, Jesus fuldkommen nok for himmel og jord er gemt i det ene ord.
Det er her, kærligheden til ham fødes og vokser. Vi elsker, fordi han elskede os først.

5) Jesus skaber hunger og tørst efter sig selv. Jo tættere du lever ham, desto større er din længsel efter ham. Dag efter dag vækker han dig til modtagelighed. Som hjorten skriger efter vand, sådan råber din sjæl efter ham og de levende vandstrømme, der udgår fra ham. Jo mere du drikker af nådens fylde, desto større bliver din tørst.
Det går op for dig, at det, der er begyndt, skal der en evighed til at tilfredsstille. Det evige liv er at kende Ham, og det betyder i al evighed at modtage nåde over nåde.
Du er Faderens velsignede, og han trækker ikke sin velsignelse tilbage. I al evighed vil han skænke dig den himmelske velsignelse, og det betyder, at han vil velsigne dig med Jesus. Alle dine kilder skal være i Ham både i tid og evighed!

Hans Erik Nissen, København, valgmenighedspræst, tidligere forstander på LMH

RETFÆRDIGGØRELSE OG HELLIGGØRELSE

Af Peder Mikkelsen

Retfærdiggørelse er et udtryk, som vi bruger, når vi sætter ord på det, der sker, når et menneske bliver et Guds barn.
Udtrykket er meget indholdsmættet, og kender vi til kristen tankegang, har vi fået en stor mængde information bare ved at høre dette ord.
Der er dog en ting, vi skal være opmærksomme på, når vi bruger udtrykket retfærdiggørelse: Det bærer en mulighed for misforståelse i sig.
Retfærdig*gørelse* leder nemt vore tanker i forkert retning, sådan at vi tror, retfærdiggørelse betyder, at Gud gør noget i os – i vores natur. Vi tror nemt, at det er os selv, der på en eller anden måde bliver rene og retfærdige. Men sådan er det ikke.

En frifindelsesdom

Lad os se lidt på det, der gemmer sig bag udtrykket. Hvornår sker det, at et menneske bliver retfærdiggjort? Det sker i det øjeblik, hvor et menneske bliver et Guds barn. Når det overgår fra død til liv.
Når nu retfærdiggørelsen ikke på nogen måde er noget, der sker i dig eller med dig, hvad er det da? I Rom 5,16 blev der i 1948-bibeloversættelsen brugt udtrykket "retfærdiggørelse". Og i den nye oversættelse fra 1992 står der det samme sted: "er blevet til retfærdighed".
Selv om meningen er den samme, fik jeg det først rigtigt sat på plads selv, da jeg stødte på dette vers i den norske bibeloversættelse fra 1930. Det blev en ahaoplevelse for mig at få den nuance med, som denne norske oversættelse rummer. Der bruges udtrykket "retfærdiggørelse" ikke, men sagen sættes i ord med udtrykket "frifindelsesdom".
Det flyttede alle mine tanker væk fra noget, der skulle ske i og med mig, og jeg fik lov til at skimte ind i Guds hjerte. Jeg fik lov til at skimte, hvordan min retfærdiggørelse sker som en frifindelsesdom dybt inde i Guds hjerte.

Frifindelsesdom – det vil være godt for dig, om du kunne tage dette udtryk til hjertet, grunde over det og lade det blive en del af det fundament, som du står på. Det kan blive

et godt værn for dig mod hårdnakkede misforståelser.
Udtrykket frifindelsesdom vender tankerne mod det, der sker hos Gud. Vender tankerne mod, at det er en erklæring fra Gud. Og det er godt.
Retfærdiggørelse, syndernes forladelse og tilregnelsen af Kristi retfærdighed, er nemlig ikke, at en synder forvandles.
Nej, efter retfærdiggørelsen, syndernes forladelse, tilregnelsen af Kristi retfærdighed, er synderen stadig bare en synder. Han er stadig en, der helt igennem er ugudelig, men en ugudelig, som får tilgivelse. En ugudelig, som gennem en frifindelsesdom bliver dømt ren, bliver *erklæret* ren – *frifundet* for Jesu skyld.

Årsag og følgevirkning

Retfærdiggørelse er, at du bliver dømt ren efter din stedfortræders kvalifikationer. Men alt dette sker i Guds hjerte. Og hvad der udelukkende sker i Gud hjerte, det kan du ikke føle, fornemme eller registrere på nogen måde i dit hjerte. Det sker uden for dig – i Guds hjerte – men det handler om dig.
Her er det, du står i fare for at komme på vildspor. For du er ikke indstillet på at blive frelst, uden at du kan føle, fornemme eller registrere det på en eller anden måde i dig selv. Mange anfægtelser har sit udspring i netop denne problemstilling.
Det er så hårdnakket for dig, at du vil have frelsens centrum i din egen barm, at det skal bankes fast med syvtommersøm, før du fatter disse sandheder og bøjer dig for dem. Og indstiller dig på, at flyttes du over fra død til liv og bliver frelst, så sker det uden for dig.
Noget andet er, at denne frifindelsesdom i Guds hjerte altid medfører en nyskabelse og genfødelse i synderen, og det medfører delagtighed i guddommelig natur.
Men frifindelsesdommen i Guds hjerte er årsagen, og det nye guddommelige i hjertet er følgen. Og det må ikke blandes sammen. Det er *farligt* at blande det sammen, da det nye i hjertet ofte er noget, som du ikke registrerer selv (mere om det senere). Derimod kan du altid læse i Guds ord om det, der sker i Guds hjerte: det at han dømmer den retfærdig, som er kommet til tro på Jesus. Og Guds ord står fast.

Gud ser på Jesus

Altså: Retfærdiggørelsen (vores frelse) består i det, at Gud ved troen anser og regner os som rene i Jesus. I Jesus vil han føre os frem som hellige og lydefrie og uangribelige for sit ansigt (Kol 1,22). Han udvalgte os i Jesus til at stå hellige og uden fejl for hans ansigt (Ef 1,4). Vi bliver altså anset, som om vi er rene, selv om vi ikke er det i os selv. "Jeg er sort, men yndig" (Højs 1,5).
Det er det, at han anser dig *som om*, der kan giver dig mange problemer. Du vil ikke regnes, som om du er værdig. Nej, du vil *selv være* værdig.
Denne tanke må du få gjort op med, hvis du skal frelses. Du må opgive at blive værdig til nåden selv, og så må du finde hvile i den sandhed og i det løfte, at i troen på Jesus anser Gud dig som om, du er ren.
Når du i anfægtelser tænker på, om du kan bestå for Guds ansigt, så forestil dig situationen hos Gud, når han skal vurdere en synder, som har taget sin tilflugt til Jesus:
Jesus sidder ved Guds højre hånd, og han er stedfortræder for enhver synder, som håber på frelse på grund af ham. Når Gud så skal vurdere dig, som lever i troen på Jesus som din frelser, så ser Gud ikke dig, men så vender han blikket til højre, hvor Jesus sidder. Og hvad ser han da? Han ser en fuldkommen

renhed og retfærdighed.
Ved troen på Jesus har Gud besluttet, at han vil se bort fra dine kvalifikationer og kun se Jesus og hans værdighed. Så retfærdiggørelsen er: at du er kommet i en stilling, hvor Gud har besluttet at vurdere din stedfortræder og ikke dig.
Hvis du er i en situation, hvor du spørger dig selv, om du holder mål over for Gud, så glem dette spørgsmål, og spørg i stedet dig selv, om det, Jesus er, holder mål over for Gud.
Spørg dig selv, om Jesus er ren og hellig nok til at bestå for Guds ansigt. For det er nemlig ham, Gud ser, når du skal vurderes – dig som har taget din tilflugt til Jesus.

Hvordan kommer jeg til tro?
At blive retfærdiggjort, som beskrevet her, er ikke noget, som du kan kvalificere dig til på nogen måde. Du kan ikke beslutte dig til at blive retfærdiggjort. Uanset hvor meget du vrider dig over det, så kommer du aldrig uden om, at det er Guds værk alene.
Du vil så gerne have lov til at gøre bare lidt. Du ville så gerne, om bare den lille ting at tro kunne få lov til at være dit værk ... Men det kan det ikke! Du kan ikke beslutte dig til at tro og derved gøre det.
Nej, troen sidder uden for din viljes rækkevidde. Et sted dybt i dit sjæleliv, hvor du ikke har nogen indflydelse.

Hvis du er i en situation, hvor du spørger dig selv, om du holder mål over for Gud, så glem dette spørgsmål, og spørg i stedet dig selv, om det, Jesus er, holder mål over for Gud.

Tværtimod er det måske netop *troen*, som styrer *dig*.
Men hvordan sker det, at du føres ind i retfærdiggørelsen gennem troen, når det ikke er noget, du er herre over? Hvordan bliver denne tro til? Rom 10,17: *Troen kommer af det, som høres.*
Du kan føres over fra død til liv ved det evangelium, som du hører. Hvordan går det til?
Det evangelium, du møder i ordet om Jesus, er budskabet om, at Jesus har sonet din synd – netop din synd.
Jesus gjorde dit regnskab op på Golgata, og så hører du, at alt det, Jesus har gjort – alt det, som han er – det har du gjort. Det er *du* i Guds øjne.
Hvad siger du til det? Hvis du afviser det i vantro, skaber det ikke tro i dit hjerte. Men hvis du hører det og tænker, at det er for fantastisk og alt for godt til at være sandt – så fortæller det, at ordet er begyndt at virke i dit hjerte.
Fra første øjeblik, dit hjerte fatter tillid til Jesus, så er du et frelst menneske, også selv om du ikke kan finde troen.
Når du ikke kan tro, så husk: Det kommer du aldrig til at kunne! Hvad så? Du kan kun lægge øre til budskabet om, hvad en anden har gjort for dig.

Troen kommer til dig, ved at du hører evangeliet. Budskabet om, at Jesus - en anden end dig selv - har opslugt Guds vrede over din synd, og lovens fordømmelse over dig. Han har skaffet din synd bort fra Guds åsyn og knust din død og grav.
Når du hører alt dette, så kommer Helligånden dig nær, og så virker han det i dit hjerte, at du begynder at høre dig ind i det. Du begynder at ane, at det gælder dig. Han tænder en indre fortrøstning, en hjertets tillid i dig.

Det eneste, du kan, er at lægge øre til budskabet om, hvad en anden har gjort for dig. Og dette ord overtaler dig. Det overbeviser dig. Det bliver dig for stærkt. Det skaffer sig selv ørenlyd i dit hjerte. Dette budskab virker selv den tro, som du aldrig fik lavet med dine anstrengelser og beslutninger.

Du kan ikke præstere en tro på dette. Men ved Helligånden skaber budskabet selv en fortrøstning – en lille troens spire i dit hjertes jord: Jamen, så er der jo håb for mig!

Ved at høre disse løfter, så synker det ind i dit hjerte: Når dette er sandt, så er der jo håb for mig. Denne lille spire af håb ved at høre evangeliet er den tro, som skiller liv fra død.

Helliggørelsen – Guds værk

Som retfærdiggørelse udelukkende er Guds værk, forholder det sig også med helliggørelse.

Det har vi svært ved at tumle. Vore tanker om helliggørelse går nemt i retning af, at det er en eller anden form for vellykkethed – noget velfungerende i vores kristenliv, som vi gennem åndelige øvelser og god pædagogisk vejledning skal komme frem til.

Det, der står i vores sind, når vi har det sådan, er en stor koncentration om vores egen åndelighed, om at vores liv som kristne lykkes, og at vores kristenliv sætter spor. Drivkraften kommer så nemt til at ligge hos os selv.

Jeg tror, Øivind Andersen rammer den situation lige på kornet i sin andagtsbog. I stykket til den 14/11 skriver han:

"Der findes kristne der har en "helliggørelse", der gør dem til en plage for deres medmennesker".

Du er sikkert stødt på dem. De er så åndelige, at de ikke er til at holde ud. Alt kredser om deres åndelighed, som de på fortræffelig vis formår at placere sådan, at den på en diskret måde altid er i fokus. Denne åndelighed lægger et pres ind over dig, som konstant kan give dig åndelige mindreværdskomplekser. Du har måske ofte tænkt: Kunne jeg dog bare blive som dem.

Vore tanker om helliggørelse går nemt i retning af, at det er en eller anden form for vellykkethed.

Så var der andre. Når du mødte dem, blev du glad, og de efterlod dig med længslen efter at komme nærmere til Jesus.

Den ene form for "helliggørelse" har sit udspring i selvlivets forsøg på at blive hellig og from. Den anden form for helliggørelse har sit udspring i et liv sammen med Jesus.

Frugt af friheden

Hvad er helliggørelse, når det ikke er selvdressur?

Ved den tro på Jesus, som fødes der, hvor dit hjerte får nåden tilsagt, sker der noget. Selve troen på Jesus indebærer en ny fødsel. Og med denne nye fødsel følger der også et helt nyt liv i hjertet.

Dette nye liv er delagtighed i guddommelig natur; det omskaber mennesket indefra, og skaber på en måde en helt ny retfærdighed i livet.

Denne retfærdighed, som er en frugt af det nye liv i nåden, er af en helt anden art end den retfærdighed, som springer ud af selvlivets forsøg på at blive hellig og from.

Hvis du ved troen er blevet et Guds barn, så er der født en ny natur i dig med en ny lyst, en ny vilje og en ny trang. Og så sandt du lever åndeligt set, så er dette nye i dit hjerte der mere eller mindre.

Fra dette liv spirer der en smerte over synden frem, og nåden bliver dyrebar og umistelig for dig. Din gamle natur vil en anden vej, men det nye – Jesu sindelag – længes efter det hellige og rene, og som konsekvens af dette bliver synden, det urene og vanhellige, en smerte for dig.

Dette er en retfærdighed i livet, som er af en helt anden art end der, hvor vi ved selvdisciplin forsøger at rette skuden op.
Den er anderledes, fordi den har sit udspring i evangeliets absolutte frihed. Det er en retfærdighed, som er frihedens frugt. Den er nådelivets frugt. Den er frugten af det liv, hvor alle krav om at være og gøre er løftet af hjerte og samvittighed.
Det er ikke muligt at leve i denne absolutte frihed, uden at det sætter spor. Også selv om du ikke kan se det selv. Disse spor, som er frugten af det frie liv i nåden, er den helliggørelse, som er en uløselig enhed med retfærdiggørelsen.
Hvis du synes, det ser sløjt ud i dit kristenliv, så skal du ikke tage nye livtag med dig selv. Nej, der er kun et sted, hvor helliggørelsen og de åndelige frugter kan vokse, og det er der, hvor du får lov til at skue ind i det herlige evangelium, som giver dig alt for intet.

Ekko fra hjertet

Det er så vigtigt, at evangeliet får lov til at løfte alle byrder og krav af dit hjerte, så du bliver fri. Når det menneske, som stadig er bundet til, hvordan det skal være og gøre over for Gud, hører Guds bud, så hører det budene som krav.
Men når det forløste og frigjorte hjerte hører Guds bud, så møder det i grunden bare sit eget hjertes trang sat i ord. Budene modtager et ekko fra det forløste hjerte:
"Ja Gud, det er jo det, jeg vil. Jeg vil lyde dig, jeg vil følge dig – ikke af tvang, men af trang. Jeg vil følge dig af den trang, som din nåde selv fødte i mig."
Som salme 119,32 udtrykker det i 1948-oversættelsen: "Jeg vil løbe dine buds veje, thi du har givet mit hjerte at ånde frit."
Dette er helliggørelsens udspring og eneste drivkraft. Du har givet mit hjerte at ånde frit. Her ser vi, hvordan helliggørelse og al åndelig frugt altid er frihedens frugt.

Peder Mikkelsen, Lystrup, postbud, forkynder i LM

LÆREOPLØSNING I ENDETIDEN

Af Lars Borgström

Vor tid er økumenisk. Skal vi pege på noget, som særligt kendetegner kirkesituationen i det 20. århundrede og frem til nu, er det bestræbelserne på at opnå kirkelig enhed. Gamle kirkelige identiteter opløses, og vi ser stadigt mere økumenisk samarbejde mellem og sammenslutninger af kirker. Mange glæder sig over dette og ser det som en opfyldelse af Jesu bøn om, at alle hans disciple må være ét, for at verden skal tro (Joh 17,21).

Tilnærmelse til den katolske kirke

Parallelt med disse bestræbelser på at skabe ydre kirkelig enhed, er der også vokset et helt nyt syn frem på den romersk-katolske kirke. Jeg vil give to eksempler.

Det første eksempel henter jeg fra den bedst kendte menighed i Sverige, den fremgangsteologiske Livets Ord i Uppsala.

Da den daværende pave Johannes Paul II i 1989 besøgte Sverige, skrev lederen af Livets Ord, pastor Ulf Ekman, i menighedens blad Magazinet:

”Det er tragisk, at intellektuelle og sekulariserede kristne med glæde tager imod et religiøst system, som er antikristeligt. De ritualer og processioner, som man praktiserer her, åbner ikke for Guds herlighed, men for onde åndsmagter. Det eneste, som kan redde Sverige, er renselsen i Jesu blod, ikke falsk økumenik.”

Tyve år senere er situationen en helt anden. Katolske bøger sælges i Livets Ords boghandel, katolske præster kaldes som talere på konferencer, og den svenske katolske biskop, Anders Arborelius, bydes velkommen som gæst i menigheden[1].

Det andet eksempel er fra den kristelige avis Dagen, hvor den indflydelsesrige pinsepræst Peter Halldorf for et par år siden skrev, at kristne må ”bøje nakken under kirken og bekræfte paveembedets legitimitet”, for at den ydre kirkelige enhed kan blive virkelig (30.01.08).

I et af de lutherske bekendelsesskrifter, De Schmalkaldiske Artikler, skriver Luther det modsatte af Halldorf:

”Paven siger (...) at man skal lyde ham for at blive frelst. Det vil vi ikke gøre, men hellere dø i Guds navn.”

Den katolske kirkes tiltrækningskraft

Det er tankevækkende, at John Bunyan med fortællingen *Pilgrimsvandringen* i 1670'erne skrev, at jætten PAVE tidligere havde hindret mange pilgrimme i at nå målet i himlen, men at han nu var så alderdomssvækket, at han ikke længere udgjorde nogen fare. I kraft af reformationen, hvor den bibelske sandhed under kamp og strid var blevet løftet frem, havde paven på Bunyans tid i høj grad mistet magt over menneskenes sind.

Men i dag ser vi, at PAVE har fået sin kraft tilbage, og at han tiltrækker mange fra de protestantiske kirkesamfund. Personligt ser jeg den katolske kirkes fornyede tiltrækningskraft som et tegn på, at vi lever meget tæt på verdens afslutning og Herrens genkomst. Deraf artiklens titel: Læreopløsning i endetiden.

Det er ikke svært at se, hvorfra den katolske kirkes tiltrækningskraft får sin styrke. Frafaldet i kristenheden er meget stort i dag, måske større end nogensinde tidligere. På grund af de nordiske folkekirkers åbenbare frafald fra kristen tro er der mange, som i dag går over til den katolske.

Pavens kirke har noget særligt over sig, tænker mange. Den er verdensomspændende, rummer en milliard mennesker, har en lang historie og lader sig ikke så let påvirke af tidens moralopløsende tendenser. Her finder man f.eks. et værn mod abort og mod den homoseksuelle praksis, som ellers støttes i både samfundet og i folkekirkerne.

Økumenik – ubibelsk og bibelsk

"Økumenik" betyder "fælleskirkelighed". I vor tid møder vi både en ubibelsk og en bibelsk fælleskirkelighed.

Den ubibelske økumenik er den *falske* og *forførende* bestræbelse på at skabe enhed, som f.eks. udøves af Kirkernes Verdensråd og andre lignende organisationer på internationalt, nationalt og regionalt plan. I disse sammenhænge ser man bort fra læremæssige uenigheder og savner helt den kærlighed til sandheden, som burde kendetegne den kristne kirke.

Men jeg tænker her ikke kun på det arbejde, som finder sted på officielt niveau mellem ledere for de store kirkesamfund, og som fører til, at man undertegner formelle og forpligtende resolutioner. Det økumeniske arbejde har skiftet ansigt i det seneste årti. Det vigtigste sker nu på græsrodsplan.

Sideløbende med, at der sker noget på officielt niveau, samler organisationer som Oasebevægelsen tusindvis af mennesker til store møder, hvor fremgangsteologer som Ulf Ekman, pinsepræster, katolikker, ortodokse kristne og præster fra folkekirken taler fra samme prædikestol.

Dette vil jeg også kalde ubibelsk økumenik, fordi der ikke er nogen enhed i læren mellem dem, som prædiker, og fordi man ikke oplever det som noget afgørende problem, at det er sådan. En er barnedøber, mens en anden nægter børnene adgang til dåben. En beder til Maria og til andre helgener, mens en anden tager afstand fra denne form for bøn osv. Det er ikke læren eller sandheden, som forener dem, men *oplevelsen.*

De *føler,* at de er ét i Ånden, når de samles til karismatiske gudstjenester ved de store stævner. Måske kan man betragte græsrodsøkumenikken som et postmoderne fænomen: Man har opgivet tanken om en objektiv sandhed. I hvert fald har man opgivet, at det er muligt for os at nå frem til en sådan sandhed og enes om den. I stedet forenes man så i oplevelsen, følelsen.

Den bibelske økumenik er helt anderledes i sin natur. Den er det *sunde* og *nødvendige* arbejde for at forenes på det eneste sande grundlag: Bibelens lære og vidnesbyrd. Det sande økumeniske arbejde ser ikke bort fra læreforskelle, men forsøger at overvinde dem gennem et samvittighedsfuldt og grundigt studium af, hvad Bibelen lærer, så at vi til sidst kan sige på et afklaret og bibelsk grundlag: "Dette siger Herren!" Mere om dette sidst i artiklen.

Først vil jeg gå mere i dybden med den ubibelske økumenik; det farlige, læreopløsende arbejde, som sker på en bred front i dag.

Den katolske kirke i dag

Blandt bibeltroende, lutherske kristne er der næppe nogen, som vil sige, at Luthers kamp mod og afstandtagen fra den katolske kirke var en fejl og i strid med Guds vilje. Der er næppe heller særligt mange moderne, økumenisk orienterede protestanter, som vil sige dette, selvom man af og til hos sådanne folk kan møde tanken om, at reformationen var unødvendig og beklagelig. Nej, de fleste protestanter mener endnu, at hvad Luther gjorde i 1500-tallet, var godt og nødvendigt.

"Men," tilføjer de så, "i dag er situationen helt anderledes. De grove misbrug, som fandt sted i 1500-tallet, er ophørt nu. Den katolske kirke er blevet reformeret. I dag er situationen helt anderledes end på Luthers tid."

En hurtig sammenligning mellem den katolske kirke i 1500-tallet og i 2000-tallets viser, at udsagn som disse er totalt misvisende. Den katolske kirke af i dag mangler ganske vist de ydre muligheder for og magtmidler til at undertrykke og tyrannisere, som man havde for 500 år siden. Kætterbål og inkvisition med tortur møder vi lykkeligvis ikke i dag. Men hvordan er det med kirkens lære og teologi?

Aflad og skærsild

Den katolske kirke tror stadig på aflad og skærsild, nadveren som et offer til Gud, frelsen som et samarbejde mellem Gud og menneske (synergisme), helgentilbedelse, den ubibelske sakramentlære, og pavens ret til at have magt over og myndighed over alle kristne.

Er der da ikke sket nogen forandring?

Jo, det er der. Inden for den katolske kirke er der sket et fremadskridende frafald fra den kristne tro, hvilket har medført, at den katolske kirke i dag er *værre*, end den var i 1500-tallet. En række af de ting, som er nævnt her, er blevet forstærkede. Det gælder ikke mindst pavens krav på at blive adlydt, som det er kommet til udtryk i "ex cathedra-læren" ved det Første Vatikanerkoncil i 1870. Ifølge denne lære udtaler paven sig med ufejlbarlighed i tros- og moralspørgsmål, når han udtaler sig fra sin lærestol.

Mariakulten

Mest iøjnefaldende er dog nok, at den ubibelske dyrkelse af Maria er blevet endnu stærkere og har antaget virkeligt skræmmende former. Siden 1500-tallet er to dogmer blevet fastslået som værende sande og ufejlbarlige i kraft af pavens myndighed. I 1854 blev det kundgjort, at Maria var undfanget uden synd. Hun blev, som det hedder med det katolske dogmes formulering: "bevaret uberørt af enhver arvesyndens plet". Gud siges på mirakuløs vis at have grebet ind ved Marias undfangelse, så hun blev reddet fra det almene syndefordærv, som ellers præger alle mennesker.

Tiden tillader her ikke at uddybe og begrunde, hvor bibelfornægtende dette dogme er. Jeg

vil nøjes med at citere et enkelt bibelord: ”Der er ingen forskel; for alle har syndet og har mistet herligheden fra Gud” (Rom 3,22-23).
I 1950 var det så tid for et nyt Maria-dogme, da pave Pius XII ud fra sin ufejlbare lærestol fastslog: ”Det er en af Gud åbenbaret trossandhed, at den ubesmittede og altid rene jomfru, Guds Moder Maria, efter sit jordiske livsløb blev taget op med krop og sjæl i den himmelske herlighed.”
Den, som begiver sig ud i et sådant sværmeri, lægger noget til Guds ord og stiller sig dermed under Guds forbandelse (Åb 22,18). Den, som frygter Gud, vover ikke at gøre noget sådant, men tager derimod denne advarsel alvorligt: ”Føj intet til hans ord, for at han ikke skal irettesætte dig, så du står som løgner” (Ordsp 30,6).

Det sande økumeniske arbejde ser ikke bort fra læreforskelle, men forsøger at overvinde dem gennem et samvittighedsfuldt og grundigt studium af, hvad Bibelen lærer.

Maria æres også som himlens Dronning eller universets Dronning, hvilket også har fået nedslag i Den Katolske Kirkes Katekismus, som blev udgivet i 1995:
”Endelig er den uplettede Jomfru, der helt var blevet beskyttet mod enhver plet af arvesynden, efter sit jordiske livsforløb med legeme og sjæl blevet optaget til den himmelske herlighed og af Herren ophøjet ligesom til universets Dronning for mere fuldkomment at blive ligedannet med sin søn, herrernes Herre og sejrherre over synd og død[2].”

Styrkelsen af Maria-dyrkelsen forsætter den dag i dag. I mindst et par årtier har der været arbejdet for formuleringen af endnu et Maria-dogme.
Man vil, at hun formelt skal have titlen ”medforløser”. Allerede nu får hun ofte denne benævnelse i romersk katolsk teologi, selvom Skriften meget tydeligt siger, at der kun er ”én formidler mellem Gud og mennesker, mennesket Kristus Jesus“ (1 Tim 2,5).
I den Katolske Kirkes Katekismus fra 1995 hedder det om Maria: ”Ved at give sit Fiat (lad det ske) ved bebudelsen og således sit samtykke til menneskevordelsens mysterium, medvirker Maria allerede i hele det værk, som hendes Søn skal fuldføre. Hun er Moder overalt, hvor Han er Frelser og det mystiske Legemes Hoved[3].”

Men dette er altså ikke nok. Den tidligere pave Johannes Paul II modtog en bønskrivelse, som var underskrevet af 5 millioner katolikker, deriblandt 42 af den katolske kirkes 180 kardinaler og 500 af dens 5100 biskopper.
Bønskrivelsen indeholdt et ønske om et nyt Maria-dogme, hvori hun endeligt skulle fastslås at være medforløser, formidler i forhold til Gud, talsmand, og hvori hun officielt skulle bekendes som ”Faderens datter, Sønnens moder, Helligåndens hustru og Kirkens moder”.
Johannes Paul II var meget hengiven i forhold til Maria. Hans pavelige våbenskjold havde et ”M”, og hans valgsprog handlede om hans forhold til Maria og hed ”Din i alt”. Alligevel sagde han nej til bønskrivelsen, men arbejdet for Marias videre ophøjelse fortsætter.

ARTIKEL

Den økumenik, som udbredes blandt Sveriges kristne er virkelig skræmmende, og den ytrer sig også i en større hengivelse til Maria.

Da jeg i 2007 var til kirkedagene i Uppsala for den svenske kirkes højkirkelige bevægelse, stod kirkedagene dette år i økumenikkens tegn, og Ulf Ekman var en af talerne. Han sagde i sit foredrag, at 1900-tallet havde været det århundrede, hvor Helligånden var blevet udgydt over de mange forskellige kirkesamfund og også over den katolske kirke. På grund af Åndens udgydelse havde den katolske kirke oplevet en karismatisk vækkelse, og katolikkerne havde fået "et uddybet forhold til Maria gennem åndsdåben".

Mange af tilhørerne smilede muntert ved dette udsagn eller nikkede samstemmende til det, men jeg var forfærdet. Jeg nævner det som et tydeligt eksempel på det, som kendetegner den ubibelske økumenik: Det er følelsen, oplevelsen af "Helligånden", som forener, ikke sandheden. Hvorvidt det er sandt eller ej at bede til Maria, virkede underordnet[4].

Læren om andre religioner

Hvordan skal kirken forholde sig til og betragte andre religioner? Dette spørgsmål behandles af religionsteologien, og på dette felt er der sket en total omorientering i den katolske kirke i forlængelse af Andet Vatikanerkoncil i 1960´erne.

Ret beset er det ikke svært at besvare spørgsmålet om, hvordan vi skal se på andre religioner, i hvert fald ikke, når det gælder frelsen. Jesus siger: "Jeg er vejen og sandheden og livet; ingen kommer til Faderen uden ved mig" (Joh 14,6).

Sådan har man også traditionelt lært i den katolske kirke. Troen på Jesus *og* de gerninger, som udspringer af troen, er det, som frelser – altså ikke troen alene, men tro og gerninger. Men at der ikke findes frelse *uden for* kirken og uden for troen på Jesus, har man altid hævdet.

Fra og med Andet Vatikanerkoncil har man imidlertid, måske i den allersidste tid før Jesu genkomst, ændret mening og er nu en kirke, som erkender, at de andre religioner er bærere af det guddommelige lys. Dette lys skinner ganske vist stærkest i den katolske kirke, derefter lidt svagere i de ortodokse kirker, endnu svagere i de protestantiske kirker og svagest i de ikke-kristne religioner, men dog skinner lyset også her stærkt nok til, at man kan blive frelst ved det.

Et tydeligt eksempel på det, som kendetegner den ubibelske økumenik: Det er følelsen, oplevelsen af "Helligånden", som forener, ikke sandheden.

Konkret mener man, at alle mennesker har adgang til det guddommelige lys gennem samvittighedens røst, og ved at følge denne røst tilstrækkeligt trofast bliver man frelst. Den moderne katolske lære om hedningernes frelse ved egne gerninger kommer f.eks. frem i Den Katolske Kirkes Katekismus § 847 og 1260, hvor det udtrykkeligt siges, at hedninger kan blive frelst på denne måde.

Men hvad siger Den Hellige Skrift om dette? Paulus er glasklar i Romerbrevet. Angående de ikke-kristne hedninger skriver Paulus, at de uden Jesus vil blive dømt skyldige af Gud og vil gå fortabt (Rom 2,12), fordi de har brudt den lov, som er skrevet i deres hjerter

(Rom 2,15). Paulus skriver, at "der er ingen retfærdig, ikke en eneste" (Rom 3,10), alle har syndet og står under Guds dom (Rom 3,23).
Hedningerne kan kun blive frelst ved at påkalde Herrens navn, og det kan kun ske ved, at de kommer til at høre evangeliet forkyndt (Rom. 10,13-15). "Troen kommer altså af det, der høres, og det, der høres, kommer i kraft af Kristi ord" (Rom 10,17).
Hvor evangeliet endnu ikke er nået frem, der lever og dør mennesker i åndeligt mørke under Guds dom.

Roms nye religion

Den gennemgribende forandring, som den katolske kirke har gennemgået i de seneste årtier, fik den lutherske teolog Tom G.A. Hardt til at benævne et foredrag, som blev udgivet i 1995, "Roms nye religion"[5]. Ifølge Hardt er den katolske kirke, som den har udviklet sig siden Andet Vatikanerkoncil, præget af synkretisme (religionsblanding), evolutionisme (udviklingslære) og universalisme (læren om alles endelige frelse).
Dermed er den moderne katolske kirke væsensforskellig fra den traditionelle katolske kirke, hvis ånd nu videreføres i præsteselskabet Sankt Pius X og i andre marginaliserede grupper.

Antikrist

I et af vore lutherske bekendelsesskrifter identificerer Luther paven som antikrist[6]. Det var heller ikke svært for de efterfølgende generationer af lutherske teologer – som havde et klart syn for evangeliets inderste væsen: retfærdiggørelsen ved tro alene – at se, hvordan pavedømmet med sin gerningslære stred mod Kristus og dermed viste sin antikristelige karakter (det græske forholdsord *anti* betyder "mod" – antikrist er altså "mod Kristus").
Som eksempel kan nævnes, at den danske biskop Jesper Rasmus Brochmand (1585-1652), den eneste nordiske luthersk-ortodokse teolog, som fik europæisk indflydelse i 1628 skrev bogen "De Pontifice Romano" på 230 sider, som udelukkende handler om antikrist og pavedømmet.
Ikke kun lutheranere, men hele hovedstrømmen i den protestantiske kristenhed har langt frem i tiden betragtet paveembedet som antikrist: John Wycliffe, Johann Huss, Jean Calvin, John Knox, John Wesley, Jonathan Edwards og Charles Spurgeon er bare nogle i en lang række af kristne teologer og ledere, som i deres skrifter tydeligt har identificeret paven som antikrist.

En gennemgang af de bibelske steder, som beskriver antikrist, frem for alt 2 Thess 2, viser at pavedømmet passer på denne beskrivelse som hånd i handske.
I Pieper-Muellers "Kristen dogmatik" konstateres det helt rigtigt, at antikrists kendetegn, som de angives i Bibelen, passer på "ét eneste historisk fænomen i verden: det romerske pavedømme"[7].
Pladsen her tillader ikke en grundig uddybelse, men jeg vil bede læseren være opmærksom på to fakta:

1) Vi skal lægge mærke til, at antikrists fremtræden sker i forbindelse med et stort frafald: "Først skal nemlig frafaldet komme og lovløshedens menneske åbenbares, fortabelsens søn" (2 Thess 2,3).
Det største og tydeligste frafald fra kristen tro må være frafaldet fra evangeliet om, at vi får syndernes forladelse blot ved tro på frelseren Jesus Kristus. Denne lære er, som Lut-

her siger det, den trosartikel, hvormed hele kirken står eller falder.
Ved Tridentinerkonciliet i 1547 sagde den katolske kirke følgende i en udtalelse om retfærdiggørelsen: "Hvis nogen siger, at den retfærdiggørende tro ikke er andet end tillid til den guddommelige barmhjertighed, der tilgiver synderne for Kristi skyld, eller at det er ved denne tillid alene, vi retfærdiggøres: Han være forbandet![8]"
Man fordømmer altså dem, som prædiker Bibelens frelsende evangelium. Denne artikel er dermed skrevet af en mand, som er fordømt af den katolske kirke. Men det bekymrer mig ikke det mindste, for "som spurven flakser om og svalen flyver, sådan når den grundløse forbandelse ikke frem" (Ordsp 26,2).

2) Antikrist skal træde frem midt i kristenheden. Der står om ham, at "han sætter sig i Guds tempel" (2 Thess 2,4). Antikrist skal altså ikke være en politisk diktator eller en hedensk religionsleder, men skal derimod arbejde ud fra kristenhedens centrum. Han kaldes også for "lovløshedens hemmelighed" (2 Thess 2,7).
Paven er kristenhedens mest fremtrædende repræsentant. Han arbejder *i hemmelighed* under dække af Kristi navn og kommer med "løgnetegn og løgneundere" (2 Thess 2,9-10). Ikke uden for, men *inden for* den synlige kirke udvikles denne lovløshedens hemmelighed, indtil den kulminerer i "fortabelsens søn", som sætter sig i Guds tempel. Paven giver sig ud for at være den kristne kirkes hoved, hvilket kun Kristus er (det græske forholdsord *anti* betyder ikke kun "mod", men også "i stedet for" – antikrist betyder altså også "i stedet for Kristus").

Antikrist skal altså ikke være en politisk diktator eller en hedensk religionsleder, men skal arbejde ud fra kristenhedens centrum.

Falsk åndelighed
Jeg har gennemgået nogle træk ved den katolske kirke og ved den indstilling til den katolske kirke, som møder os hos ledende repræsentanter for de kirkelige enhedsbestræbelser i Sverige bl.a. Ulf Ekman, Peter Halldorf og Oase-bevægelsen, som gentagne gange har kaldet pavens egen prædikant, Raniero Cantalamessa, som hovedtaler ved sine stævner.
På denne baggrund burde det stå klart, at den svenske kristenhed ledes vild af sine lederskikkelser.
Vi står alle i en stor og åbenbar fare for at blive suget ind i en falsk åndelighed. Jeg kan tænke mig, at situationen i Finland, Norge og Danmark er meget lig den, jeg har beskrevet i Sverige.
I Sverige finder man den græsrodsøkumenik, som jeg har beskrevet, uden for folkekirkens officielle strukturer.
Troens folk har nok i høj grad, hvis de er nogenlunde vågne, erkendt de folkekirkelige biskoppers frafald, og de søger derfor undervisning og vejledning hos andre åndelige ledere, og det kan være folk som de ovennævnte: Halldorf, Ekman og Oase-bevægelsens ledere.

Alphakurser
I de senere år er de såkaldte Aphakurser blevet meget populære. De har spredt sig fra England ud over hele verden. Alphakurserne

er udformet sådan, at alle menigheder, uanset hvilket kirkesamfund de tilhører, kan bruge dem. Derfor siges der i kurserne intet om dåb og nadver, fordi disse trosartikler sætter skel mellem forskellige kirkesamfund. Kurset består af femten lektioner med en meget stærk overbetoning af Helligånden og nådegaverne. Lektion 9 hedder "Hvordan kan jeg blive fyldt af Ånden?", og der gives her en meget konkret instruktion i, hvordan man kan modtage tungetalens nådegave:

"**1)** Bed Gud om tilgivelse for alt det, som eventuelt kan være en hindring for din modtagelse af gaverne.

2) Vend dig bort fra alt det i dit liv, som du er klar over, er forkert.

3) Bed Gud om at fylde dig med sin Ånd og give dig tungetalens gave. Fortsæt med at søge Gud, indtil du finder ham. Bliv ved at banke på døren, til den lukkes op. Søg Gud af hele dit hjerte.

4) Åben din mund og begynd at prise Gud på et hvilket som helst sprog, som ikke er svensk eller ikke er et sprog, du allerede kender.

5) Tro at det, som du får, kommer fra Gud. Lad ingen fortælle dig, at det er noget, du selv har fundet på. (Det er meget usandsynligt, at du har gjort det).

6) Hav tålmodighed. Det kan tage tid for et sprog at udvikles. De fleste af os begynder med et meget begrænset ordforråd. Sproget vokser frem lidt efter lidt. Sådan er det også med tungetalen. Det tager tid for gaven at udvikles. Men giv ikke op[9]."

Det er værd at bemærke, hvorledes Alpha-konceptet i ønsket om at kunne arbejde økumenisk ser helt bort fra lærespørgsmål som dåb og nadver og omvendt udbreder en karismatisk lære om, hvordan man fyldes med Ånden og får tungetalen.
I Sverige er det Oase-bevægelsen, der har copyright på Alpha-materialet.

Kirkevækstbevægelsen og Emerging church

Der findes en række andre tendenser og strømninger i vore nordiske lande, som typisk kommer til os fra udlandet, og som trækker os i retning af ubibelsk økumenik. Jeg nævner nogle af dem ganske kort af hensyn til pladsen:
Amerikanske bevægelser som Kirkevækstbevægelsen med navne som Rick Warren fra Saddleback og Bill Hybels fra Willow Creek og Emerging church (den fremvoksende kirke) med navne som f.eks. Brian McLaren er blevet populære og vinder udbredelse i nordisk kirkeliv.
Man må være forsigtig med alt for grove generaliseringer, men helt kort kan det dog siges, at disse bevægelser er prægede af en postmoderne tankegang, når det gælder sandhedsspørgsmålet. Nogle af deres repræsentanter tror ikke på objektive, læremæssige sandheder, som er tilgængelige for os, og de er derfor naturligt nok åbne for alle kristne kirkesamfund. Andre har en pragmatisk tilgang til sandheden: Det, som skaber kirkevækst, er sandt.
Videre betones det, at man må tilpasse sig samtidens kulturelle udtryksformer. Mennesker må kunne føle sig hjemme i kirken.

Man er villig til at gå meget langt i denne tilpasning, som ikke standser ved de ydre

former, men også præger indholdet i forkyndelsen.

Synden, Guds hellige lov og helvede nedtones, fordi sådan noget skræmmer mennesker bort fra kirkerne. Giver man i stedet folk noget, som de oplever positivt og sympatisk, så bliver de interesserede i den kristne tro, mener man. Kirkernes fremgang måles kvantitativt: Jo flere mennesker en menighed kan tiltrække, jo bedre. Dette gælder særligt i Kirkevækstbevægelsen.

Hvordan skal vi vurdere Kirkevækstbevægelsen, Emerging church og lignende fænomener?

Svaret er: I stedet for at vinde verdens mennesker, mister man den kristne tro. Det var ikke de lave tærskler og ligheden med verden, som kendetegnede de første kristne menigheder. Det var tværtimod det *helt anderledes*, som talte til mennesker, der var trætte af og på flugt fra livet i verden. De første kristne menigheder var hellige, dvs. at de var udskilte fra verden. Der gik en skarp og tydelig grænse mellem menigheden og verden, så at forskellen Guds og djævelens rige blev tydeligt.

Hvor Guds ord forkyndes, virker Gud

Jeg behøver næppe at sige, at der naturligvis også sker noget godt i de økumenisk prægede bevægelser. Der er utvivlsomt mennesker, som er blevet omvendt og styrkede i deres tro i disse sammenhænge. Det vil jeg på ingen måde fornægte.

Hvor Guds ord forkyndes, der sker store ting, også selvom meget er svagt og forkert. Herren kan i sin store nåde omvende et menneske også ved en romersk katolsk gudstjeneste. Hvis f.eks. Joh 3,16 eller andre evangeliske bibelord bliver læst op, hvilket sker mange gange i løbet af et romersk katolsk kirkeår, og hvis en kirkegænger enfoldigt tror på det oplæste ord, så er han eller hun et frelst Guds barn.

Da må man blot håbe, at præstens forkyndelse eller de liturgiske bønner ikke kvæler dette menneskes enfoldige tro på Jesus og hans frelsesværk.

Ikke desto mindre vil jeg kraftigt advare mod alle de farer, som møder os i økumeniske sammenhænge. Med den viden, vi har om disse farer, skal vi ikke støtte og engagere os i ubibelsk økumenisk arbejde, men derimod påpege, hvad der er galt i disse sammenhænge, og i stedet lede mennesker ind i rette menigheder, hvor Guds ord prædikes rent og klart.

Gud kan også i sin store nåde bevare sine børn i økumeniske sammenhænge, men vi skal ikke frivilligt, mod bedre vidende, udsætte os selv eller vore børn for farerne her. Da kan vi ikke længere regne med Guds løfte om, at vi vil blive bevarede: ”Vi må regne med Guds hjælp i fristelserne, når vi hverken kaster os selv ind i dem eller forsømmer årvågent og i bøn til Gud at søge kraft til sejr”. Sådan lyder det med fuld ret i den svenske katekismusforklaring fra 1878.

Bibelsk økumenik

Afslutningsvis vil jeg sige noget om bibelsk økumenik. Bibelsk økumenik er at søge enhed på den eneste sande grund, som er Guds Ord. I denne sammenhæng er der tale om den *ydre* enhed, som vi kalder kirkefællesskab. Der findes allerede en *indre*, fuldkommen, åndelig enhed mellem alle Guds børn, uanset hvilket kirkesamfund de tilhører. Det er denne fuldkomne enhed mellem Jesu disciple til alle tider, som Frelseren taler om i Joh 17, hvor han beder sin himmelske fader om, at de ”alle må være ét” (v.21).

Denne enhed *er allerede et faktum*. Jesu bøn var en stærk og mægtig bøn, som straks gik i opfyldelse. Alle kristne er allerede et i kraft af Helligåndens iboen i hjerterne, de regeres alle af den guddommelige kærlighed, de er alle medborgere i et og samme rige, lemmer på samme legeme osv.

Jesu bøn og ønske i Joh 17 kan derfor ikke virkeliggøres nu to tusind år efter ved økumenisk arbejde eller ved formelt samarbejde mellem og sammenlægning af kirkesamfund. Prøver man på det, kommer man for sent, og da forsøger man med menneskelig virksomhed at udrette det, som er Helligåndens indre, usynlige gerning.

Gud kan også i sin store nåde bevare sine børn i ubibelsk økumeniske sammenhænge, men vi skal ikke frivilligt, mod bedre vidende, udsætte os selv eller vore børn for farerne her.

Nar vi f.eks. i Sverige oplever, at missionsforbundsfolk, baptister og metodister arbejder på at forenes i én kirke, så er der ikke tale om, at man dermed opfylder Jesu bøn. Der er derimod tale om, at man rejser et monument over den nærmest totale ligegyldighed angående bibelsk troslære, som kendetegner vor tids kristenhed:

I et og samme kirkesamfund kommer man nu til at samle barnedøbende metodister, voksendøbende baptister og missionsforbundsfolk, som aldrig har formuleret eller forpligtet sig på nogen kristen lære, men lader enhver bestemme for sig selv, hvad der er sand kristendom.

Omvendt er det naturligvis ønskeligt, at den indre enhed, som allerede findes, også får et ydre kirkeorganisatorisk udtryk. Dette er imidlertid kun muligt imellem de menigheder, hvor der ikke forekommer nogen fornægtelse af åbenbarede bibelske sandheder.

Et sandt, ydre kirkefællesskab kan kun etableres mellem kirker og menigheder, hvor man bekender Guds ord rent og klart. Da kommer den indre enhed til udtryk i noget ydre, som faktisk også verden kan se.

Bibelsk økumenik handler altså om et kirkefællesskab på den guddommelige sandheds grund. Denne økumenik er vigtig, ikke bare for at verden skal se de kristnes kærlighed til hinanden, men (jf. Joh 13,35) også for vore børns og unges skyld.

I små, isolerede menigheder finder de unge færre muligheder for venskab og senere ægteskab. Faren er, at de i stedet lokkes til ubibelsk økumeniske sammenhænge som Oase-bevægelsen, fordi der er mange andre unge der. Andre af vore unge forsvinder ud i verden. Vi må gøre alt, hvad vi kan for at undgå unødig isolering.

Tænk, om Herren Gud om nogle år vil give os en forenet, nordisk, bibeltro kirke med en evangelisk-luthersk bekendelse! Dette bør vi arbejde og bede for. Jeg tror, at det kunne betyde, at flere af vore unge ville forblive hos os og ikke søge til ubibelsk økumeniske sammenhænge, og jeg tror, at der også ville blive bedre muligheder for evangelisation og mission.

Men selvom det ikke skulle ske, så må vi alligevel holde fast ved Bibelen og ved en bibeltro evangelisk-luthersk bekendelse. Vi skal ikke give efter for den ubibelske økumeniks fristelser, uanset hvad der sker.

(fodnoter næste side)

1 Et videoklip fra biskoppens besøg i Livets Ord kan ses på følgende link: http://www.youtube.com/watch?v=_6HTi78C0F0 (se især fra 3 min. og 30 sek. inde i klippet).
2 Den Katolske Kirkes Katekismus (KKK) § 966.
3 KKK § 973.
4 Foredraget findes som artikel i AKF´s årbog for 2007: "For att världen skall tro", Artos 2007. Om de karismatiske katolikkers uddybede forhold til Maria kan man læse på side 43.
5 Foredraget er udgivet af både Kyrkligt Forum, Helsingfors og Pro Veritate, Uppsala.
6 Se "Troens evangelium Ord og sakrament" s.377-378, Credo Forlag 1994.
7 Bogen er udgivet på forlaget ProVeritate i 1985, og citatet er hentet fra side 675.
8 Citeret fra Peter Olsens artikel "Tridentiner-koncilets canones om retfærdiggørelsen" i bogen "Teologi med hjertet", Dansk Bibel-Institut, 2001, s. 158.
9 Kursusbogen hedder i Sverige "Livets frågor. En introduktion i kristen tro", AB Nytt liv, 1997. Vejledningen i modtagelse af tungetalen står s.143.

Artiklen er oversat af Mikkel Vigilius. Lars Borgström er en af bidragyderne på NELK, jf. nedenstående program.

Lars Borgström, præst i Lutherska Församlingen i Stockholmsområdet

Program for NELK
Nordisk Evangelisk-Luthersk Konferens
Oslo, d. 27.-29. april 2012

Fredag d. 27. april

18.15 Ola Österbacka:
NELK - hvorfor? - hvortil?
18.45 Lars Borgström:
Lov og evangelium i forkyndelsen med særligt henblik på frelses-tilegnelsen
21.00 Panelsamtale: *Hvor går vejen videre?*
v/ Per Bergene Holm, Bengt Birgersson, Lars Borgström, Jan Bygstad, Seth Erlandsson og Mikkel Vigilius

Lørdag d. 28. april

8.30 Mikkel Vigilius:
Embedet og det alm. præstedømme fra urkirken til pietismen
10.30 Per Bergene Holm:
Embedet og det alm. præstedømme i lavkirkelig vækkelsestradition
13.45 Timo Laato:
NT om forpligtende kirkefællesskab
16.00 Bengt Birgersson:
Børn-og unge-arbejde i Bibelens lys
18.30 Panelsamtale og snak i smågrupper

Søndag d. 29. april

8.45 Jan Bygstad
Menighedslederens udrustning og liv - i lys af NT
11.00 Gudstjeneste i DELK
13.00 NELK's årsmøde

VÄGEN FRAM V-12 Nordisk konferens

For fuldt program, adresse, kørsels-vejledning samt nærmere informa-tion om NELK, se: www.logosmappen.net/nelk

NØGLEPERSONEN

Jesus – hele vejen

Hvem er kristen? Hvad skal der til for at blive en kristen?

En fangevogter fra Filippi stillede engang dette spørgsmål:

"Hvad skal jeg gøre for at blive frelst?"

Og svaret, han fik, lød sådan:

"Tro på Herren Jesus, så skal du og dit hus blive frelst!"

Paulus og Silas ville gerne hjælpe denne mand til tro. Derfor talte de Herrens Ord til ham og til alle, som var i hans hus.

Du kan læse hele fortællingen i Apostlenes Gerninger kapitel 16, v.16-40.

At blive en kristen betyder at komme i et ret forhold til Jesus. At leve som kristen er at tage budskabet om Jesus alvorligt i livet. Det er Jesus, det drejer sig om, hele vejen. Han er nøglepersonen.

Uden om nøglepersonen

Det er så let at tænke anderledes:

- At være kristen er at være religiøs
- At være kristen er at forbedre livet
- At være kristen er at forandre livsmønster
- At være kristen er at gøre de rigtige ting

Hvis dét er sandt – ja, så bliver det hele noget, du selv må få på benene. Du må selv tage beslutningen om at blive en kristen. Du må forandre liv og livsmønster. Du må selv gøre arbejdet. Selv løbe løbet.

Nej, siger Bibelen! Du kan ikke *gøre* dig frelst. Men du kan *høre* dig frelst. Det var det, fangevogteren fra Filippi fik lov til at opleve. Han prøvede ikke på at forbedre eller forandre livet. Han bare åbnede sig for evangeliet om Jesus. Og sådan blev han frelst. At han siden også forandrede livsmønster, det er en anden sag. Det var en følge af mødet med Jesus, ikke en betingelse.

Tillid til Jesus

Når et menneske tager imod evangeliet, skaber dette budskab tillid til Jesus i hjertet. Og denne tillid kalder Bibelen for tro. Det er ved tro på Jesus et menneske bliver frelst, ikke ved gerninger.

Den, som tror på Sønnen, har evigt liv. Men den, som ikke vil tro på Sønnen, skal ikke se livet, men Guds vrede bliver over ham, siger Joh 3,36.

Det afgørende er altså forholdet til Jesus! Han er nøglepersonen. Det er derfor, det er så vigtigt at komme til at kende det budskab, Bibelen fortæller om netop ham.

Ord til eftertanke: *Den, der har Sønnen, har livet; den, der ikke har Guds søn, har ikke livet* (1 Joh 5,12).

Johnn Hardang, Bergen, radiopræst

Artiklen er oversat af Henrik Gren Hansen fra www.p7.no.

Jan Vermeer: Tjener for Den Store General

LogosMedia 2011
272 sider
249,95 kroner

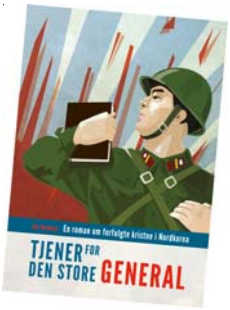

Tjener for Den Store General er en gribende fortælling om den unge nordkoreanske soldat Zhang, hvis liv og fremtid er overgivet til det diktatoriske styre i tjeneste for Den Kære Leder, Kim Jong-Il.
Historisk foregår romanen på tidspunktet omkring Den Store Leder Kim Il-Sungs død og sønnen Kim Jong-Ils overtagelse af magten i Nordkorea.
Nødtvungent må Zhang flygte til Kina, og denne flugt bliver begyndelsen på Zhangs møde med den kristne menighed, som fortæller ham evangeliet og leder ham til tro på den opstandne Jesus Kristus. Zhang ser pludselig sit liv i lyset af Jesu offer på korset, og denne omvendelse og bekendelse ændrer alt i hans hjerte. Han drives til at forkynde evangeliet for det nordkoreanske folk, selvom han ved, at det kan koste ham livet.

Igennem hele bogen ses, hvordan Gud leder ham ud af afgudsdyrkelsen til i alle livets forhold kun at bekende sig til den eneste levende sande Gud.
Beretningen er barsk og tragisk, men først og fremmest bliver man som læser trukket ind i en forståelse af, hvor stor Guds kraft er, og hvad troen på Jesus kan koste for mennesker.
Bogen er trosopbyggende på flere centrale punkter, og det er gribende og vidunderligt at læse om Zhangs møde med Jesus og hans voksende iver efter at lade andre høre det gode budskab. Jeg vil trække tre forhold frem, som netop understreger forfatterens fine måde at formidle evangeliet på igennem fortællingen. Romanen kan dermed både trøste og opmuntre på forskellige områder af kristenlivet.

For det første vidner fortællingen om evangeliets kraft og Helligåndens virke til tro selv for den, der kan synes længst væk fra en kristen sammenhæng. Det var opmuntrende at blive mindet om, at det er Gud der virker troen i menneskers hjerte, og at han også kan bruge mit spinkle og ofte vaklende vidnesbyrd til at lede mennesker til Jesus.
På samme måde viser romanen, hvor stor en gave bønnen er for den kristne menighed, og hvor afgørende den er for evangeliets udbredelse. Også Zhangs personlige bønner til Jesus minder mig om, at vi må komme til ham med alt, at han har omsorg for os, og at vi kan have tillid til ham i alle livets forhold.
For det tredje er romanen et stærkt vidnesbyrd om, hvordan Kristi kærlighed tvinger os til at vidne om Jesus, så stadig flere kan tage imod nåden i Jesus.

Til sidst vil jeg trække et skriftsted frem, som får afgørende betydning for Zhangs omvendelse, og som giver udholdende og frimodighed for de trængte: ”Den, der har Sønnen, har livet” (1 Joh 5,12).

Lad os huske de forfulgte kristne i forbøn!
Romanen er baseret på virkelige hændelser og er skrevet af forfatteren Jan Vermeer, der arbejder som journalist for Åbne Døre.

- Sidsel Dørken

Thomas Teglgaard: Tårnet i Sinear

Fokal 2011
736 sider
349,95 kroner

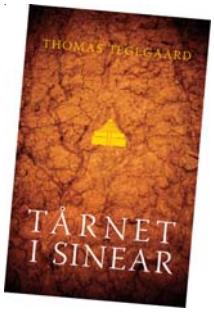

Tårnet i Sinear handler om de første generationer efter syndfloden og kulminerer med opførelsen af babelstårnet og sprog-forvirringen, som det kan læses i 1 Mos 11,4: ”Lad os bygge en by med et tårn, som når op til himlen, og skabe os et navn.”

I Thomas Teglgaards version er formålet med byggeriet eksplicit det modsatte: De vil bygge et tempel til Guds navns ære. Et genialt kneb, forfatteren bruger, til at udfolde romanens centrale tema:

Løgnen er forførende, og vi mennesker lader os let forføre. Og løgnen kan ligge så tæt på sandheden, at det kan være svært at skelne. I romanens univers er den centrale konflikt: Skal man bygge et tempel til Gud?

Det er Noah, der som Guds profet repræsenterer sandheden. Og Noah mener, det er synd mod Gud at bygge tempeltårnet, fordi menneskene alligevel ikke kan give Gud noget, der er godt nok.

Hans sønner Sem, Kam og Jafet beskrives som variationer af tro, tvivl og vantro og udvikler sig undervejs – ikke alle lige troværdigt beskrevet. Sems barnebarn Shela får en central plads i fortællingen og udtrykker konfliktens ene side:

”Vi skal aldeles ikke hjælpe Gud! Giv det bedste til din kone og dine børn, giv det til de syge og svage. Gud kan ikke bruge det til noget alligevel!” (s.551).

Men flertallet af menneskeheden lytter til Kams barnebarn Nimrod. Han beskrives troværdigt som magtmennesket med karisma, der formår at få sin argumentation til at lyde sand hver gang:

”Vi har noget at tilbyde Gud. Det er så indlysende, at kun stædig vantro vil benægte det (...) Vi kan give ham os selv. Vi kan give ham vores kærlighed, vores hengivenhed, vores ære, vores lovsang” (s.557-558).

Det er ikke usandsynligt, at de mennesker, der levede dengang, bildte sig selv og hinanden ind, at byggeriet var gudvillet. Men Bibelen siger sandheden: Den inderste motivation var at ”skabe os selv et navn”. Og det er stadig ethvert menneskes grundlæggende projekt på grund af syndefaldet.

Set i det perspektiv handler romanen lige så meget om vores egen tid, vores eget forhold til Gud, synd og sandhed, som den handler om Noah og Nimrod. En løgn iklædt kristelig sprogdragt eller en halv sandhed er stadig en løgn, selvom det kan være svært at gennemskue.

Det er et vigtig tema, romanen tager op. Og det er tankevækkende og nogle gange også lidt sjovt at læse diskussioner fra dansk missionshusmiljø lagt i munden på de bibelske personer.

Men 736 er for mange sider. Hovedhandlingen snegler sig af sted, forsinket af rigtig mange – omend spændende og relevante – sidetemaer. Den centrale problematik ville også have stået stærkere ved at skære ned på persongalleriet og de mange sideløbende historier.

På trods af disse formmæssige skønhedsfejl kan bogen anbefales.

- Ditte Olsen

Gene Edward Veith
Hellig hverdag

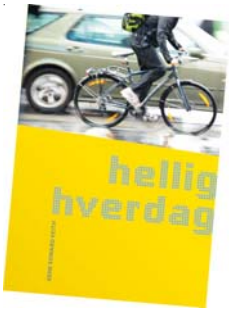

LMBE/LogosMedia 2011
160 sider
180 kroner

Bogens engelske titel lyder: ”God at work. Your Christian Vocation in All of Life”. Denne titel beskriver meget godt, hvad der er bogens sigte, nemlig at vise at det er Gud, som arbejder gennem vores daglige kald. Veith vil vise os, at det er gennem vores kald i hverdagen, Gud tjener os, og Gud tjener vores næste gennem os.
Veith gennemgår den lutherske lære om kald og stand i bogen. Han gør det ikke som en systematisk teologisk gennemgang, men som en praktisk indføring i forskellige sider af kaldet.

Veith kommer omkring mange forskellige sider af kaldet, lige fra vores kald som arbejdere til at bære vores kors i kaldet.
Det er en styrke ved bogen, at den kommer langt omkring og dermed også får vist helhedsperspektivet.
Der er ikke mange nye tanker i bogen, som man ikke selv kunne komme frem til, men den får sat ord og fokus på et område, som er ved at forsvinde ud af vores tankegang.

Der er en stor velsignelse i at (gen)opdage, at kristendommen ikke kun har noget at sige, når vi er i kirke, til møder eller ude at fortælle mennesker om Jesus, men at det er en del af hele vores liv, når vi i vores kald virker som Guds masker.
Veith får gennem bogen vist, at selvom man ikke nødvendigvis kan se forskel på en kristen arbejder og en ikke-kristen arbejder, så har arbejdet for en kristen alligevel en helt anden betydning, fordi arbejdet gøres i tro og har hvilen i Guds nåde som sit udgangspunkt.
Jeg håber, at denne bog også kan være med til at påminde os om en kristen arbejdsmoral, hvor vi ikke kun går på arbejde, fordi vi bliver nødt til det, men hvor det er en del af vores tjeneste for Gud og vores næste.

Bogen har hele vejen igennem en klar evangelisk tone, der fastholder, at den kristne er retfærdig på grund af Guds nåde i Jesus Kristus, og at det derfor ikke er Gud, som har brug for vores gode gerninger, men det er vores næste, som har brug for vores gode gerninger.
Mange efterspørger i dag en hverdagsnær og konkret forkyndelse, og her har den lutherske lære om kaldet, som udfoldes i bogen, meget at byde ind med. Jeg vil derfor anbefale alle at læse bogen, specielt dem som ønsker konkret, jordnær forkyndelse om kristenlivet.

- Mads Hansen

De anmeldte bøger kan købes i bogsalg på lejrene eller ved henvendelse til det anførte forlag.

FRA EVANGELIERNES SKATKAMMER IV

DEN UFRAVIGELIGE LOV HOS GUD

Af Frank Jacobsen

For Himmeriget ligner en vingårdsejer, der tidligt om morgenen gik ud for at leje arbejdere til sin vingård. Da han var blevet enig med dem om en dagløn på en denar, sendte han dem hen i sin vingård. Ved den tredje time gik han ud og så nogle andre stå ledige på torvet, og han sagde til dem:
"Gå I også hen i min vingård, så skal jeg betale, hvad I har ret til".
De gik derhen. Igen ved den sjette og den niende time gik han ud og gjorde det samme. Ved den ellevte time gik han derhen og fandt endnu nogle stående dér, og han spurgte dem: "Hvorfor har I stået ledige her hele dagen?" De svarede ham: "Fordi ingen har lejet os." Han sagde til dem: "Gå I også hen i min vingård."
Da det blev aften, sagde vingårdens ejer til sin forvalter: "Kald arbejderne sammen og betal dem deres løn, men sådan, at du begynder med de sidste og ender med de første."
Og de, der var blevet lejet i den ellevte time, kom og fik hver en denar. Da de første kom, troede de, at de ville få mere; men også de fik hver en denar. Da de fik den, gav de ondt af sig over for vingårdsejeren og sagde: "De sidste dér har kun arbejdet én time, og du har stillet dem lige med os, der har båret dagens byrde og hede."
Men han sagde til en af dem: "Min ven, jeg gør dig ikke uret. Blev du ikke enig med mig om en denar? Tag det, der er dit, og gå! Jeg vil give den sidste her det samme som dig. Eller har jeg ikke lov til at gøre, hvad jeg vil, med det, der er mit? Eller er dit øje ondt, fordi jeg er god? Sådan skal de sidste blive de første, og de første de sidste."
(Matt 20,1-16).

Frank Jacobsen var præst i Mariehøj Sogn i Silkeborg i mere end 30 år. En gang om måneden skrev han en kort artikel til lokalavisen, hvor han forkyndte evangeliet ud fra søndagens tekst. Vi bringer et udvalg af disse artikler.

Der er én lov hos Gud, som vi bør skænke mere opmærksomhed end nogen anden. Det er den, teksten handler om: at det aldrig hos Gud sker os efter fortjeneste.
Du kan være helt og aldeles sikker på, at du ikke får, som du har fortjent.
Alligevel – skønt det er gentaget talløse gange – ligger det lige for hos dem, der har slidt for Guds rige hele deres lange liv: at dét i hvert fald ikke vil være helt uden betydning.
Det må betyde noget, at man har levet for Gud og hans rige et helt liv igennem. For ham og hans rige har man ofret både tid og penge – hvordan kan det gå os andet end godt da?

Utænkeligt og urimeligt

At det ikke vil gå os efter fortjeneste – ja, det har vi, som sagt, hørt så tit, at vi mener, at det har vi forstået fuldt ud.
Og så alligevel. Det er en *utænkelig* tanke, at Gud ved vor livsende vil sætte os bagest og stemple os som onde. Det kan Gud ganske enkelt ikke være bekendt. Det er ikke retfærdigt, tænker vi. Men det går sådan. Den ene efter den anden vil opleve det hos Gud: at Han ingen sans har for vor fortjeneste.
Helt uden skelen til alt det, et menneske har slidt med for Ham og Hans rige, kan Gud til sidst sende et menneske bort til den store og endelige dom. Deres slid og slæb rører ikke hans hjerte.

Sådan vil ikke mange forestille sig, at det går, når Gud efter sin ufravigelige lov ikke handler med os efter fortjeneste. For når vi hører, at det ikke går os efter fortjeneste, så er vor tanke altid den, at det betyder, at det går os bedre end vor fortjeneste.
Og: sådan sker det også. Det fortæller Jesus os jo også i denne billedtale. Der er nogle, som pga. denne lovmæssighed hos Gud bliver rykket frem blandt de første hos Gud – hvor de aldrig hørte hjemme på jorden. Det er heller ikke fortjent – ja, det er fuldstændigt urimeligt i forhold til deres indsats.
Jo, jeg skal love for, at Gud vil sønderknuse den tro hos os, når dommen skal afsiges endegyldigt: at fortjeneste er noget, Gud dømmer efter.

Når vi hører, at det ikke går os efter fortjeneste, så er vor tanke altid den, at det betyder, at det går os bedre end vor fortjeneste.

Skynd dig, læser, at forlade den tro om Gud. Sådan er Han ikke. Du vil blive chokerende overrasket, når du til sidst oplever Ham, hvis du har den mindste tanke om, at Gud vil se og dømme efter, at du har fortjent en god skæbne.

Det eneste gyldige

Nej, det er noget helt, helt andet end fortjeneste, som er afgørende for Gud. Der er én ting, som har fuldstændig enerådende betydning hos Gud, og det er Hans beslutning. Det, som Han har bestemt. Det, som Han har svoret på, at han vil gå efter i dommen over menneskeslægten.
Bibelen siger, at Gud har truffet beslutning om og aflagt ed på, at Hans frelse, Hans nåde, Hans velbehag aldrig kan opnås på anden måde end i overensstemmelse med denne viljesbeslutning hos Ham.
Og den går ud på, at al Guds nåde, al Guds frelse, alt Guds velbehag i mennesker er bundet til den tro, der giver Kristus og Hans offer for os på Golgata al ære og pris.
Hvor Han, som døde for vore synder og med

sit offer løste os fra al synd og al dom, bliver æret og tilbedt i troen, dér finder vi Guds velbehag og nåde.

Det var det, der skete i røverens liv, da han hang ved Jesu side under sin dom. Da vendte han sin tro til den Korsfæstede – og dermed opfyldte han den beslutning, som Gud har aflagt ed på som alle menneskers salighedsgrund – hvem de end er.

De fromme, religiøse mennesker inde i templet, som både bad og sang og læste Guds ord og arbejdede for Guds rige, kom aldrig til netop denne tro, som Gud havde besluttet sig for og svoret på som det ene gyldige. Derfor fik al deres fromhed et så forfærdeligt endeligt, at man må bæve for Guds strenghed.

Dåbspagten

Denne beslutning hos Gud sluttede han pagt med os om i dåben – indgangen til Guds rige. Dåben er nemlig ikke en pagt om noget, som vi har aftalt med Gud. I menneskelige pagter er det sådan, at parterne snakker sig til rette om det, man slutter pagt om. Det gør Gud ikke. Han slutter pagt med os om det, som Han i kraft af sin egen viljesbeslutning har bestemt og aflagt ed på: at Kristus skal have æren – at Kristus alene skal tros – at korstræet skal drage synderes tro til sig. Som vi siger det ved dåben:

”Modtag det hellige korstegn til et vidnesbyrd om, at du skal tilhøre den korsfæstede Herre Jesus Kristus.”

Dette var ”aftalen” i begyndelsen. Det er denne aftale, som gælder på vor livsaften.

Frank Jacobsen, Aarhus, pastor emeritus

SÅDAN KOM JEG TIL TRO IV

LEV STÆRKT ...

Af Mikkel Vigilius

Når Kristian Skov som dreng sad i missionshuset med sine forældre, var der ét bestemt emne, han ikke kunne lide at høre om: Jesu genkomst og dommens dag. Når prædikenerne bevægede sig ind på disse ting, lukkede han øjnene og prøvede at falde i søvn. Det var et emne, der gjorde ham urolig. Var han frelst og rede til Jesu genkomst?

Han vidste, at det var afgørende for evigheden, for hans frelse eller fortabelse. Men det var for skræmmende at tænke på og forholde sig til.

Grundlæggende var Kristian tryg i troen på Jesus, da han var barn. Han var glad for at gå i søndagsskole og i juniorkreds. I den forstad til Hillerød, hvor han boede, var en tredjedel af børnene fra området med i det kristne børnearbejde. På den baggrund oplevede han det helt naturligt at være kristen. Han hørte om Jesus både i hjemmet, i børnearbejdet og senere i den kristne friskole.

Han troede tillidsfuldt på det, han hørte, og fik en dyb overbevisning om, at Jesus lever. Denne overbevisning forlod ham aldrig siden, heller ikke da han selv forlod Jesus.

Oprør mod menigheden

I puberteten oplevede han en tiltagende protest og reaktion indefra imod den kristne menighed og dens normer for, hvordan man skulle se ud, opføre sig og leve.

Han oplevede mere og mere de kristne som nogle hyklere, der holdt masken over for hinanden. De kunne godt sige en masse rigtige ting, men de levede ikke selv efter det, de sagde.

Kristian ville være ærlig, og han ville hellere blive betragtet med betænkelighed og bekymring af de andre kristne end bøje sig ind under deres normer og forventninger. Han slog ind på et spor, hvor han handlede bevidst provokerende, oprørsk og destruktivt:

Det er et ubeskriveligt stort under, når et menneske kommer til tro på Jesus. Der bliver glæde i himlen, når det sker, og i den kristne menighed glæder vi os med. Hver omvendelse er en påmindelse til os om, at det er muligt for vantro mennesker at blive frelst - også i dag. Gud har magt til at gøre det. Det vil denne artikelserie gerne minde om.

”Jeg fandt sammen med en god ven, som også kom fra et kristent hjem. Vi oplevede begge to en tilfredsstillelse ved at gøre noget grænseoverskridende. Vi stjal, lavede hærværk, tændte bål i gaderne, kørte bil uden kørekort, udborede vores knallerter og stak af fra politiet, kom i slåskamp, smed hjemmelavede bomber i gågaden m.m. Vi var godt klar over, at det var galt, men vi var enige om at forsvare det, og vi syntes, at de andre kristne havde et mindst lige så stort problem i deres hykleri. Med tiden blev jeg gradvist mere kold over for det, vi gjorde. Min samvittighed blev mere og mere sløv. Det, som jeg havde svært ved at gøre til at begynde med, det kunne jeg til sidst gøre uden problemer.”

Gode følelser ved det destruktive

Kristian og hans ven gejlede hinanden op til at gøre stadigt grovere og mere destruktive ting:

”Vi havde en underforstået enighed om, at hvis man blev udfordret til at gøre noget, så måtte man gøre det. Man kunne ikke bakke ud. Vi oplevede begge to en underlig tilfredsstillelse ved at være destruktive. Der var også en spænding i det og en oplevelse af frihed. Jeg syntes selv, at jeg var sej, og det var en god følelse. På et tidspunkt klippede vi os skaldede, og da vi kom ind i missionshuset uden hår, var der 200 øjne på os. Vi kunne både se og mærke, at de andre kristne var bekymrede for os, og at det gjorde nogen af dem ondt. Men selvom det næsten er sygt at sige det, så oplevede vi et kick ved den smerte, vi forvoldte andre.”

”Jeg kan huske, engang hvor jeg sad til et møde i missionshuset, og vi skulle bede. Alle foldede hænderne, og det gjorde jeg også selv, og jeg bøjede hovedet. Men så tænkte jeg: Nu er der garanteret nogen, der sidder og ser på mig, om jeg gør som de andre. Og så kiggede jeg op og fangede øjnene på tre-fire stykker, som sad og kiggede på mig. Jeg vidste, at de var bekymrede for mig, og at de tænkte, at jeg var på vej ud i noget skidt. Men jeg havde en god følelse ved det.”

”Både min ven og jeg havde storebrødre, og det betød meget for os at få deres anerkendelse. Den fik vi, når vi gjorde noget grænseoverskridende, groft og vildt. ’I er jo vanvittige!’, kunne min storebror sige. Sådan en kommentar betød rigtig meget for mig.”

Mor og far

Kristians forældre havde i begyndelsen ingen konkret føling med, hvad han lavede med sin ven.

”Der var meget større frihed for børnene dengang. Jeg sagde bare til min far og mor, at jeg skulle over til min ven, og han sagde det samme til sine forældre. Så ingen af dem var klar over alt det skrammel, vi lavede. I en overgangsfase kom vi stadig i missionshuset, når der var ungdomsmøder. Men ofte var vi kun med det første kvarter, så gik vi ned i byen og spille på automater. Når der var kaffe, kom vi så tilbage igen. Det var åbenlyst og bevidst provokerende.”

Alle foldede hænderne, og det gjorde jeg også selv, og jeg bøjede hovedet. Men så tænkte jeg: Nu er der garanteret nogen, der sidder og ser på mig, om jeg gør som de andre.

”Mit oprør var ikke vendt mod mine forældre. Jeg havde haft en god barndom med tryghed og kærlighed. Men mine forældre var en

del af det system, som jeg følte trykkede mig ned. I takt med, at jeg blev stadigt hårdere, kom de også til at mærke min opsætsighed og hårdhed derhjemme. Jeg havde et heftigt temperament. Jeg kunne tage gryden på middagsbordet og vende bunden i vejret ud over det hele. Jeg var ikke sød ved dem. Jeg ærede ikke min far og mor, sådan vil jeg sige det."
"Jeg ved, at min mor og far bad for mig – hele vejen igennem. Det var der flere, der gjorde. Mine forældre prøvede også at tale med mig, men det trængte ikke igennem."

Farvel til Guds ord

"I gymnasietiden blev det mere og mere åbenbart både for andre og for os selv, at min ven og jeg ikke levede som kristne. Gradvist holdt vi op med at komme der, hvor Guds ord blev forkyndt. Vi vidste godt, at det var der, Ånden kunne tale til os og arbejde på samvittigheden. Men det var for os netop en god grund til at blive væk."
"I stedet begyndte vi at gå til styrketræning 5-6 gange om ugen. Det kom til at fylde rigtig meget for os. På det tidspunkt var vi blevet uvenner med en gruppe fyre fra det område, hvor jeg boede. De jagtede os for at banke os. Engang hvor jeg var alene, blev jeg omringet af tre af dem. Heldigvis lykkedes det mig at sparke mig ud af situationen og løbe fra dem. Men fordi vi trænede, blev vi gradvist så stærke, at det til sidst var os, der jagtede dem.
En dag, da vi kørte i en bil, så vi en af dem i en bil foran os. Vi jagtede ham og torpederede ham bagfra, så han skred ud i et kryds. Hævnen kom inden for 24 timer i form af en brandbombe på min fars garagetag. Vores fjendskab i forhold til den her gruppe fastholdt min ven og mig i en rolle, hvor vi bare blev mere og mere hårde."

Lev stærkt, dø ung!

"Vi dyrkede en ekstremt maskulin kultur. Piger interesserede os egentlig ikke noget videre. Vi opfattede dem som svage. Det handlede for os om at være seje, hårde og frygtløse. Vi kørte dødskørsel gennem midtbyen med 140-150 kilometer i timen, og jeg kan ikke mindes, at jeg på noget tidspunkt var bange. Lev stærkt, dø ung! – det var sådan, vi tænkte. Vi levede fra dag til dag. Det som gav os et kick, det gjorde vi."
"I gymnasietiden kom alkohol mere ind i billedet, og vi blev endnu mere destruktive. Vi lavede hærværk og stjal uden hensyn til andre. På det tidspunkt var min samvittighed så bedøvet, at jeg kunne gøre alle de her ting uden at have problemer med det. Vi holdt os væk fra gymnasiet i flere uger for at leve vores eget liv og for at vise, at der ikke var nogen, som skulle bestemme over os - ingen forældre, lærere, buschaufører eller nogen andre."
"Vi hørte meget heavy metal musik. Den musik udtrykte meget godt det, vi følte: noget med knyttede næver, sammenbidte tænder, hårdhed og oprør. En af sangene hed 'Burn!'. Den var jeg vild med. Den kunne både handle om at brænde ting af, men den kunne også handle om at brænde sig selv op: Lev stærkt, dø ung! Burn!"

Det destruktive liv kulminerede, da Kristian og hans ven efter gymnasiet tog på et kibbutz-ophold i Israel.
"Her var der ingen, der kendte os, og det gav os en stor frihed. Tiden i Israel kom til at handle om druk, tyveri og destruktion. Vi oplevede, at det var sjovt. Det forbudte land var sjovt. Jeg kan ikke mindes, at jeg havde det dårligt indeni. Min samvittighed var helt ødelagt. Når vi drak og hærgede, morede vi

os. Men det kunne ske, når jeg kom ind på mit værelse sent på natten og blev alene, at tanken kom til mig: Hvis Jesus kommer igen nu, så er du fortabt!"

Råb om frelse

Vendepunktet i Kristians liv kom ikke længe efter.

Han var hjemme i Danmark og var begyndt som rekrut ved militæret. En nat var han på øvelse i et åbent terræn nær Roskilde. Han kørte på en militær motorcykel og fulgte en hård grusvej gennem terrænet. På et tidspunkt indhentede han en stor tank på larvefødder. Først forsøgte han at overhale venstre om, men kunne ikke på grund af noget bevoksning. Så prøvede han højre om, og det lykkedes. Han kom forbi tanken, men da han skulle ind på grusvejen igen, skred motorcyklen ud. Kristian væltede om på maven og havde ingen mulighed for at undvige tanken. Larvefødderne masede hen over Kristian midt på hans krop, så hans arme og overkrop lå på den ene side af larvefødderne, mens benene lå på den anden. Tanken vejede 42 ton, og vejen var hård som asfalt, så menneskeligt set var der ingen mulighed for at overleve. "Da jeg blev klar over, hvad der var ved at ske, vidste jeg, at jeg skulle dø. Og så kom det, der lå dybest i mig frem, og jeg råbte af al kraft: 'JESUS!' Jeg råbte ikke for at blive reddet fra at dø. Jeg råbte for at blive frelst fra helvede."

Ingen mennesker hørte Kristians råb. Det blev overdøvet af larmen fra den store tank. Men føreren af tanken havde set lyset fra Kristians motorcykel og standsede derfor, da Kristian lå midt inde under tankens larvefødder. Så bakkede føreren tanken, og Kristian lå tilbage. En gruppe soldater strømmede til, og de var ikke i tvivl om, at han var død. Motorcyklen var også blevet kørt over, og den var kun få centimeter høj. "Skov er færdig," sagde de. Men så opdagede de, at Kristian rørte på sig, og en ambulance blev i største hast tilkaldt.

Gennem hele forløbet var Kristian ved bevidsthed, og smerten var ubeskrivelig. Da han kom på hospitalet, blev han lagt på ryggen, og en læge klippede hans tøj af. Da lægen tog tøjet til side for at se på Kristians underkrop, kunne han ikke skjule sit ubehag ved det, han så. Kristian bogstavelig talt svømmede i blod, og blodtrykket var faldet til et livstruende niveau. Han blev straks bedøvet, og de næste 8-9 timer opererede lægerne på ham. Det blev den første af en lang række operationer.

Fortsat modstand

Da Kristian kom til sig selv, var han ikke i tvivl om, at Jesus havde grebet ind i hans liv. Det var Jesus, som havde ladet ulykken ske, og det var Jesus, som havde reddet ham fra døden. Ingen fagfolk, hverken militære eller medicinske, kunne forklare, hvordan han havde overlevet.

"Du skulle have været delt i to," fik han at vide, "men nogen har løftet tanken over dig."

På dette tidspunkt var Kristian endnu ikke omvendt. Han var bevidst om, at Jesus var brudt igennem hans hårde skal, men han holdt endnu fast ved sin selvrådighed og trods.

"Jeg vidste, at jeg ikke havde fået gjort op med Gud. Jeg havde ikke overgivet mig. Der var noget i mig, som ikke ville."

Da han fik mulighed for det, begyndte han på hospitalet at lytte til Heavy Metal musik igen. Tanken om at blive frelst af Jesus gled i baggrunden, og frustrationen og bitterheden over ulykken kom til at fylde stadigt mere. Lægerne fortalte ham, at det var usikkert, om

han nogensinde kom til at gå igen.
"*Hvis* du kommer til at gå, bliver det som en and." Det var beskeden. I det perspektiv forekom fremtiden ham tom, og han vendte sin vrede over ulykken mod Gud. Gradvist var han ved at bygge den hårde skal op igen. Men så fik han et alvorligt tilbagefald.

Omvendelsens nat

Tilbagefaldet kom 3-4 måneder efter ulykken. I hele denne tid havde Kristian ligget i sin seng og været forpint af smerter, men dog kun i en grad så det var til at leve med.
Men da der var gået 3-4 måneder skulle han en dag forsøge at støtte på sine ben. Under forsøget kom en iskiasnerve i klemme, og smerterne blev herefter uudholdelige. De nye smerter var hos ham med uformindsket styrke i et halvt år. Lægerne gav ham den maksimale dosis smertestillende medicin hver 4. time, men han var kun nogenlunde smertedækket i den første time. I denne ene time kunne han sove. Men selv i søvne var han så forpint af smerter, at han blev lagt på et badeværelse for ikke at forstyrre de andre patienter med sin stønnen.
Det var i denne situation og tilstand, at Kristian blev frelst.

"En nat, hvor jeg lå med alt det her, brød jeg sammen og overgav mig: 'Jesus, du får alt mit, og så får jeg alt dit!' Den nat så jeg, hvad det betyder at være kristen. Jesus viste mig, at han handler med mig *på trods* og ikke på grund af. Jeg var i den grad gået imod det, jeg vidste, var rigtigt og godt. Alligevel ville Jesus komme til mig og tage alt mit skrammel. Det var det, jeg fik lov at se, og jeg er sådan set ikke kommet videre siden den nat. At Jesus frelste mig, ændrede ikke ved smerterne. De var der stadigvæk. Men nu havde jeg fred; jeg var fri, og jeg græd for første gang i meget lang tid. Jeg havde en Bibel hos mig på hospitalet, og nu begyndte jeg at læse i den, og musikken blev skiftet ud. Vendepunktet kom den nat. Jeg skulle helt derned, hvor jeg var presset helt i bund, før jeg overgav mig til Jesus."
"Nu bagefter kan jeg se, at mine forældre var med til at bane vej for Jesus med det, de gjorde. Efter ulykken sad de hos mig dag og nat. De var fuldstændig uselviske i omsorgen for mig, selvom jeg havde gjort alt det mod dem, som jeg havde. De viste med deres liv, hvad det betyder at være kristen. At Jesus handler med os *på trods*. At vi bliver frelst af nåde."

> Jeg skulle helt derned, hvor jeg var presset helt i bund, før jeg overgav mig til Jesus.

En velsignet tid

Efter et halvt år fortog de lammende smerter sig, og Kristian indledte et genoptræningsforløb på 2-3 år.
"Jeg magtede ikke så meget fysisk, så jeg fik nogle småjobs, hvor jeg arbejdede et par timer af dagen. Fritiden brugte jeg så på at læse i Bibelen, 4-5 timer om dagen. Det var en utroligt rig tid, den rigeste tid i mit liv med Jesus. Jo mere du er sammen med nogen, jo tættere kommer du på dem. Jeg oplevede, at jeg kom meget tæt på Jesus, og det var en velsignet tid."
Gradvist begyndte Kristians krop at fungere igen. Alle hans lemmer kom til at fungere, og han kom til at gå igen – helt normalt. Ingen, der mødte ham, kunne se, hvad han havde været igennem. Gud gjorde store un-

dere i hans liv både åndeligt og fysisk.
En dag var Kristian tilbage på hospitalet til en undersøgelse. Han sad på gangen og ventede på at komme til, da en læge standsede op og stod længe og så op og ned ad ham. Så sagde han med et lille smil:
"Jeg står her og bliver helt rørt. Det var mig, der tog imod dig den nat, du kom ind efter ulykken. Da jeg så dig, kan jeg huske, at jeg tænkte: 'Ja, hvad skal der blive af ham?' Nu har jeg læst dine papirer om, hvad der er sket med dig. Det er utroligt!"

Kristians omvendelse førte også til et nyt forhold til hans forældre:
"Mit forhold til far og mor blev fantastisk godt efter ulykken. Vi kunne tale sammen om alt. Jeg fik et utrolig åbent og ærligt forhold til min far, hvor vi kunne være sammen både om det åndelige og om forskellige former for praktisk arbejde. Det var fantastisk."

Sarah
Efter 3-4 år besluttede Kristian, at han ville til Israel igen for at besøge den kibbutz, han havde været i. Han havde efterladt et vidnesbyrd, som han ikke ønskede skulle blive stående. Nu ville han ned og fortælle, hvad der var sket for ham og med ham, og vidne om Jesus. Han tog en kristen ven med. Det blev en god tur, som fik afgørende betydning for Kristians videre liv:
"Vi talte vidt og bredt om Jesus. En af dem, som hørte på os, var en ung pige fra England, som hed Sarah. Hun havde aldrig mødt kristne før, så hun undrede sig meget over det, vi sagde. Hun var meget åben, og jeg talte meget med hende.
Efterhånden blev det klart, at vi var blevet forelskede. Det var svært, når hun ikke var kristen. Det er ikke nok at være åben. Du kan ikke klemme øjnene sammen og sige: Nu vil jeg være kristen! Sarah var åben, men hun ville gerne have et ben i hver lejr. Jeg sagde til hende, at det aldrig kunne blive os to som par, hvis hun ikke blev kristen: 'Du bliver aldrig den vigtigste i mit liv'. Hun ville heller ikke leve på en løgn og lade som om, hun var kristen, hvis hun ikke var det. Så det eneste, jeg kunne gøre var at bede for hende."
Efter at Kristian rejste tilbage til Danmark, skulle Sarah tilbringe 4-5 måneder i Australien. Hun var søgende, og Kristian bad om, at hun måtte finde:
"Jeg bad Gud om, at han måtte sende hende noget eller nogen, der kunne fortælle hende om Jesus. Så ringede hun en dag og fortalte, at hun havde fundet noget i en skraldespand på et hotel. Det var en lille bog om at tro på Jesus og leve med ham. Det var en stor opmuntring for mig."

Ikke desto mindre var det en anfægtelse for Kristian, at han gik og håbede på at få en pige, som ikke var kristen. Han ville gerne slippe hende, hvis det var Guds vilje.
"En nat ved et- eller halv to-tiden sagde jeg det til Gud, som det var: 'Jeg vil gerne stoppe med Sarah nu. Jeg ved jo ikke, om hun nogensinde bliver kristen. Hvis du vil, at jeg *ikke* skal stoppe med hende nu, så lad mig se hende i løbet af en uge.'"
På det tidspunkt var der stadig flere måneder til, at Sarah skulle komme hjem fra Australien. Det var nærmest umuligt, at Kristian skulle se hende inden for en uge. Efter bønnen lagde han sig til at sove. Et par timer senere, klokken fem om morgenen, ringede telefonen. Det var Sarah: "Min far er død. Jeg kommer hjem med det samme."
Sarah ville gerne, at Kristian kom til England for at være med til begravelsen. Så få

dage senere mødtes de igen. Kristian havde svært ved ikke at se Guds hånd bag det, som skete:
”Jeg talte med min far om det med min bøn og Sarahs opringning. Han mente også, at jeg måtte tage det som et udtryk for, at jeg ikke skulle bryde forbindelsen til Sarah her og nu. Det gjorde mig tryg ved, at jeg var i Guds vilje og plan med det, jeg gjorde.”
Senere kom Sarah til Danmark og fik anledning til gennem længere tid at lytte til og få forklaret Guds ord. Gradvist voksede troen frem i hendes hjerte. En aften, hvor Kristian havde bedt med hende, sagde hun, at hun ikke var søgende længere. Hun var kommet til personlig tro på Jesus som sin frelser.
Den tro deler Sarah og Kristian fortsat, nu som ægtepar og som forældre til to børn.

Frelse ved korset

I dag ligger ulykken og omvendelsen 25 år tilbage, men det, som Kristian dengang kom til tro på, er stadig rigdommen og trøsten i hans liv:

”Jeg er ikke kommet videre. Hver morgen, når jeg vågner, er det klart for mig, at jeg lever af nåde, både åndeligt og fysisk.
Jeg holder fast ved korset, og Gud siger, at når jeg er der, så er det nok for ham. Det må jeg tro, også selvom jeg ikke føler mig god nok.
Jeg kæmper stadig med det ene og det andet. Men Gud siger, at der er frelse ved det kors, og det er det, jeg lever på.”

SANGE MED HJERTET I

ALT SKAL TJENE TIL DET BEDSTE

Af Katrine Lilleøre

1. Alt skal tjene til det bedste
for enhver, som elsker dig;
Herre, vil du selv befæste
disse tanker dybt hos mig.
Hvad vi kalder nød og lykke,
alt for dig jo lige er;
intet skal mig kunne rykke
af din hånd, o Herre kær.

2. Alt skal tjene til det bedste, -
regn og solskin, stilhed, storm,
alt er godt, om end de fleste
ønsker det i anden form.
Ja, hvordan du end det klæder,
hvad du gør er godt og vel,
om jeg synes, intet glæder,
værner du dog om min sjæl.

3. Alt skal tjene til mit bedste, -
lær mig Gud, at fatte det!
Alt, og ikke blot det meste,
thi du leder dine ret.
Dine ord for evigt gælder,
thi af svig du ikke ved,
og min svage tro ej heller
ændrer din barmhjertighed.

4. Alt skal tjene til mit bedste,
alt jeg tager af din hånd,
medens jorden jeg skal gæste
under kødets strid med Ånd.
Giv, jeg må, hvad end mig møder,
se, det kommer alt fra dig,
og at intet mig tilstøder,
som ej tilmålt er for mig.

5. Når til sidst mit øje skuer
dybet af din kærlighed,
når mig ingen fare truer,
når af sorg ej mer jeg ved, -
da skal jeg din dybe tale
bedre, klarere forstå,
den jeg her i jamrens dale
har begyndt at grunde på.

Anders Nilsson

Meningsløst?

For nogle år siden oplevede jeg, at Gud brat lukkede en dør, som jeg i lang tid havde bedt for og set frem til at gå igennem. Men Gud ville det anderledes, og jeg sad tilbage med adskillige ubesvarede spørgsmål: Hvorfor hører du ikke mine bønner? Hvad er meningen, hvorfor skulle *den* lukkes? Hvorfor har jeg fået lov at nå hertil, når du alligevel ikke vil lade mig gå igennem?

Tiden, der fulgte, var svær og hård og oplevesindimellem stadig som modgang og prøvelse. Halvandet års tid efter døren blev lukket, lærte jeg Anders Nilssons sang "Alt skal tjene til det bedste" at kende, og dens indhold har sammen med de ord, jeg møder i Bibelen, været en stor hjælp og trøst til at lære at acceptere, at den og mange andre døre er blevet lukket, og at livet nogle gange former sig anderledes og opleves vanskeligere, end hvad jeg ønsker mig og beder om.

Indholdet i sangen er for mig blevet et vidnesbyrd om Guds kærlighed og omsorg for det barn, han elsker.

Herre, vil du selv befæste ...

Hvor har jeg ofte oplevet det svært at forstå og svært at gribe om den sandhed, der gives udtryk i første del af vers 1: "*Alt* skal tjene til det bedste for enhver, som elsker dig".

Menneskeligt set er det ikke altid til at forstå, at det, som vi udsættes for, rent faktisk skal tjene til vort bedste. Det kan opleves på forskellig vis, som trængsler, modgang, prøvelser, døre der lukkes, kors der bliver lagt på os; men fælles er, at når man står midt i det, sker det let at blikket vendes indad mod en selv, og det bliver svært i egen kraft at skulle forlige sig med sandheden i ordene.

Men der er en fortsættelse på sætningen; en bøn, som jeg er blevet utrolig glad for at bede, fordi den retter mit blik væk fra min præstation hen på Gud som den almægtige, for hvem alt er muligt: "Herre, vil du selv befæste disse tanker dybt i mig."

Den sandhed, som jeg ikke kan fatte med min hjerne og intellekt, den sandhed kan Gud ved sin Ånd virke i mig, at jeg fatter tillid til og tror på. Han kan give mig vished og ro i, at også de svære ting, jeg møder i livet, tjener til mit bedste. Han alene kan gøre det under. Det beror ikke på min egen formåen, men på *hans*.

Det bedste, der kan ske

Hvad er mit bedste? I verdens øjne er mit bedste lig med jordisk lykke, fremgang, rigdom, velstand, succes i menneskelige relationer, karriere og meget mere, men i Guds perspektiv er det noget helt andet. Set med Guds øjne er det bedste for hvert eneste menneske på denne jord, at det når frelst hjem til den plads, han har beredt til det.

Før verden blev grundlagt har han i Kristus udvalgt os til at stå hellige og uden fejl for hans ansigt i kærlighed. I sin gode vilje forudbestemte han os til barnekår og til at være arvinger til det himmelske rige. Mit egentlige hjem er ikke på denne jord, men mit borgerskab er i Himlene, og den plads som venter mig, *er* købt og betalt af Jesus. For således elskede Gud verden, at han gav sin enbårne

Nogle sange bliver til stor hjælp. Måske sætter de ord og billeder på lige netop min situation. Måske rummer de en forkyndelse eller et vidnesbyrd, som lige netop jeg har brug for. Så synger man med – af hele hjertet! I denne serie beder vi forskellige mennesker fortælle om en sang, der betyder noget særligt for dem – til trøst og opmuntring for os alle.

søn Jesus, for at enhver, som tror på ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv.
At du og jeg når hjem til Himlen, det er det bedste, der kan ske. Gud ser mit liv i lyset af evigheden. Han ser, hvad der tjener til, at jeg bliver bevaret hos ham på vejen hjem, og han ønsker at lede mig ind i en stadigt større afhængighed af ham, så jeg sætter alt mit håb til ham, frem for til denne verden eller til mig selv.
Trængsler, prøvelser, døre der åbnes og lukkes, kors der lægges på vore skuldre, alt sammen er det redskaber som Gud anvender for at lede os ind i afhængighed af ham. Jeg tror, det var derfor, han lukkede døren for mig.
Gud har ikke lovet os, at vejen til Himlen går let og uden problemer, og han har ikke lovet, at vi skal blive fri for modgang, men han har lovet, at han går ved vor side hele vejen.
Peter skriver det sådan i sit første brev:
”Når I må lide her en kort tid, vil al nådes Gud, som har kaldet jer til sin evige herlighed ved Kristus Jesus, selv udruste, støtte, styrke, grundfæste jer. Magten er hans i al evighed! Amen” (1 Pet 5,10-11).
Et fantastisk løfte at få lov at leve på både i medgang og modgang. Må Gud give os, at vi hver især finder hvile i og fatter tillid til dette løfte.

Korset – et redskab i Herrens hånd

En har sagt således: Det kors, som du skal bære, og som bliver lagt på dig, det er der en velsignelse ved.
Det kors, der mødte Josef, da han af sine brødre blev solgt til midjanitiske handelsmænd og ført til Egypten, førte ham tættere på Gud, og derfor kunne han også sige til sine brødre, da han igen mødte dem:
”Vær nu ikke bedrøvede og skamfulde over, at I solgte mig hertil. Gud har sendt mig i forvejen til livets opretholdelse. Der har nu været hungersnød i landet i to år, og der vil gå fem år til uden pløjning og høst. Men Gud sendte mig i forvejen for at holde jer i live som en rest i landet og lade jer overleve i stort antal. Det er ikke jer, der har sendt mig hertil, men Gud” (1 Mos 45,5-8).

Trængsler, prøvelser, døre der åbnes og lukkes, kors der lægges på vore skuldre, alt sammen er det redskaber som Gud anvender for at lede os ind i afhængighed af ham.

Gud lagde et kors på Josef, men vendte det siden til velsignelse. Først mange år efter at han var blevet solgt, fik han at se, at den episode tjente til hans og slægtens bedste.
Josef blev ydmyget af sine brødre, og Gud tillod det. Han kunnet sikkert have ønsket sig, at Gud havde ”klædt” det, der mødte ham, anderledes, men hans vidnesbyrd over for brødrene afslører også, at han havde gjort sig samme erfaring, som der gives udtryk for i et af versene i sangen:
”Ja, hvordan du end det klæder, hvad du gør er godt og vel, om jeg synes. intet glæder, værner du dog om min sjæl.”
Josef satte sit håb til Gud midt i trængslerne. Korset var og er et redskab i Herrens hånd, ikke i djævelens hånd. Gud ønsker at føre os tættere på ham, og han er der, både når vi møder korset og velsignelsen.

Frugten bliver fred og retfærdighed

Skriften kalder lidelserne for Herrens tugt og formaner os til ikke at foragte dette.
”Min søn, foragt ikke Herrens opdragelse,

mist ikke modet, når du irettesættes af ham, for Herren tugter den, han elsker, han straffer hver søn, han holder af" (Hebr 12,5b-6). Modgangen, som møder os, er et tegn på Guds kærlighed. Tugten er ikke en straf for noget, vi har gjort forkert, men det er en retledning, noget Gud leder os igennem, for at vi skal holdes tæt til ham.

Gud gør det til vort bedste, for at vi skal få del i hans herlighed. Gennem lidelsen føres vi til herlighed.

Midt i lidelsen ønsker han, at jeg retter mit blik hen på Jesus, som er mit forbillede, når det gælder at holde ud i de svære ting, som møder mig:

"Hold jer ham for øje, for at I ikke skal blive trætte og miste modet. For den glædes skyld, der ventede ham, udholdt han korsets skam, og han fik sin løn og sidder nu på højre side af Guds trone."

Hvor er det godt og velsignet at tage sin tilflugt til Frelseren midt i lidelsen og at lægge alt frem for ham, der kender mig og ved, hvad jeg går igennem, både følelsesmæssigt og menneskeligt.

Han er den almægtige, der kan give mig nåde til at se, at hvad end der møder mig, så kommer det alt sammen fra ham, og han tildeler mig netop den mængde modgang, som han kan se er godt for mig og for min frelse.

"Al opdragelse vækker rigtig nok snarere ubehag end glæde, mens den står på", fortsætter Hebræerbrevets forfatter i det tolvte kapitel, *"men bagefter bliver frugten fred og retfærdighed for den der har gennemgået den"* (12,11). Måske får vi, som Josef, lov at se velsignelsen ved trængslerne, mens vi endnu er her på jorden, og måske får vi først lov at se det, når Jesus kommer igen.

Men en ting er sikkert: Hvad end dit kors bliver, så er du der, hvor Gud har sat dig for at føre dig til Himlen. Og der, i evigheden, skal han åbne vore øjne, så vi ser, hvor dyb hans kærlighed er. Der skal han åbenbare, hvorfor han ledte mig, som han gjorde, og da skal det blive klart, at han altid ledte mig ad rette stier for sit navns skyld!

Katrine Lilleøre, musikskolelærer i Malung, Sverige.

FØRSTE PETERSBREV IV

GUDS UDVALGTE FOLK

Af Mikkel Vigilius

Frafaldets fare

”Til de udvalgte” (1 Pet 1,1).

Sådan tiltaler Peter modtagerne af sit første brev. Som vi tidligere har været inde på, skriver Peter til kristne, som har det svært og går mod at få det værre. De oplever prøvelser for troens skyld, men Peter forbereder dem på, at prøvelserne vil tage til i omfang og styrke (4,17-19). Snart vil det koste de kristne dyrt at bekende Jesu navn og være ham tro. Fremtiden tegner sig mørk og truende, og spørgsmålet trænger sig på: Vil de kristne holde ud? Vil de bære korset, når det koster mest? Eller vil de give efter for presset og fornægte troen?

Det var spørgsmålet for de kristne dengang, og det er spørgsmålet for os i dag. På mange måder står vi i en lignende situation. Betingelserne for bibeltroende kristne i Norden synes gradvist at blive sværere. Vi både presses og lokkes til at fornægte Guds ord. Vil vi stå imod? Vil vi være tro indtil døden? Eller vil vi kun holde ud en tid og så falde fra? Der foregår en intens åndelig kamp om vore hjerter og vore menigheder. De kristne, som er i størst fare, er dem, som allerede er så åndeligt svækkede, at de ikke erkender faren. De er trygge, sikre og uden frygt. ”De, som burde frygte, frygter ikke.” Sådan formulerede Martin Luther det, og det gælder stadig. Der er grund til at frygte – for os alle.

Hjælp i udvælgelsen

Men der er ingen hjælp at hente i frygten selv. At vi frygter frafaldet er ingen sikring mod frafald. Troen bevares ikke åndeligt frisk og levende i vore hjerter, ved at vi ser på farerne, er optagede af dem og taler om dem.

”Det, som du har din opmærksomhed rettet mod, det får magten over dig.”

Denne åndelige livslov gælder også her. Retter vi vores opmærksomhed mod farerne for

Peter skrev sit første brev til kristne, som levede i et verdsligt samfund og mødte modstand for troens skyld. Det er et opmuntrende og trosstyrkende brev. Det retter opmærksomheden mod de kristnes åndelige og evige rigdom i Jesus og i himlen. At få syn for den rigdom er kilden til en frimodig tro og til et sandt kristenliv midt i en verdslig sammenhæng.

troens liv, så får de magten i vore tanker, og så kvæles gradvist den frimodige tro på Jesus i vore hjerter.
Det ved Peter, og derfor giver han os noget andet at se på og være optagede af. Peter fremholder en side af Guds ord, som er en vedvarende kilde til frimodighed, ikke mindst, når vi frygter for fremtiden og vejen frem: Guds udvælgelse.

De udvalgte

Når Peter tiltaler de kristne som "de udvalgte", bruger han en formulering, som i Det Gamle Testamente kun bruges om jøderne; kun de hører med til og udgør Guds udvalgte folk.
De folk, som Peter skriver sit brev til, er imidlertid *ikke* jøder. Peter skriver til dem på en måde, som tydeliggør, at i hvert fald de fleste af dem er hedningekristne. Peter skriver blandt andet, at de fra deres stamfædre har overtaget et "tomt liv" (1,18), og at dette liv har været præget af "udsvævelser, begær, svir, vilde fester, drikkelag og utilbørlig afgudsdyrkelse" (4,3). Dette kan Peter kun sige om hedninger.
Men disse hedninger har mødt Guds ord, og ved dette ord er de blevet født på ny (1,23). De er kommet til tro på Jesus som deres frelser, og på denne baggrund tiltaler Peter dem nu som "de udvalgte"!
Med sin tiltale fremstiller Peter de kristne som nogle, der nu er en del af og hører med til Guds udvalgte folk. Det er en pointe, Peter vender tilbage til flere gange i sit første brev. Gang på gang understreger han, at de troende hedninger står i præcis samme stilling over for Gud og ejer præcis det samme som de troende jøder (1 Pet 1,7; 1,10-12; 2,9-10; 2,25; 3,12; 3,14-15; 4,12; 4,14; 4,17; 5,4-5; 5,8; 5,13).

Som Peter fremstiller det, består det udvalgte folk af alle dem, som tror på Jesus: jøder og hedninger. Klarest formulerer Peter det i kap. 2,9-10, hvor han til de hedningekristne modtagere af brevet skriver:
"Men I er en udvalgt slægt, et kongeligt præsteskab, et helligt folk, et ejendomsfolk, for at I skal forkynde hans guddomsmagt, han som kaldte jer ud af mørket til sit underfulde lys, I, som før ikke var et folk, men nu er Guds folk, I som ikke fandt barmhjertighed, men nu har fundet barmhjertighed" (2,9-10).

Klarere kan det ikke siges: De, som tror på Jesus, er Guds udvalgte, ejendomsfolket. Det gælder, hvad enten de er jøder eller hedninger.

De spredte

Peter nøjes ikke med at kalde modtagerne af brevet for "de udvalgte". Han kommer med en lille, men vigtig tilføjelse: "de udvalgte, der bor *spredt* som fremmede" (v.1). Hvorfor understreger Peter, at modtagerne bor spredt?

Den græske tekst kan lede os på sporet af Peters pointe. På græsk bruger Peter ordet "diaspora". Direkte oversat betyder det: adspredelse. Det var et ord, man på apostlenes tid brugte om de jøder, som ikke boede i Israels land, men var spredt rundt i mange forskellige lande. Man sagde om disse jøder, at de boede i "diasporaen", adspredelsen.

Nu tager Peter dette ord og overfører det på de hedningekristne. For dem gælder det netop, at de er borte fra deres hjemland: i himlen og på den nye jord. De kan godt være borgere i de lande, de bor i, men grundlæggende er de fremmede. De ser frem til den

dag, hvor de skal samles sammen fra alle deres mange forskellige lande og forenes i deres sande og egentlige hjemland. Men indtil da bor de *spredt* - i "diasporaen".

Når Peter tager et ord, som hidtil er brugt om jøderne, og anvender det på de hedningekristne, tydeliggør han, at de hedningekristne virkelig er en del af og hører med til Guds udvalgte folk.

Guds løfter

Hvad er Peters mål med at understrege, at de hedningekristne hører med til Guds udvalgte folk? Det ser vi videre frem i brevet. Her bliver det tydeligt, at Peter vil understrege for de hedningekristne, at de rige og store løfter i GT til Guds folk gælder for *dem*.

Peter er dybt forankret i GT, og han er fortrolig med alle GT's løfter om Guds nåde mod og omsorg for sit folk. Det er disse løfter, Peter holder frem for brevets første modtagere og dermed også for os.
Peter tydeliggør for os, at disse løfter gælder for alle, som tror på Jesus Kristus. Så sandt vi tror på Jesus som vores frelser, er vi en del af Guds udvalgte folk. På det grundlag må vi tilegne os alle de rige løfter i GT om Guds hjerteforhold til, nåde mod og omsorg for sit folk. I disse løfter finder vi en vidunderlig kilde til trøst og frimodighed, ikke mindst når vi er bange og bekymrede for vejen frem.

Løfternes trøst

Vi skal se på en enkelt af de løfte-tekster i GT, som Peter henviser til. Når Peter omtaler de hedningekristne som "de udvalgte" (1,1; 2,9), er der særligt én løfte-tekst i GT, han peger tilbage på. Det er Es 43. Skal vi forstå Peters budskab til "de udvalgte", må vi se på løfterne til Guds udvalgte folk i dette kapitel.

I Es 43 profeterer Esajas om Messias-tiden og om, hvordan Gud til den tid vil drage omsorg for sit udvalgte folk ved at samle det, bære det, nære det og bevare det helt frem til målet. Peter anvender disse ord på alle dem, der tror på Jesus Kristus.
Det er et kæmpe privilegium for os, som tror på Jesus i dag. Til os lyder det nu fra Gud: "Frygt ikke, for jeg har løskøbt dig, jeg kalder dig ved navn, du er min" (v.1).

Så sandt vi tror på Jesus som vores frelser, er vi en del af Guds udvalgte folk. På det grundlag må vi tilegne os alle de rige løfter i GT om Guds hjerteforhold til, nåde mod og omsorg for sit folk.

Grundlaget for vores forhold til Gud er en frelse, som er fuldbragt én gang for alle. Vi *er* løskøbt ved Jesu fuldbragte frelse for os, og den virkelighed står ved magt i vort forhold til Gud til enhver tid.
Hvordan har du det med Gud – i dag? Evangeliet svarer: Du har det lige så godt med Gud, som Jesus har gjort det for dig – altid. Det er vores trøst. Gud er for os *for Jesu skyld*. Hvem kan da være imod os? Vi er Guds elskede børn ved troen på Jesus. Gud kalder os ved navn og bærer os hver dag i sine evigt kærlige og almægtige faderhænder. Hvad har vi da at frygte for?

"Går du gennem vand, er jeg med dig, gennem floder, skyller de ikke sammen over dig; går du gennem ild, bliver du ikke forbrændt,

flammen brænder dig ikke" (v.2).
Der er noget, Gud ikke lover os. Han lover os ikke, at vi vil blive fritaget for prøvelser her i livet. På vejen hjem til himlen vil vi kunne møde både vandstrømme, floder og ild. Men vi har ingen grund til at frygte det. For Gud selv er hos os i prøvelsen, han har den fulde magt over prøvelsen, og han baner en vej igennem prøvelsen. Han lader os ikke blive prøvet over evne (1 Kor 10,13), men leder os igennem den og lader den tjene til vort sande og evige vel.

"Om han tager, om han giver,
samme fader han dog bliver.
Og hans mål er kun det ene,
barnets sande vel at tjene."
(Lina Sandell)

"Også for fremtiden er jeg den samme, ingen river noget ud af min hånd" (v.13).
Måske har vi svært ved at tage trøsten i et løfte som dette til os. For har vi ikke set, at andre har forladt troens vej og er faldet fra? Kan vi så regne med Guds løfte om, at ingen skal rives ud af Guds hånd? Ja, det kan vi.
Vi skal bemærke, hvem løftet er givet til. Det er givet til dem, som lytter til og tager imod ordet om Messias og hans frelse. Det er fremgået af de tidligere kapitler i Esajas' Bog (40,1-11; 41,1; 42,1-4).
De, som lytter til og lever i en stadig tilegnelse af dette evangelium, de er Guds lam, som Gud selv bærer og bevarer hele vejen hjem (Es 40,11).
I prøvelsen er det afgørende, om vi vender os fra Gud og lukker vort hjerte for hans ord, eller om vi vender os til Gud og tager imod hans ord. Gud har lovet, at han ved sit ord vil give os *alt* det, vi har behov for (Sl 119,50; 2 Pet 1,3-4). Ved sit ord nærer, trøster, fornyer og bevarer Gud os helt frem til målet. Dette løfte gentager Jesus i talen om sig selv som den gode hyrde:
"Mine får hører min røst, og de følger mig, og jeg giver dem evigt liv, og de skal aldrig i evighed gå fortabt, og ingen skal rive dem ud af min hånd" (Joh 10,28).
Hvilke får er det, som aldrig bliver revet ud af Jesu hånd? Det er de får, som hører hans røst og følger ham. Lytter vi til Jesu ord, og kommer vi til ham med alt det, som møder os, så vil han selv bære, værne og bevare os helt frem til målet. Det er hans urokkelige løfte. Hvilken trøst!

"Jeg lægger en vej i ørkenen (…) for jeg giver vand i ørkenen, floder i ødemarken, så mit udvalgte folk kan drikke" (v.19-20).
Det er Guds ord, der holder os i live. Alle kristne har fået troens liv ved at høre ordet om Jesus og hans fuldbragte frelse. Som troens liv blev skabt i vore hjerter ved Guds ord, sådan fornyes, næres og bevares det også hos os.
Men vi kan blive bange: For kan vi regne med, at dette ord vil være hos os også i fremtiden? Frafaldet tager til omkring os, og der bliver stadigt længere mellem menigheder og prædikanter, som vil forkynde Guds ord til vækkelse, anger og tro på Jesus. Bevæger vi os mod en åndelig tørketid? Er vi på vej ind i en åndelig ørken?
I denne situation kommer løftet fra Gud til os: "Jeg lægger en vej i ørkenen". Selv i den åndelige ørken vil Gud lade kilder springe frem, så hans udvalgte folk altid kan få levende åndeligt vand at drikke. Aldrig skal vi savne det ord om Jesus og hans herlige frelse, som kan og vil bevare troen i vore hjerter. Hvilket løfte!

Intet nyt Guds folk

Som nævnt er det en rød tråd igennem Første Petersbrev, at GT's rige løfter til Guds folk overføres og anvendes på alle dem, som tror på Jesus. Netop fordi det er et tilbagevendende tema i brevet, er det naturligt ved begyndelsen af en gennemgang af brevet at sige nogle ord om Bibelens syn på forholdet mellem Guds folk i den gamle pagt og Guds folk i den nye pagt.

At alle, som tror på Jesus, er en del af Guds udvalgte folk i den nye pagt, er *ikke* ensbetydende med, at de kristne har erstattet jøderne som Guds folk.

Bibelen gør det klart, at Gud igennem hele frelseshistorien i både GT og NT kun har et sandt og helligt folk: de, som tror på Guds frelsesløfter. I GT er det ikke alle jøder, som er frelst, men kun de jøder, som i hjertet tror på Gud og på hans løfter. Kun de er Guds sande folk (5 Mos 10,16; Es 29,13-14; Jer 4,4; Am 5,18-27).

Paulus gør det klart, at ikke alle, der er jøder af menneskelig afstamning, også er jøder i sand og egentlig forstand. Det afgørende er hjertets omskærelse og tro:

"For jøde er man ikke i det ydre, og omskærelse er ikke det, som ses på kroppen. Jøde er man i det indre, og omskåret er den, som er det i sit hjerte, i Ånden, ikke efter bogstaven" (Rom 2,28-29).

Hvem er da jøde i sand og egentlig forstand? Det er ifølge Paulus ikke kun de troende jøder, men alle, der tror på frelsen i Jesus. Det gælder, hvad enten de af menneskelig afstamning er jøder eller hedninger. Det afgørende er troen på Jesus:

"Så skal I da vide, at det er dem, som har troen, der er Abrahams sønner" (Gal 3,7; jf. Rom 4,1-25; Gal 3,8-29; 6,15-16; Fil 3,3).

Hvis man kun kunne komme med i Guds folk ved at blive omskåret, så ville frelsesløfterne til Guds folk være lovløfter, som var betinget af, at man opfylte lovens krav om bl.a. omskærelse. Men Guds frelsesløfter til sit folk er nådeløfter. De har gyldighed for alle, der tror på Guds nåde i Jesus. Det er i Jesus og ved tro på ham, at frelsesløfterne opfyldes.

Abrahams sande efterkommere og Guds sande folk er således alle dem, som lever i tro på Jesus, jøder som hedninger:

"Derfor var det af tro, for at det kunne være af nåde, så at løftet kunne stå fast for *alle* hans efterkommere (...) Han er fader til os *alle*" (Rom 4,16).

Der er ikke kommet et nyt Guds folk i den nye pagt. I den nye pagt er der blot sket det, at Guds løfte om frelsen i Jesus er gået ud fra det jødiske folk til alle andre folk.

På den måde er det gået i opfyldelse, som Gud lovede Abraham: at i ham skulle "alle jordens slægter velsignes" (1 Mos 12,3; Gal 3,8), og han skulle blive fader "til en mængde folkeslag" (1 Mos 17,4; Rom 4,17). Det ene Guds folk består af mennesker fra "alle jordens slægter" og fra "en mængde folkeslag" (jf. Åb 7,9-10).

Når evangeliet skaber tro i en hednings hjerte, så føjes denne hedning til Guds sande og egentlige folk. Det skete i enkelte tilfælde allerede i den gamle pagt, som vi ser det i forbindelse med Rahab og Ruth (Jos 2; 6,17-25; Ruth 1; Matt 1,5; Hebr 11,31).

I den nye pagt er der ikke kommet et nyt Guds folk, men der er kommet nye folkeslag med i

det ene Guds folk. Paulus forkynder, at Guds mål hele tiden har været, at jøder og hedninger skulle frelses sammen - i én ånd, i én tro og ved én frelser (Ef 2,11-4,6). Der er således ét sandt Guds folk i både den gamle og den nye pagt: alle dem, som tror på Guds frelse i Jesus Kristus.

De etniske jøder

I denne sammenhæng kan spørgsmålet så rejse sig, om de etniske jøder da ikke har en særlig plads i Guds frelseshistorie? Det er et spørgsmål, Paulus tager op i bl.a. Rom 3 og 9-11, og han besvarer det entydigt bekræftende. Jo, jøderne har en særlig plads i frelseshistorien. Det havde de i den gamle pagt, og det har de fortsat i den nye pagt.

I den gamle pagt var det etnisk-jødiske folk bærere af Guds ord og løfter. Da Jesus kom, begyndte en ny fase i frelseshistorien. Men i denne nye fase, som varer helt frem til Jesu genkomst, har jøderne fortsat en særlig plads. Det fremgår af Rom 11.

I Rom 11 fremstiller Paulus Guds sande og egentlige folk som et ægte oliventræ (v.17-24). Hedningerne omtales af Paulus som et vildt oliventræ. Når en hedning kommer til tro på Jesus, så indpodes en vild olivengren på det ægte oliventræ. Men hedningerne er ikke de eneste, der kan blive indpodet på det ægte oliventræ. Det kan de vantro jøder også. Disse jøder omtales af Paulus som ægte olivengrene, der er brækket af det ægte oliventræ. Når en af disse vantro jøder kommer til tro på Jesus, så er der en ægte olivengren, der igen indpodes på det ægte oliventræ.

Paulus understreger, at det er mere naturligt, at etniske jøder bliver podet ind på det ægte oliventræ, end at etniske hedninger bliver det. Jøder og hedninger er i deres vantro lige fortabte, og både jøder og hedninger kan ved tro Jesus blive indpodet på det ægte oliventræ. Men som Paulus fremstiller det, er der ikke desto mindre en forskel. De etniske jøder er og forbliver midt i deres vantro "ægte grene", og det ægte oliventræ er og forbliver "deres træ" (v.24).

Med dette billede tydeliggør Paulus, at de etniske jøder fortsat har en særstilling i Guds frelsesplan. Det er i denne sammenhæng, vi skal forstå ordene om, at evangeliet er "for jøde *først*, og for græker" (Rom 1,16).

Når de etniske jøder fortsat har en særstilling, er det naturligt at overveje, om der er løfter i Bibelen, som specifikt handler om de etniske jøder, og som endnu ikke har fået deres opfyldelse. Det er et væsentligt og vanskeligt spørgsmål, men det er ikke et spørgsmål, som Peter kommer ind på i sit første brev. Derfor skal det ikke tages op i denne sammenhæng.

I denne sammenhæng skal vi samle os om det, som er hovedsagen og hjertesagen for Peter: at alle, som tror på Jesus, er Guds sande og udvalgte folk. At Gud i sin store nåde har lovet at nære, bære og bevare os, som hører til dette folk, hele vejen hjem til himlen. At det ikke er vor troskab, men Guds troskab, som vi må fortrøste os til, når vi ser fremad.

"Ja, amen din troskab skal bære os hjem,
Lov, pris, tak og ære vi bringer dig frem!"
(C.O. Rosenius)

LUTHERS BREV TIL LUTHERANERNE III

DØBT TIL DØDEN

Af Henrik Gren Hansen

"Kirken er de helliges forsamling, i hvilken evangeliet læres rent, og sakramenterne forvaltes ret." Sådan er bekendelsen i de lutherske kirkesamfund.

Det er næppe en formulering, de fleste ville bruge, hvis naboen skulle inviteres med i det kristne fællesskab. Kom med! Vi er en hellig forsamling, i hvilken evangeliet læres rent, og sakramenterne forvaltes ret!

På den måde vil de færreste præsentere det. Men hvorfor er det egentlig sådan?

Jeg tror, der er ét godt og ærligt svar på det: Det lyder simpelthen for tørt! Det lyder juridisk og en smule koldt. Og så lyder det som om, vi har at gøre med en perfekt menighed, der kan alle dogmerne på fingrene og ikke vil acceptere nogen slinger i valsen eller skæve eksistenser.

Hvor er *livet* henne i sådan en formulering? Hvor er varmen, glæden, troen?

Dette nummer og kommende numre vil præsentere et udvalg af Luthers skrifter, som handler om det rene evangelium og de ret forvaltede sakramenter. Det vil blive klart ud fra gennemgangen, at Luther absolut ikke ser noget tørt i at beskæftige sig med det. Det er liv for ham! Det er i forkyndelsen af det rene evangelium og i de ret forvaltede sakramenter, at en menighed bliver til. Det er her, det kristne fællesskab opstår og trives og næres.

Gennemgangen er ikke ment som et argument for, at vi næste gang skal invitere naboen med ordene fra den gamle, lutherske bekendelse – men som en udfordring: Hvordan kan det egentlig være, at formuleringen virker tør, også for mange af os, der regner os for at være lutherske kristne? Er det bare på grund af de gamle ord? Eller er det selve *sagen*, der er gledet i baggrunden?

Hvis nu kirkens reformator kom på besøg hos

Vi er mange, der kalder os lutherske. Men vi er også mange, for hvem Luthers egne skrifter er lukket land. Denne serie er en fælles vandring ind i Luthers landskab ved en gennemgang af hans vigtigste skrifter. Formålet er ikke, at vi skal blive Luther-eksperter, men at vi skal lytte til det budskab, han fandt i Bibelen – til udfordring, anfægtelse, vækkelse, fornyelse?

os – ville han så kunne genfinde sin egen glæde over det rene evangelium hos os? Og hvad med glæden over sakramenterne?
Hvad er det, der udgør den kristendom og det kristne fællesskab, vi glædes over i dag?

Evangeliet om Guds retfærdighed

Spoler vi tiden tilbage til 1519, til året efter Martin Luthers reformatoriske opdagelse, vil vi få hjælp til at finde tilbage til det bankende hjerte, der ligger bag en formulering, som de fleste mennesker i dag vil høre som teologisk og tør.
Vi møder i 1519 en skikkelse, der endnu er kutteklædt som ved teseopslaget, men som nu har fundet *kirkens sande skat*, som han søgte efter. Luther har fundet det frigørende evangelium og er begyndt at leve af og sprede det gode budskab om Jesus, Guds søn, som er synderes ven og frelser. Vi møder et menneske, som har været igennem et anfægtelsens Helvede, som de fleste mennesker i dag end ikke har været i nærheden af.
Tænk at leve et alvorligt munkeliv, hvor man hele tiden måtte forholde sig til den hellige Gud! Ikke bare som en ubehagelig tanke og en stemning, man kan falde i engang imellem, når et glimt af evighedens betydning slår ned med sin alvor. Ikke bare som en religiøs engangsoplevelse, som man efterfølgende kan dulme med en nats søvn og en ny dags mængde af adspredende sanseindtryk.
Nej, hele tiden, konstant som de faste tidebønner og den brølende stilhed, var den hellige Gud der, som en virkelighed, der ikke var til at komme udenom og bedøve sig væk fra.
Det var en Gud, der talte lovens ord. En Gud, der *krævede*. En Gud, som man, hvis man så ind i dybderne af hans ord, kun kunne møde med ord som Esajas': "Ve mig, det er ude med mig, for jeg er en mand med urene læber, jeg bor i et folk med urene læber, og nu har mine øjne set kongen, Hærskarers Herre". Eller med Peters ord: "Gå bort fra mig, Herre, for jeg er en syndig mand."

Men i 1519 møder vi også et menneske, som er blevet draget op af dette Helvede og er gået igennem porten til Paradis ved gennem intense kampe med et ord i Romerbrevet at få åbenbaret *evangeliet* om Guds retfærdighed. Munken Luther var blevet oplært i, at Guds nåde blev *indgydt* i den kristne ved sakramenterne som en hjælp til, at mennesker kunne gøre de gerninger, som Gud krævede. Med denne indgydte nåde var det op til mennesket at gøre, *hvad der var for et menneske at gøre*, og hvis dét blev gjort fyldestgørende, ville Guds nåde dække det resterende.
Men hvad så, spørger den fortvivlede munk i al sin iver efter at være Gud til behag: Hvad så hvis man ikke gør, hvad man kan? Hvad hvis man faktisk oplever en påtrængende modstand mod Gud i hjertet? Hvis man oplever et dyb af egoisme bag hver god gerning; et sindelag, som dybest set hader at gøre Guds vilje; en bundløs syndighed, som bare prøver på at narre sig til det evige livs belønning ved at forsøge at stille Gud tilfreds med en overfladisk fromhed som maske?
Hvad nu, hvis der faktisk *ikke er noget som helst* et menneske kan gøre for at få en nådig Gud?

En velsignet dag i klostertårnet fandt den forundrede Luther Skriftens svar på dette anfægtende spørgsmål: Hvis du intet som helst har at bringe til Gud, så må du klynge dig til én ting: *evangeliet* om Guds retfærdighed!

For i lyset af evangeliet betyder Guds retfærdighed, at Gud slet ikke ser på, hvad et menneske kan gøre, men udelukkende på det, som *er* evangeliet: at Jesus har båret al verdens synd, og at enhver, som tror på ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv.
Du, der klynger dig til evangeliet om Jesu død i *dit* sted, du kan *vide* dig frelst, netop fordi Gud er retfærdig! For du kan vide dig sikker på, at du har en Gud, som ikke er en korrupt og uretfærdig dommer, der med den ene hånd kræver løsepengene og på den anden side den skyldiges død. Det ville gå imod den Guds retfærdighed, som evangeliet åbenbarer, at han både skulle tage imod Jesu fuldbragte frelsesværk og stadig kræve en vis grad af hellighed hos dig. Nej, du er *købt fri* – helt og holdent fri – ved Jesu død i dit sted!

Luther fik lov til at gå fra anfægtelsens Helvede ind gennem porten til Paradis. Og han brød ud i det jubelråb, som der bliver så stor glæde over i himlen: Nu ved jeg, at jeg er blevet frelst! Nu tør jeg tro på nåden – for jeg vil ikke se ned på Jesu frelsesværk! Nu har jeg endelig vished for, at Gud har udslettet al min synd, og at jeg har fået mit borgerskab i himlene!

Med livet på spil

… Kirken er de helliges forsamling, i hvilken evangeliet læres rent, og sakramenterne forvaltes ret.
Hvordan endte Luthers jubelråb i så tør og juridisk en formulering?
Sagen er, at dette *ikke* er en udvikling fra en ung og varmblodig omvendelse hen mod en kold og systematisk teologi. Tværtimod. Vi kan høre det sådan – men hvis vi spidser ørerne, vil vi finde ind til jubelråbet *i* denne gamle, lutherske bekendelse. Vi vil kunne høre, hvordan jubelråbet danner baggrund for formuleringen; men vi vil også kunne høre, hvordan den genfødtes lovsang trives *i* netop det, som disse ord vil sige – og ikke vil kunne trives noget andet sted!

Nu ved jeg, at jeg er blevet frelst! Nu tør jeg tro på nåden – for jeg vil ikke se ned på Jesu frelsesværk!

En god måde at få spidset ørerne på er at dykke ned i Luthers skrifter – og ikke mindst fra den meget intense periode 1519-1521.
Det er en periode, hvor Luther mod sin vilje tvinges til at indse, at paven ikke er fra Gud og derfor må være fra Djævelen. En periode, hvor Luther med sit ellers så konservative sind tvinges til at fremstå som oprøreren, der til sidst bliver erklæret fredløs og med kurfyrstens hjælp i hemmelighed må flygte til slottet Wartburg og leve skjult under dæknavnet Junker Jörg.
Men det er også en periode, hvor Luther i et sandt arbejdsraseri, som Gud gav ham kræfter, indsigt og hjerte til, spredte det genopdagede evangelium i en overvældende strøm af brændende skrifter og breve.

Et af disse skrifter er *Sermon om dåbens hellige og ærværdige sakramente.*
Sermonen (en skriftlig prædiken) er skrevet ca. et år efter Luthers opdagelse af *evangeliet* om Guds retfærdighed. Og selvom skriftet formmæssigt kan tage sig nok så tørt ud (det består af tyve punkter, hvori Luther forklarer dåbens funktion og betydning som sakramente), vil det hurtigt blive tydeligt for enhver, som læser det, at dette ikke drejer sig

om teologisk feinschmeckeri.
Luther er ikke gået igennem porten til Paradis for at indlede en skyttegravskrig med sine modstandere om spidsfindige teologiske detaljer i sakramentforvaltningen.
Hvad det drejer sig om i dåbens sakramente er intet mindre end den evige salighed. En forkert forståelse af dåben kan føre megen ulykke og forhærdelse med sig. Men en bibelsk forståelse af dåben er et evangelium, som kan lede mennesker ind gennem porten til Paradis – dengang som nu.

Den fortrængte frygt

Helt uhørt skrev Luther sin sermon om dåben på tysk, henvendt til den almindelige befolkning. Han måtte ud med sit budskab! Han måtte have selskab i sit nyvundne Paradis! Og han pintes over at se, hvordan vranglærens gift kun lod mørket sænke sig dybere og dybere over de mennesker, som søgte Gud gennem kirken.
Den katolske vranglære om dåben, som Luther ville til livs, lød som følger:
I dåben udslettes menneskets synd, og den kristne får i sakramentet indgydt en ny habitus, dvs. bliver væsensforandret sådan, at den, der er døbt, *ikke længere ligger under for arvesynden*.
Det er dermed muligt for den døbte at undlade at synde, for af arvesynden er der i den døbte ikke andet tilbage end en *rest* eller et *sår*, som udgør en stadig *fristelse* til synd, men ikke er nogen egentlig synd.
Det er altså store ting, der sker ved dåben; der er en enorm virkekraft i dåben ifølge den katolske teologi.
Problemet er, siger Luther, at *i praksis* bliver dåbens betydning, når den forstås sådan, meget lille! For erfaringen siger jo, at synden alligevel stikker sit hoved frem. Før eller siden vil man falde i og begå en synd, der er så alvorlig, at det ikke kan forsvares at kalde det en uegentlig "tilgivelig synd" – nej, det er en dødssynd.
Og hvad betyder det, når en, der er døbt, begår en dødssynd? Det betyder, at dåbens virkning er brudt, for dåben skulle jo have helbredt for arvesynden!
Når man har gjort en så alvorlig synd, er der kun én ting at gøre for at komme tilbage i nåden: det er at ty til bodens sakramente. Og så får *boden* – dvs. den ægte anger og det fuldstændige skriftemål – afgørende betydning som den *redningsplanke*, man må klynge sig til, når dåbsnåden én gang har lidt sit skibbrud. Dermed bliver dåbens betydning i praksis perifer i forhold til bodens sakramente.

Det er klart, at med denne forståelse af synd og tilgivelse for synd, var der ikke nogen form for frelsesvished at få. For hvornår havde man syndet så groft, at boden var nødvendig? Og hvornår havde man angret og skriftet så fuldstændigt, at man kunne regne med tilgivelsen?
Luthers erfaring var: aldrig! Og den erfaring var han ikke ene om. Der var andre ærlige sjæle end Luther, som kendte til den hellige Guds kompromisløse krav og derfor også havde øje for den konstante synd og modstand mod Gud i hjertets dyb.
Men erkendelsen af at være fortabt er uudholdelig. Og for langt de fleste menneskers vedkommende betyder det, at den tanke må *fortrænges*!
Man kan være fortvivlet over den manglende ærlighed i angeren – et vist stykke tid. Men når det bliver en gennemgående erfaring, at jeg ikke *kan* angre af et helt og udelt hjerte, og når samtidig dette er et ufravigeligt krav for min frelse – så må jeg lukke øjnene for

det. Så må jeg bilde mig ind, at den er god nok med mig. Jeg må bilde mig ind, at min synd ikke er så slem alligevel.
Eller jeg må forsøge at købe mig til Guds accept ved gode gerninger eller aflad. Vi må vel kunne slå en handel af? Det er vel heller ikke rimeligt, at Gud skal forlange mere, end jeg kan magte?
Sådan forsøger gamle Adam sig med beroligende ord, som i det lange løb leder ind i en hårdhjertet forhærdelse, hvor syndens virkelighed helt er fortrængt.
Men trods al fortrængning lurer den dårlige samvittighed alligevel inderst inde. Den hvisker: Du er skyldig for den hellige Guds ansigt!

Bibelens lære om dåbens betydning
Luther skriver på folkesproget i stedet for det sædvanlige latin – for han vil ud med *evangeliet* til alle disse fortvivlede sjæle, der tvinges ud i hykleri og forhærdelse.
Og det evangelium finder Luther i en bibelsk forståelse af dåbens betydning.
Luther vil på ingen måde tage noget af dåbens betydning, sådan som han ellers senere hen blev beskyldt for af de katolske teologer. Tværtimod vil han afdække dåbens *fulde* bibelske betydning.
Det er helt rigtigt, at dåben vasker synden væk, siger Luther. Og vel at mærke *al* synd – der bliver ikke et "sår" tilbage, som om dåbens vand alligevel ikke var helt effektivt nok. Vi er som kristne døbt til Kristi død, og vores gamle menneske er korsfæstet sammen med ham! (Rom 6,3-6). Det er det, som dåbstegnet sammen med Ordet skal forkynde: Det gamle menneske druknes, og der opstår et nyt menneske!
Man kan ikke pille ved de ord af Paulus og sige, at dåben alligevel lader en rest af synd digt begær tilbage i den døbte. Du er døbt til Kristi død, og i dåben druknes derfor det gamle menneske!

Samtidig skal man imidlertid have blik for, at selvsamme Paulus fortsætter med en formaning i Rom 6,12: "Lad derfor ikke synden herske i jeres dødelige legeme, så I adlyder dets lyster."
Med andre ord siger Paulus, at dåben har vasket synden væk – men han *formaner* i samme åndedrag menigheden til ikke at synde. Og denne formaning lyder særdeles ofte hos Paulus.
Hvordan kan det hænge sammen? Det lyder jo absurd: Synden i dig er borte og tilintetgjort – vogt dig derfor for at synde!
Og ja, det er absurd! For det er et paradoks. Det er en selvmodsigelse for fornuften. Men dette paradoks er den gennemgående bibelske tanke om et *allerede – endnu ikke*.

Der er noget, du allerede er: Du er allerede nu retfærdig *i Kristus*. Synden er virkelig allerede druknet i dåben. Du *er* et Guds barn nu, hellig og ren som Jesus selv, for du har i dåben del i hans død og opstandelse. Du er vokset sammen med ham i troen og dåben! Og i det perspektiv er du allerede nu *sat i himlen i Kristus Jesus* (Ef 2,6).
Men fra et andet perspektiv lever du jo stadig på jorden og er *endnu ikke* retfærdig, for du er stadig en synder i dig selv. Der er noget, der endnu mangler, for at dåbens virkelighed skal blive din erfarede virkelighed. For først på den nye jord bliver drukningen af synden fuldbyrdet, og det nye menneskes opstandelse finder sted.
Luther skriver om dette med længsel: *Da skal vi opstå fra synd og død og alt ondt, rene på legeme og sjæl og så leve evigt. Da bliver vi*

SERIE

rigtigt draget op af dåben og for alvor født og ifører os den sande dåbskjole, nemlig det udødelige liv i Himlen.

Ifølge Bibelen er virkningen af dåben altså på én gang realitet og løfte. Det er reelt, at du i dåben vokser sammen med Jesus og bliver Guds hellige barn. Men det er også reelt, at du stadig har din syndige natur. Begge dele er en kristens realitet og må fastholdes samtidig. En kristen er *simul iustus et peccator:* samtidig retfærdig og synder.
Men i dåben er der også et løfte om, at på den yderste dag skal dåbens virkelighed fuldbyrdes. På den dag skal vi *se* og *erfare* Guds børns forunderlige virkelighed (Kol 3,4; 1 Joh 3,2; 1 Kor 13,12).

Dåben som våben

… Kirken er de helliges forsamling, i hvilken evangeliet læres rent, og sakramenterne forvaltes ret.
Er det da så vigtigt at have den helt rigtige forståelse af sakramenterne? *Skal* man være så præcis og så dogmatisk korrekt for at kunne kalde sig en kristen?
Hør nu: Dette er ikke et spørgsmål om at kunne alle de kristne trossandheder på fingrene! Det er ikke et spørgsmål om læremæssige spidsfindigheder, som lærde bogorme kan sidde og debattere med hinanden. Det er et spørgsmål om, hvor du – *præcist* – skal rette din tro hen for at vide dig sikker på din evige salighed!
Og JA, her er der virkelig brug for præcision! For ellers bliver du efterladt i usikkerhedens mørke og tvivl. Ellers ved du ikke, om du og din familie bygger på klippegrund eller sandgrund – om dit hus består på dommens dag.
Det er så forfærdeligt let at blive revet ind i gamle Adams fortrængning af syndens alvor og i forhandlingerne med den almægtige Gud! Vi er måske ikke blevet udsat for den samme grad af vranglære, som kirken gav folket på Luthers tid. Men vranglæren kommer også indefra – den bor inden i dig, og den prøver altid at fravriste dig det, som du måske med forstanden ved er rigtigt.
"Fik jeg nu bedt om tilgivelse for det hele?"
"Jeg føler mig ikke som en rigtig kristen. Over for familien slår jeg ikke til, og jeg må vist også til at engagere mig noget mere i menigheden".
Og så videre.
Hvor retter du blikket hen? Hvem tror du på?

Luther skriver om den rette tro på dåbens indhold, at den er *al trøsts grund* – og fortsætter:
Den, der ikke har den [troen], må fortvivle i sine synder. For synden, som trods dåben bliver ved med at være der, bevirker, at i Guds øjne er ingen af de gode gerninger rene. Derfor skal man helt fri og frejdig holde sig til dåben og holde den op imod al synd og mod den ængstede samvittighed og ydmygt sige: Jeg ved vel, at jeg har ingen ren gerning at pege på – men jeg er døbt, og dermed har Gud, som ikke kan lyve, forjættet mig, at han ikke vil tilregne mig min synd, men dræbe og udslette den!

Den virkelighed, du sættes ind i ved troen og dåben i Jesu navn, er, at du én gang for alle er blevet vasket fuldstændigt ren og har del i Jesu død og opstandelse. Det er ikke nogen teoretisk læresætning – for det er *Guds helt personlige pagt med dig*!
Derfor må du klynge dig til dåben, og du må bruge den efter den hensigt, Gud har haft med den: som et våben over for Djævelens angreb. Når du møder frygten for, om du vil bestå på

dommens dag, så fortræng den ikke! Du må ikke forhærde dig til at tro, at det nok skal gå med dig!

Det er så forfærdeligt let at blive revet ind i gamle Adams fortrængning af syndens alvor og i forhandlingerne med den almægtige Gud!

Nej, brug det våben, som dåben er, og sig til Djævelen og din ængstede samvittighed: Jeg er døbt, dvs. jeg er vokset sammen med Kristus – jeg er *i* Kristus! Og på det grundlag, ikke på noget som helst andet, har Gud, som ikke kan lyve, lovet mig, at han ikke vil tilregne mig min synd på dommens dag, men at han vil dræbe og udslette den!

Dåben giver kraft

På denne Guds sandhed og pagt må man glad forlade sig. Så udøver dåben atter sin gerning og virker med kraft; så bliver hjertet atter glad og tilfreds – ikke ved sine egne gerninger eller sin egen fyldestgørelse, men ved Guds barmhjertighed, som der i dåben er givet tilsagn om vil vare evigt. Og ved den tro må man holde sådan fast, at man, om så al skabningen og al synden ville falde over en, dog hang ved den, for den, som lader sig lokke bort fra den, han gør Gud til en løgner i hans forjættelse ved dåbens sakramente.

Når dåbens evangelium lyder klart, så er der *kraft* i det. Så bliver du fyldt af troens *glæde* – så bliver du forvandlet fra en slave, der tjener Gud af frygt for straf, til et Guds barn, der kan leve livet i evangeliets frihed.
Hvad var det for et liv, den flittigt stræbende munk fik øje på i klostertårnet? Hvad er det for et liv i dåbens nåde, som Luther med brændende iver ikke kan lade være med at forkynde? Er det et liv, hvor du endelig kan slappe af og smide dig på sofaen, fordi du ikke længere behøver at tænke på de gode gerninger?

Svaret på dette spørgsmål ligger i svaret på, *hvad du er døbt til*. Du er døbt til at have del i Jesu død og opstandelse, dvs. du har i dåben fået løfte om, at Gud vil udslette dit gamle menneske og oprejse et nyt.
Denne død og opstandelse vil først fuldbyrdes på den yderste dag. Men Gud begynder allerede nu denne proces! Du har jo ikke en Gud, som først bekymrer sig om dig, den dag du når himlen. Nej, Gud har allerede nu givet dig en længsel efter at *blive, hvad du er.*
"Også vi, der har Ånden som førstegrøde, sukker selv i forventning om barnekår, vort legemes forløsning" (Rom 8,23).
Ånden længes, og Ånden arbejder i det genfødte menneske. Dåbens nåde sætter os ind i en kamp mod det gamle menneske, og det får store konsekvenser for vores liv:

Thi for alle, som er døbte, har dåben gjort dette livs ro, bekvemmelighed og magelighed til lutter gift, til en hindring for dåben, for ved sådan et liv lærer ingen at lide og gerne dø for at blive synden kvit og være dåben følgagtig. Tværtimod bliver resultatet deraf kun kærlighed til dette liv og gru for det evige; man nærer frygt for døden og flygter fra kampen med at uddrive synden.

Luther kan tale om, at det gamle menneske i os er dødsdømt, og at vi derfor hver dag må gøre alt for at plage livet af den syndige natur. Gamle Adam skal hver dag druknes! Ikke

fordi vi tror, vi kan overvinde den gamle natur, men fordi den allerede er overvundet og går mod sin endelige tilintetgørelse.

Utaknemmelighed

Er vi blevet blinde for *livet* i dåbens sakramente? Ved du, hvad indholdet i dåben er? Ikke blot som en teoretisk lærdom, som danner baggrund for strid og uenighed med andre, der har en anden opfattelse. Men som en *livsvigtig lære*, som du klynger dig til i anfægtelsens time og i den daglige kamp mod synden?

Er vi blevet utaknemmelige over for dåbens indhold, så vi hellere vil undgå at tale om den slags teologiske spørgsmål, når vi skal fortælle om, hvad det kristne fællesskab går ud på? Er der andre ting, der har taget pladsen i vores hjerte?

Så må vi lade os udfordre af en mand, som for snart 500 år siden fik øje på *livet* i den bibelske lære om dåben:

Så sandt dåbens hellige sakramente er så stor, nådig og trøsterig en sag, må man alvorligt se til, at man af hjertet og med glæde uafladelig siger Gud tak, lov og ære derfor. Jeg frygter nemlig, at vor utaknemmelighed har fortjent den blindhed, der har ramt os (…)

Men når vi hører, at han optager os syndere i dåbens pagt, at han skåner os og fra dag til dag gør os rene, og tror fast herpå, så må hjertet blive glad og elske og prise Gud. Således siger han hos profeten: Jeg vil skåne jer som en fader sit barn.

Derfor er det nødvendigt at sige den højlovede majestæt tak, som har vist sig nådig og barmhjertig mod os arme, fordømte kryb, og at gøre hans gerning stor og erkende den, som den er i sig selv.

At gøre Guds gerning stor

"Hvad skal vi gøre, for at vi kan gøre Guds gerninger?" spørger folkeskaren Jesus (Joh 6,28). Jesus svarer: "Guds gerning er den, at I tror på ham, han har udsendt."

Det svarer til, hvad Luther forkynder her til stor trøst for den anfægtede sjæl: Vi skal gøre *Guds* gerning stor og erkende *den.*

Dåbens evangelium retter dit blik mod Jesus, og hvad du har *i ham*. Dér lykkes dit kristenliv! Dér er al din synd sonet – én gang for alle. Dér har du din frelsesvished – og dér har du den kraft, som giver dig kamp og strid i livet; du får skænket den nåde, at du nu vil kue det gamle menneske. Dag for dag må du forkynde dødsdommen over din syndige natur og berede dit syndige jeg på, at det skal dø. For i dåben har Gud sluttet en pagt med dig: Du er nu et barn af Gud!

TILBUD FRA NYT LIVS FORLAG:

Cd'er og dvd'er fra Sange Vi Aldrig Glemmer:

Cd nr. 1 - 4	kr. 50,-/stk.
Cd nr. 5 og 6	er udsolgt
Cd nr. 7 og 8	kr. 100,-/stk
Cd nr. 9 og 10	kr. 150,-/stk

"Tal til hinanden med salmer, hymner og åndelige sange, syng og spil af hjertet for Herren"

Dvd nr. 5 - 8	kr. 125,-/stk.
Dvd nr. 9 og 10	kr. 175,-/stk
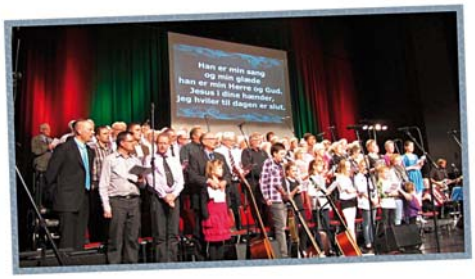
Kontakt Nyt Livs forlag:
Tlf.: 2341 5591 • E-mail: svag@info.dk

Frank Jacobsen: Jeg hørte en røst

Gennemgang af Johannes' Åbenbaring

Nyt Livs Forlag 2009
172 sider
98 kroner

På en enkel og præcis måde viser Frank Jacobsen os, hvilken ufattelig stor og helt afgørende betydning det har for alle mennesker, at Gud taler, og hvilken betydning det har for vores gudsforhold og fællesskab med Gud. Bogen giver indblik i, hvordan Gud vil dyrkes, hvor jeg møder Gud, og hvordan jeg skelner mellem sand og falsk forkyndelse i en verden og tid, hvor vildfarelser og forførelse er en stor fare for den troende menighed.

- Thomas Teglgaard

Werner Gitt: Spørgsmål jeg altid har villet stille

Nyt Livs Forlag 2009
199 sider
85 kroner

Bogen behandler ikke en samling teologiske spidsfindige pointer, men grundlæggende spørgsmål, som er dukket op i forbindelse med en række prædikener og undervisningstimer, som forfatteren af bogen holdt for år tilbage i det gamle DDR og i Sovjetunionen. Eksempler: Er Gud i Det Gamle Testamente forskellig fra den Gud, vi møder i Det Nye Testamente? - Hvorfor udtænkte Gud korsfæstelsen som frelsesmiddel? Var der ikke andre udveje? - Jeg tror, at frelse er mulig at opnå efter døden. Guds nåde må være større, end du har sagt!? - Svend Aage Paulsen

TIL LANGTIDS-KALENDEREN

Bibellejr 2013 uge 29
Hovedtalere:
Niels Kåre Strøm og
Knut Pedersen, Norge

Bibellejr 2014 uge 29
Hovedtalere: Peter Olsen og Peder Mikkelsen

BIBELLEJR 2012

14.-21. juli (uge 29)

Hans Erik Nissen taler over tekster fra Esajas' Bog

Seminarer:

Mandag v/Henrik Gren Hansen:
Når Bibelen bliver en lukket bog

Tirsdag v/Mikkel Vigilius:
Evangelisk luthersk - eller bare kristen?

Fredag v/Hans Erik Nissen:
Troens liv i en åndelig brydningstid

Du kan finde hele programmet for Bibellejr 2012 på www.nytliv.dk.

Tilmelding til Peder Hovgaard på 8694 8013 eller nyt.liv@fiberpost.dk.

Bibeltimer, spørgetime og forskellige arrangementer for børn og unge. Børnepasning under møderne.

Giv en gave til Nyt Livs arbejde

Alt Nyt Livs arbejde drives af frivillige gaver, herunder Nyt Livs blad, som udsendes gratis til alle, som ønsker at modtage det. Vi er taknemmelige for de midler, vi bliver betroet.

Du kan være med til at støtte arbejdet økonomisk ved at give en gave eller tegne et gavebrev.
Kontonr.: 1909 7850170497 – Gironr.: 652-2424.

Nyt Liv er godkendt til at modtage gaver efter Ligningslovens § 8a (alm. gaver) og Ligningslovens § 12 (gavebreve).

Evt. spørgsmål om gaver og gavebreve kan rettes til Nyt Livs kasserer Peder Hovgaard på tlf.: 8694 8013 eller e-mail: nyt.liv@fiberpost.dk.

HUSK at foregående numre af Nyt Livs blad altid kan læses på hjemmesiden www.nytliv.dk, hvor det også er muligt at tilmelde sig modtagelsen af bladet i fysisk eller elektronisk form.

Nyt Livs blad udsendes gratis til alle, som ønsker at modtage det.

Tilmelding til Peder Hovgaard: nytliv@fiberpost.dk.

POST B
PP DANMARK

Returneres ved
varig adresseændring

~~Thyrasvej 15~~
~~8600 Silkeborg~~
~~Danmark~~

"I dag er en af menighedens største ulykker, at der ikke er tørst, hunger og længsel efter Jesus som Frelser. Man har brug for ham som hjælper og vejleder gennem livet, og hvem vil ikke gerne have hans velsignelse?
Men Jesus ønsker først og fremmest noget andet. Han vil frelse fra et evigt helvede."

Hans Erik Nissen, side 29.

"Når du ikke kan tro, så husk: Det kommer du aldrig til at kunne! Det eneste, du kan, er at lægge øre til budskabet om, hvad en anden har gjort for dig. Dette budskab virker selv den tro, som du aldrig fik lavet med dine anstrengelser og beslutninger.
Du kan ikke præstere en tro på dette. Men ved Helligånden skaber budskabet selv en fortrøstning - en lille troens spire i dit hjertes jord: Jamen, så er der jo håb for mig!"

Peder Mikkelsen, side 33-34.

Medvirkende i dette nummer: Thomas Holden Jensen • Johnn Hardang
Hans Erik Nissen • Peder Mikkelsen • Lars Borgström
Frank Jacobsen • Katrine Lilleøre • Kristian Skov • Redaktionen